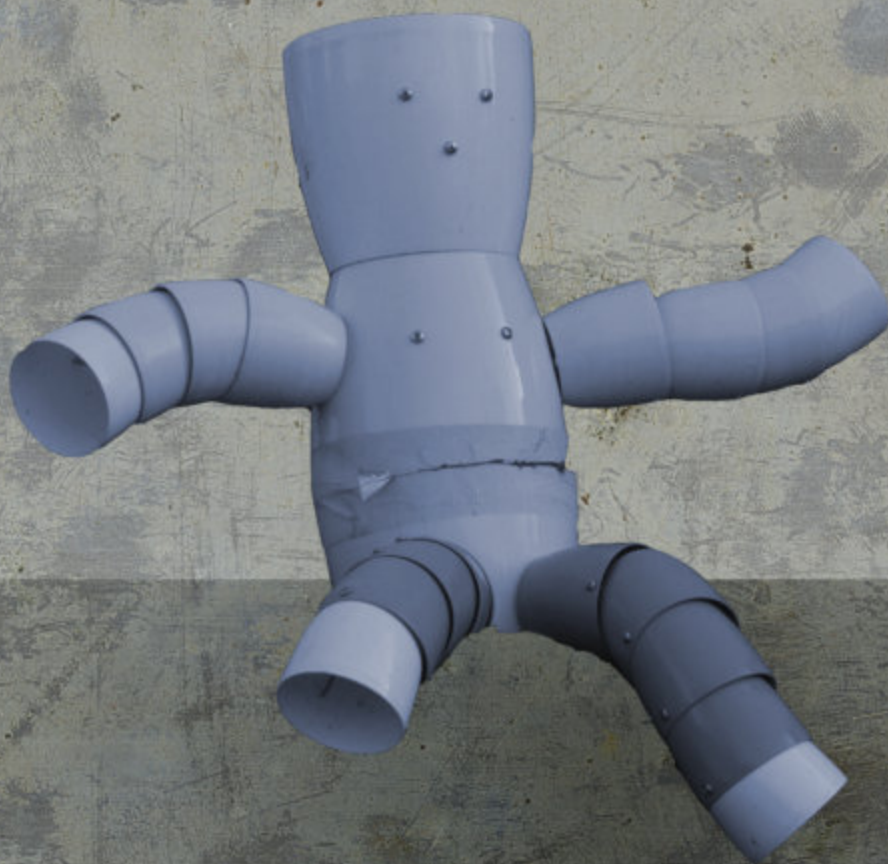


KOCKY KOCKÁK



DNI FOTOGRAFIE V LEVICIACH 2021

14. ročník medzinárodného fotografického festivalu

20.5.
13.7.2021

20.5.

9.30 rozhovory o fotografii

Škola umeleckého priemyslu Ladislava Bielika, Levice

21.5.

9.00-15.30 V. ročník medzinárodnej fotografickej konferencie
„O fotografickom umení“

16.30 Slávnostné otvorenie festivalu, Synagóga Levice

Jindřich Štreit /CZ, Kde domov můj

Sarah Ritter /FR, kurátorka Anne Lefebvre /FR

17.30 Tekovské múzeum, Levice

Erika Szóke /SK, Nécseyho galéria

Héjja Gabriella /DE, Dobóovský kaštieľ

Gulyási Attila /HU, Dobóovský kaštieľ

22.5.

10.00 **Pusztaszeri Katalin /HU**, Menora saag artis
Synagóga Šahy

14.00 Dituria SC Levice

Wei Wing /CHN

Eli Dijkers /NL

Marcin Ryczek /PL

Fotoklub Obzor Žilina /SK

18.00 o.z. Fotogravity, Obrazy vinohradníctva vo vinohrade
Čajkovské vinice

26.5.

Filmové premietanie

v spolupráci s Filmovým klubom Otáznik
Kino Junior Levice

28.5.

14.00 **Detský fotografický workshop**

17.00 **Viktória Komárová, Rebeka Ľuptáková**, Kráčanie tichom
študentky fotografie ŠUP L. Bielika v Leviciach
Kaviareň Na kus reči, Galéria Fotogravity

4.6.

Výstava fotografií z detského workshopu

foto Jindřich Štreit

organizátor

spoluorganizátor

podujatie z verejných zdrojov
podporil a hlavným
partnerom podujatia je

s finančnou podporou



NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ



u.

fond
na podporu
umenia



OBSAH 2020

TARTALOM



FOLKLÓR

6-21

DIVADLO A HOVORENÉ SLOVO

22-39

VÝTVARNÁ TVORBA A REMESLÁ

40-59

FILM A FOTOGRAFIA

60-79

VZDELÁVANIE A PREVENCIA

80-95

2020

Začiatok roka 2020 bol ako pre našu organizáciu (ROS), tak aj pre mnohé iné kultúrne inštitúcie, náročný. Začiatkom roka sme „dočasne“ presťahovali z doterajšieho sídla školského internátu Strednej odbornej školy strojníckej a elektrotechnickej do druhého internátu, Strednej odbornej školy poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Leviciach. Do štyroch kancelárií. Popri sťahovaní, zariaďovaní, príprave a organizácii podujatí v prvom štvrtroku nastala aj výrazná fluktuácia zamestnancov ROS. Po ustálení situácie a jasným plánom vývoja ďalších aktivít to zrazu prišlo. Boj s novým koronavírusom, ktorý nikto z nás nečakal. Výrazným spôsobom ovplyvnil a dovoľm si tvrdiť, aj zmenil naše životy. Zrazu sa všetko zmenilo. Pomyselné brány kultúrnych organizácií sa 10.3.2020 zatvorili. Samozrejme, zrušili sa aj všetky kultúrne podujatia, ktoré sme mali naplánované. A na pláne sme mali niekoľko skvelých projektov, ktoré boli podporené Fondom na podporu umenia (FPU) či Fondom na podporu kultúry národnostných menšín. Čelili sme úplne novému „online“ prostrediu, v ktorom sme sa ocitli. S tímom sme sa ale rýchlo „zmobilizovali“ a priniesli sériu 23 online aktivít pod jednotným názvom ZOSTAŇTE DOMA. Predstavoval súbor aktivít: umelecký prednes, foto výstavy, prednášky (palotáš, hrebienky...), súťaž Visual art (foto, film, výtvarná) a Jar spoza okna.

Až 20.5.2020, kedy Ústredný krízový štáb a hlavný hygienik SR povolili opatrenia, a teda povolili organizáciu kultúrnych podujatí do 500 osôb, sme opäť rozbehli podujatia v „teréne“. Leto menším vzdelávacím podujatiam doslova prialo a záujem o ne bol výrazný! Pokračovali sme v úspešnom projekte Vzdelávame umením, na ktorý sme z FPU získali 22.000€ (je to súbor vzdelávacích aktivít v oblasti záujmovo umeleckej činnosti a neprofesionálneho umenia). Ďalej sme zrealizovali dve krajské súťaže namiesto troch - Hviezdoslavov Kubín. náš medzinárodný folklórny festival Takí sme sa nekonali.

Pandemická situácia sa koncom septembra výrazne zhoršovala. 1.10. Regionálny úrad verejného zdravotníctva SR vydal pokyn na realizáciu kultúrnych podujatí len do 50 osôb, čo samozrejme opäť skrížilo naše už trikrát prerobené plány. Medzinárodnú foto konferenciu, ktorá sa mala konať 2.10., sme úplne zrušili, no Dni fotografie v Leviciach (DFLV) sme priniesli online za minimálnej účasti divákov. Podarilo sa nám zrealizovať 13 perfektných výstav a 5 sprievodných podujatí. Všetky výstavy mali úžasný ohlas a tisíce vzhliadnutí. Vy si ich viete stále pozrieť aj na našej You Tube stránke, na FB stránke. Viac sa dočítate na nasledujúcich stranách Kociek.

Od 15.10. postupne prišiel aj zákaz vychádzania, zákaz stretávania sa viac ako 6 osôb, celoplošné testovanie, zákaz organizovať podujatia nad 6 osôb. Pozastavili sme opäť realizáciu podujatí. Tento stav pretrval až do konca decembra.

A čo sme celé tie týždne, kedy sa podujatia nekonali, robili?

Zrušené podujatia sme museli preplánovať, prerobiť neraz aj trikrát. Upravovali sme rozpočty, upravovali zmluvy, rušili zmluvy a aj vracali fondom späť nevyčerpané finančné prostriedky, na ktoré sme v roku 2020 získali až 60.000,00€. Nevyčerpaná čiastka, takmer 35.000€, sa fondom vrátila späť. Za normálnych podmienok, bez pandémie, mohli financie putovať lektorom (odborná činnosť) a do služieb (strava a občerstvenie, ubytovanie, zvukári, osvetľovači, fotografi, kameramani, prekladatelia, nájmy priestorov, tlačiarenské práce, autobusová preprava atď.). Venovali sme sa publikačnej činnosti: vydali sme zbierku básní Gabriely Frečkovej v slovensko – maďarskom jazyku, zborník Vzdelávame umením, bulletin z fotoworkshopov. Kocky tento rok vydávame len jedenkrát – dvojčíslo v zhustenej forme. Aj keď sa môže zdať, že kultúrne organizácie „nevyvíjali činnosť“, skutočnosť je úplne iná! Práve v mesiacoch, keď to bolo možné, sme zabrali a priniesli desiatky podujatí aj mimo plánu činnosti našej organizácie. Zorganizovali sme za celý rok 110 podujatí, z toho prebehlo v online svete len 25. Kocky vám povedia viac. Ďalej sme sa uchádzali o získanie finančných prostriedkov na naše podujatia v roku 2021 z rôznych fondov – vypracovali sme zatiaľ desať projektov.

Rok 2021

Pripravujeme dve krajské prehliadky: Šaffova ostroha a Detská javiskový sen. Ďalej dve medzinárodné podujatia: Dni fotografie v Leviciach a Takí sme (medzinárodný folklórny festival). Okresné prehliadky a desiatky vzdelávacích podujatí. Novinky v našej činnosti: Na roky 2021 – 2024 sme vyhrali výberové konanie na organizovanie prestížnej celoslovenskej súťaže spojenej s výstavou: Výtvarné spektrum. Bude s konať 8.10. – 31.10. 2021. V lete prinesieme aj denné tábory pre deti v rôznych oblastiach záujmovo umeleckej činnosti...

Tento rok priniesol veľa zmien. V našich súkromných životoch a aj profesijných. Želajme si, aby bol nový rok priaznivejší, pokojnejší a šťastnejší!

Alžbeta Sádovská, riaditeľka Regionálneho osvetového strediska v Leviciach

A 2020-as esztendő első fele mind szervezetünk (az RMK), mind pedig számos más kulturális intézmény számára kihívást jelentett. Az év elején eddigi székhelyünkről, a Gépipari és Elektrotechnikai Szakközépiskola kollégiumából „ideiglenesen” egy másik kollégiumba, a lévai Mezőgazdasági és Szolgáltatási Szakközépiskola kollégiumába költöztünk. Négy irodahelyiségbe. A költözés és berendezkedés lebonyolítása, valamint a rendezvények előkészítése és szervezése mellett, az első negyedévben jelentős munkaerővándorlásra is sor került az RMK-ban. Miután a helyzet stabilizálódott és világos tervekkel indultunk volna a további tevékenységeink megvalósítása felé, bekövetkezett, amire egyikünk sem számított. Az új koronavírus elleni küzdelem. A kialakult helyzet jelentősen befolyásolta – és merem állítani, hogy megváltoztatta – az életünket. Hirtelen minden megváltozott. A kulturális szervezetek kapui 2020. március 10-én bezárultak. Természetesen, az összes tervezett kulturális eseményt is le kellett mondani. Nagyszerű projekteket terveztünk, amelyeket anyagilag a Művészeti Támogatáskezelő Alap (FPU), illetve a Kisebbségi Kulturális Alap támogatott. Egy teljesen új „online” környezettel kellett szembesülnünk, amelybe hirtelen belecsöppentünk. Csatapunkkal azonban gyorsan „mozgósítottuk” magunkat, és egy 23, online tevékenységet magában foglaló sorozatot indítottunk, melynek címe MARADJ OTTHON. A tevékenységek közt volt irodalmi előadás, fotókiállítás, különböző előadások (palotás, fésűk...), a „Visual Art” (fotó, film, képzőművészet) és a „Tavas az ablak mögöl” művészeti verseny.

Csak 2020. május 20-án, amikor a Központi Válságstáb és a Szlovák Köztársaság tisztifőorvosa enyhítettek az intézkedéseken, és ezáltal legfeljebb 500 fő részvételével lehetővé tették a kulturális rendezvények megszervezését, indítottuk ismét a rendezvényeinket a „terepen”. A nyár szó szerint kedvezett a kisebb művelődési eseményeknek, jelentős érdeklődés mutatkozott irántuk! Folytattuk a Művészet által oktatunk című sikeres projektet, amelyre a Művészeti Támogatáskezelő Alaptól 22 000 euró támogatást kaptunk (a projekt a szabadidős művészeti tevékenység és a nem professzionális művészet területén egy sor oktatási tevékenységet ölel fel). A három helyett két kerületi versenyt is megvalósítottunk – a Hviezdoslavov Kubín-t. Az „Ilyenek Vagyunk!” Nemzetközi Folklórfesztivál idén elmaradt.

A járványhelyzet szeptember végén jelentős mértékben romlott. Október 1-jén a SzK Regionális Közegészségügyi Hivatala utasítást adott ki, miszerint legfeljebb 50 fő számára szervezhetők kulturális események, s ez természetesen ismét keresztülhúzta a – már háromszor átdolgozott – terveinket. Az október 2-án megrendezendő nemzetközi fotókonferenciát teljes egészében lemondtuk, de a Lévai Fotográfiai Napokat (LFN) minimális közönség részvételével online sugároztuk. Így módon 13 nagyszerű kiállítást és 5 kísérő rendezvényt sikerült megvalósítanunk. Valamennyi kiállítás elképesztő visszhangra talált, és több ezer megtekintéssel büszkélkedhet. Olvasónk továbbra is láthatja őket a YouTube oldalunkon és FB oldalunkon. További információkról a Kockák következő oldalain olvashat. Október 15-től fokozatosan lépett életbe a kijárási tilalom, a 6-nál több személy csoportosulásának tilalma, az országos tesztelés, valamint a több mint 6 fős rendezvények szervezésének tilalma. Rendezvényeink megvalósítását újra fel kellett függesztenünk. Ez a helyzet egészen december végéig tartott.

És vajon mit csináltunk azok alatt a hosszú hetek alatt, amíg nem kerülhetett sor rendezvényszervezésre?

A meghíúsult eseményeket át kellett ütemezni, esetenként háromszor is átdolgozva őket. Módosítottuk a költségvetéseket, szerződéseket módosítottunk és mondtunk fel, és visszaszolgáltattuk a támogatási alapba a ki nem merített forrásokat – 2020-ban összesen 60.000,00 eurót nyertünk el. Ebből a fel nem használt összeg, csaknem 35.000 euró, visszavándorolt az alapba. Normál, azaz járványhelyzet nélküli körülmények között, a pénzeszközök az oktatókhoz (szakmai tevékenységek) és a szolgáltatásokhoz (étkezés és ellátás, szállás, hangmérnökök, világosítók, fotósok, operatőrök, fordítók, bérleti díjak, nyomdai munkák, autóbusz személyszállítás stb.) kerültek volna. Kiadói tevékenységgel is foglalkoztunk: megjelentettük Gabriela Frečková szlovák-magyar nyelvű versgyűjteményét, a Művészet által oktatunk című gyűjteményt, és a fotóműhelyekről szóló hírlevelet. A KOCKÁK-at idén csak egyszer – dupla kiadás tömörített formában – jelentetjük meg.

Bár úgy tűnhet, hogy a kulturális szervezetek a járványhelyzet idején nem „működtek”, a valóság teljesen más! Éppen azokban a hónapokban, amikor ez lehetséges volt, tucatnyi eseményt szerveztünk és valósítottunk meg terven felül is. Egész évben 110 eseményt szerveztünk, ebből csak 25-re került sor az online világban.

A KOCKÁK többet is elárul erről.

A leírtak mellett pályázatírással is foglalkoztunk, a 2021-es rendezvényeinkre kértünk támogatást különféle alapokból – eddig tíz projektet dolgoztunk ki.

A 2021-es év

Két kerületi seregszemplét készülünk megrendezni, ezek: a Šaffa Sarkantyúja, és a Színpad Gyermeke. Továbbá két nemzetközi rendezvényt: a Lévai Fotográfiai Napokat és az Ilyenek Vagyunk Nemzetközi Folklórfesztivált. Ezen kívül járasi szintű seregszemplét és vagy egy tucatnyi közművelődési eseményt tervezünk.

Egy újdonság a tevékenységeink között: a 2021-2024 közötti időszakra pályázat útján elnyertük a kiállítással egybekötött rangos országos versenyt, a Képzőművészeti Spektrum szervezési jogát. Erre a rendezvényre 2021. október 8-31. között kerül sor. A gyermekek számára nyári napközis táborokat is szervezünk a szabadidős tevékenységek különböző területeit érintő témákban...

Ez az év sok változást hozott. Magán- és szakmai életünkben egyaránt. Kívánjuk, hogy a következő esztendő kedvezőbb, nyugodtabb és boldogabb legyen!

Alžbeta Sádovská, a Lévai Regionális Művelődési Központ igazgatónöje



Od Tekova vietor veje TEKOVANČEK

Prvýkrát sa Tekov spomína v zakladajúcej listine svätobeňadického opátstva z roku 1075 ako krajina prerastená lesmi, ktoré končili pri hrade TEKOV. Región Tekov sa začína na rozľahlých úrodných nížinách Podunajskej nížiny, na juhu západného Slovenska pri Pohronskom Ruskove a Želiezovciach. Na severe končí na úpätí Štiavnických vrchov, pri Slovenskej bráne blízko Tlmáč a pri baníckom mestečku Pukanec. Na západe Región Tekov ohraničuje okolie obce Veľký Ďúr. Na východe je to okolie regionálneho mestečka Šahy a obce Plášťovce, ktoré sa nachádzajú už v oblasti Krupinskej planiny. Vráťme sa však do samotného srdca regiónu – do Starého Tekova. Obec, kde v minulosti návštevníkov vítala vôňa jedinečnej praženej husacej pečene a pečených „fertáľov“, husacích štvrtí. Ráno sa miesto budíka ozýval gagot krdľov husí, ktoré si to po hradskej smerovali priamo k Hronu, na jeseň sa okolo domov obvíjala vôňa „sliukovího“ lekváru, čerstvý „burčiak“ dopestovaný na neďalekých vinohradoch čakal na koštovku. Nádheru a jedinečnosť čilejkárskeho „blingáčmi“ bohato zdobeného kroja ani nebudeme spomínať. To by bolo na samostatný článok. Obec široko-ďaleko známa ako studnica ľudového folklóru a zvyklostí. A práve z tejto rázovitej tekovskej čilejkárskej obce by sme vám v tohtoročných KOCKÁCH radi predstavili zaujímavý detský folklórny súbor Tekovanček.

Detský a mládežnícky folklórny súbor Tekovanček má za sebou bohatú históriu. Podľa historických záznamov obce Starý Tekov, súbor začal svoju činnosť v roku 1972. Od roku 1988 začal detský súbor pracovať pravidelne a od toho roku má názov Tekovanček.

Aktuálne Tekovanček funguje pod vedením manželov Veroniky a Jakuba Oťázikových (od septembra roku 2012). V súčasnosti súbor navštevuje okolo 80 detí, ktoré sú rozdelené do troch tanečných zložiek, rozdelených podľa veku. Od roku 2013 sa súbor rozrástol o ďalšiu zložku a to hudobnú pod vedením Eriky Beňušovej. Momentálne v súbore účinkuje druhá generácia mladých hudobníkov, ktorí spolu pracujú od roku 2017. Primáškou je Zuzana Brezánska a umeleckým vedúcim kontrabasista Daniel Herc. Pedagogické vedenie a ostatné zabezpečuje Erik Sitár a Jakub Oťázik. Súbor nenavštevujú len deti zo Starého Tekova, ale aj deti zo širokého okolia.

Tvorba mladých folkloristov je zameraná najmä na zvyky a piesne domáceho tekovského (čilejkárskeho) regiónu. Repertoár je obohatený tanečno-speváckymi pásmami z rôznych oblastí Slovenska a to z obcí Branovo (Ej nad Branovom), Raslavice (Raslavická tancovačka) a Očová (Veselo v Očovej), Liptovské Sliače (Máj máj máj, zelený...)

DFS Tekovanček už aj v minulosti reprezentoval obec Starý Tekov na rôznych kultúrnych podujatiach v Starom Tekove, v obciach Tekovského regiónu ale aj mimo neho. Súbor sa prezentoval na festivaloch v Dulovciach, Myjave, Helpe, Slatine nad Bebravou, Leviciach (Medzinárodný folklórny festival TAKÍ SME), Očovej, Terchovej, Banskej Bystrici (Deň kroja) a mnohých iných.

Prezentáciu zvykov a tradícií v posledných rokoch úspešne prezentoval súbor v rámci výchovných koncertov pre okolité základné školy na jar v programe Víťanie jari a v období pred Vianocami v programe od Ondreja po fašiang.

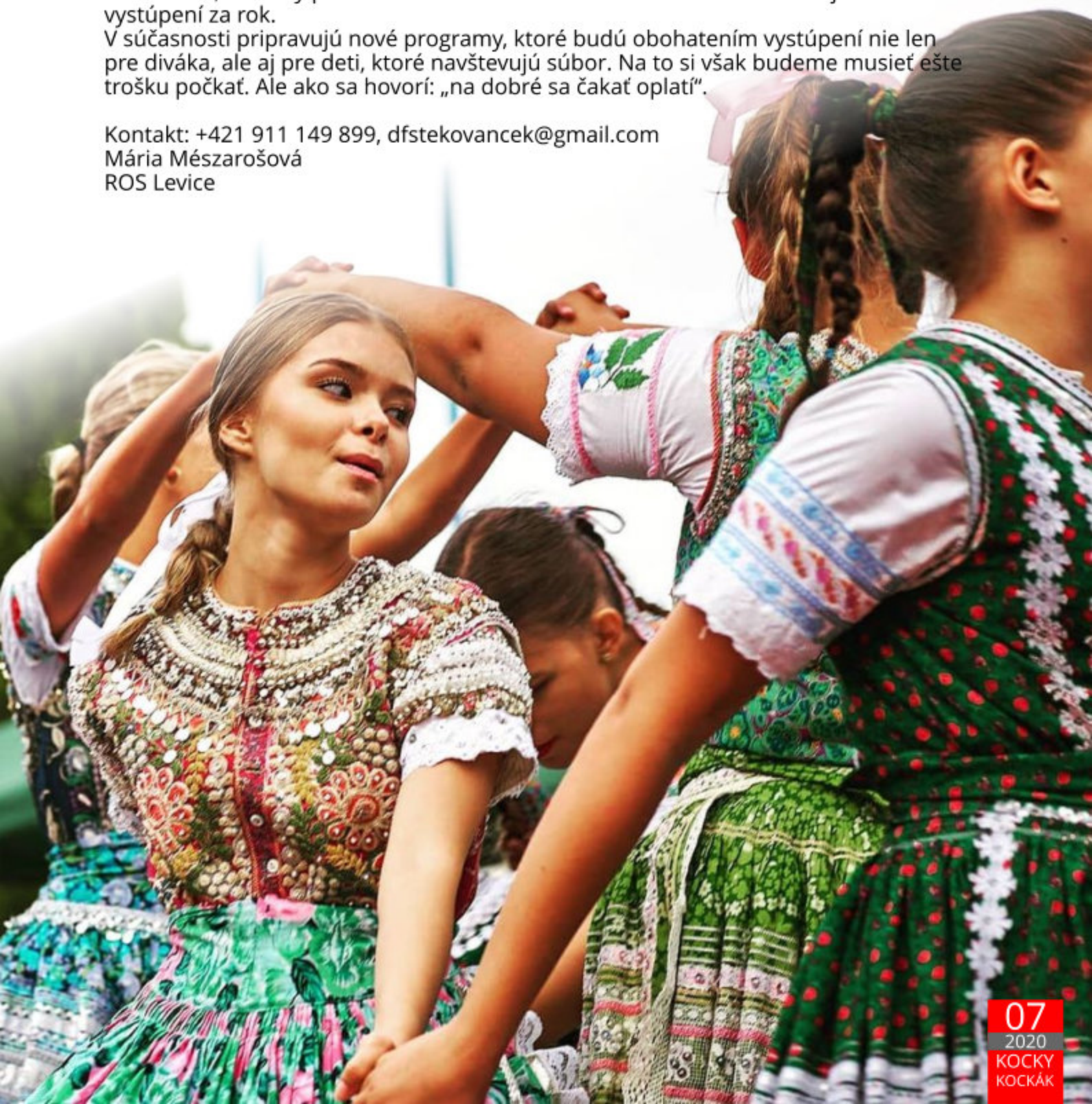
V roku 2017 sa deti z DFS Tekovanček zúčastnili zájazdu v Srbsku, kde sa predstavili v obci Padina a na festivale ZLATÁ BRÁNA v Kysáči. O rok na to sa súbor predstavil na zahraničnom festivale na Istria folklór fest v Umagu v Chorvátsku. V roku 2019 im diváci tleskali na detskom festivale GOLDEN DAYS vo Varne v Bulharsku. Tohto roku boli pozvaní do Českej republiky do Brna na festival „Folklór bez hraníc“, ktorý bol, ako mnohé iné, zrušený pre koronu. Celkovo deti z DFS Tekovanček absolvujú okolo 30 vystúpení za rok.

V súčasnosti pripravujú nové programy, ktoré budú obohatením vystúpení nie len pre diváka, ale aj pre deti, ktoré navštevujú súbor. Na to si však budeme musieť ešte trochu počkať. Ale ako sa hovorí: „na dobré sa čakať oplatí“.

Kontakt: +421 911 149 899, dfstekovancek@gmail.com

Mária Mészárošová

ROS Levice



Bars felől fúj a szél

TEKOVANČEK

Barsot a Szent Benedek-apátság 1075-ből származó alapító okirata említi először, mint erdővel borított tájat, mely BARS váránál ért véget. Bars régió dél felől a Duna menti alföld hatalmas termékeny síkságainál, a Nyugat-Szlovákia déli részén fekvő Oroszka és Zselíz községek magasságában kezdődik. Északon a Selmeci-hegység lábánál, a Tolmács község mellett húzódó Szlovák-kapu közelében és Bakabánya bányavárosnál végződik. Nyugaton a Bars térséget Nagygyőröd környéke határolja. Kelet felől Ipolyság város és Palást község területe zárja, amelyek már a Korponai-fennsík térségéhez tartoznak. De térjünk vissza a régió szívébe – Óbarsra.

A falu, ahol a múltban az idelátogatókat pirított libamáj és sült „libafertályok” egyedülállóan fenséges illata fogadta. Reggel ébresztőóra helyett egy sereg liba gágogása hallatszott, melyek egyenesen a Garam felé tartottak, ősszel szilvalekvár illata terjengett a házak körül, a közeli szőlőkben termesztett friss „burcsák” pedig csak arra várt, hogy elérkezzen a kóstoló ideje. A gazdagon díszített csilejkár viselet szépségét és egyediségét már nem is említjük. Egy külön beszámoló témája lehetne. Széles körben a népi folklór és a népszokások forrásaként ismert község. Az idei KOCKÁK hasábjain az ebben a jellegzetes barsi csilejkár községben működő csoportot, a Tekovanček gyermek folklóregyüttest szeretnénk bemutatni olvasóinknak. Tekovanček Gyermek- és Ifjúsági Néptánccsoport gazdag múltra tekint vissza. Óbars község történelmi feljegyzései szerint az együttes 1972-ben kezdte meg tevékenységét. A gyermekcsoport 1988 óta kezdett el rendszeresen dolgozni, és ettől az évtől viseli a Tekovanček nevet.

A Tekovanček jelenleg (pontosabban 2012 szeptembere óta) Veronika és Jakub Otázik irányítása alatt dolgozik. Az együttesnek napjainkban mintegy 80 gyermek tagja van, akik életkor szerint három tánccsoportra oszthatók. 2013 óta az együttes egy újabb részleggel bővült, nevezetesen az Erika Beňušová vezetése alatt működő zenei részleggel. Jelenleg az együttesben a fiatal zenészek második generációja szerepel, ők 2017 óta dolgoznak együtt. A prímás Zuzana Brežánska, a művészeti vezető pedig Daniel Herc nagybőgős. A pedagógiai és egyéb irányítást Erik Sitár és Jakub Otázik vállalták. Az együttes munkájában nemcsak óbarsi, de a tágabb környékről érkező gyerekek is részt vesznek.

Az ifjú folkloristák tevékenysége elsősorban a hazai barsi (csilejkár) régió szokásaira és dalaira összpontosul. Repertoárjukat Szlovákia különböző részeiről származó tánc- és ének-összeállítások gazdagítják, nevezetesen Kisbaromlak (Branovo - „Ej nad Branovom”), Raszlavica (Raslavice - „Raslavická tancovačka”) és Nagyócsa (Očová - „Veselo v Očovej”), Háromszlécs (Liptovské Sliače - „Máj máj máj, zelený...”) falvakból.



A Tekovanček GyNTE a múltban is számos alkalommal képviselte Óbars községet különféle kulturális eseményeken Óbarson, a Barsi régió falvaiban, de azon kívül is. Az együttes az Újgyallán, Miaván, Helpán, Felsőszalatnán, Léván (ILYENEK VAGYUNK Nemzetközi Folklórfesztivál), Očovában, Terhelyben, Besztercebányán (Viseletek napja) és sok egyéb helyszínen megrendezett fesztiválon is bemutatkozott.

Az együttes az elmúlt években nagy sikerrel tartott népszokásokat és hagyományokat bemutató nevelési koncerteket a környező általános iskolák számára - tavasszal a Tavaszváró programban, és a karácsony előtti időszakban az András naptól farsangig című programban.

2017-ben a Tekovanček GyNTE gyermekei részt vettek egy szerbiai kiránduláson, ahol felléptek Padina községben és Kiszácson az ARANYKAPU fesztiválon. Egy évvel később az együttes a horvátországi Umagban, az Isztria Folklore Fest fesztiválon is fellépett. 2019-ben a bulgáriai Várnában, a GOLDEN DAYS gyermekfesztivál közönsége tapsolhatott nekik. Ebben az évben meghívást kaptak Csehországba, Brünnbe, a „Folklór határok nélkül” elnevezésű fesztiválra, amely - sok más rendezvényhez hasonlóan - a járványhelyzet miatt megghiúsult. A Tekovanček GyNTE gyermekei évente mintegy 30 előadást adnak elő. Jelenleg olyan új programokkal készülnek,

amelyek nemcsak a közönség, de az együttesbe járó gyerekek számára is emlékeztető élményekkel kecsegtet.

Erre azonban még egy kicsit várnunk kell.
De ahogy a mondás tartja:
„a jóra érdemes várni”.

Kapcsolat: +421 911 149 899,
dfstekovancek@gmail.com
Mária Mészárosóvá
Lévai RMK



Ing. Ján Urban

choreograf spätý s dušou zeme
80 ročný jubilant

Keď sa spomenie FS Vatra, jedna z prvých asociácií, ktorá mi napadá sú Urbanovci. A presne to isté funguje opačne. Keď niekto spomenie Urbanovcov, vybaví sa mi tanečná sála, figliarsky úsmev a radosť v očiach pána Urbana, že nás je plná sála. Pohoda, dobrá energia, zdvihnutý pohárik vína nad hlavou a vatrácka hymna, fujara, ale aj autorita, rešpekt. Tento rok oslavuje svoje okrúhle jubileum. Gratulantov bolo určite nespočetne veľa. Niet sa čo čudovať. Pretože toľkým ľuďom ukázal krásu slovenského folklóru a toľkých mladých ľudí inšpiroval.

Túto nesporne zaujímavú osobnosť folklórneho života v našom regióne našim čitateľom predstavuje ten najpovolanejší, jeho mladší syn Mgr. art. Martin Urban, PhD. Vysokoškolský pedagóg UMB v Banskej Bystrici, metodik, choreograf, režisér, umelecký šéf UFS Mladost'. Ved' ako sa hovorí: „Jabĺko nepadá ďaleko od stromu.“

„Počúvaj hudbu, v nej je všetko. Pozeraj otvorenými očami na prírodu, je najväčší výtvarník. Nauč sa nosiť oblek, kroj, aj montérky. Všetko rob s mierou...“

Základom umeleckého videnia choreografa Jána Urbana je podstata priestoru a premenlivej dynamiky prostredia, ktorá formuje krajinu, ľudí v nej žijúcich a ich charakter, humor a kultúru. Málokto má schopnosť tak ako Ján Urban vidieť perspektívu budúceho, či už v choreografii, fotografii, krajinotvorbe alebo formovaní osobnosti talentovaných mladých ľudí. Dokáže vystihnúť podstatu bez pozlátka, vie upísať pozornosť k dôležitým veciam, formulovať myšlienky s precíznosťou a poetikou okamihu.

Formovala ho rodina a prostredie, v ktorom vyrastal a pôsobil. Narodil sa vo Zvolenskej Slatine Petrovi a Anne Urbanovcom 21. 8. 1940. Detstvo výrazne formovali starí rodičia Martin a Mária Drozdíkovci, vnímanie slatinských reálií a charakter ľudí spätých so zemou, piesňou a robotou. Premenné povojnové roky znamenali veľa podnetov a zmien v profesii otca Petra Urbana, múdreho a prispôsobivého človeka, ktorého napriek neabsolvovaniu vyššieho vzdelania volali Inžinier. Pod vplyvom sochárskych školení Jána Kulicha, vytvoril Ján Urban bustu svojho otca, v ktorej vystihol jeho dušu a skúsenosť. Jeho rezbárske skúsenosti podporili synove výtvarné cítenie a grafické zručnosti. Neskôr ich zužitkoval na zvolenskej technike, štúdiu na SVŠT a v profesii konštruktéra v tlmačskej SESke.

Práve štúdiá mu dali príležitosť prejavíť svoj tanečný a neskôr choreografický talent. V roku 1959 sa stretol v Techniku s ďalšími talentovanými tanečníkmi a stal sa postupne sólistom, mienkotvorcom, a tak trochu aj živlom vo vtedajšom bratislavskom študentskom prostredí. Zažil spoluprácu s Polívkom, Gruskom, Dúžekom, Šimonekovou a ďalšími autormi, sám sa zúčastnil trojročného kurzu choreografov a začal aktívne tvoriť. Jeho záverečná výstupná práca bol Cigánsky tanec vtedy progresívnej trenčianskej Družbe.

Po absolvovaní poddôstojníckej školy ešte počas štúdia na SVŠT a následnej vojenčiny, dostal umiestnenku do Krupiny alebo do Tlmáča. Mladý inžinier, v tom čase už partner talentovanej femme fatal Hanky Žarnayovej, s ktorou sa dostali do kontaktu, keď on odchádzal a ona začínala svoju pozoruhodnú kariéru v Techniku a ďalších kolektívoch v Bratislave (pomáhala Hede Šimonekovej zakladať Gymnik), vybral si perspektívu Tekovského regiónu a rozvíjajúcej sa fabríky v Tlmáčoch. To bol zlom, ktorý ovplyvnil celú súčasnú tanečnú kultúru nielen čilejkárskeho Tekova. Zapojoil sa do činnosti FS Vatra, ovplyvnil jeho rozvoj, sám sa stal tanečníkom – choreografom. Po ukončení štúdia prišla do Tlmáča a do Vatre aj jeho manželka. On kreatívny vizionár, ona temperamentná a skromná poctivá pracantka a pedantka, prevzali spolu organizačné a umelecké vedenie Vatre. Je autorom vyše 30 choreografií vo Vatre. Doktorka Anna Urbanová sa stala postupne odborníčkou na odevnú kultúru regiónu a zaoberá sa ňou doteraz.

Keď sa v 70-tych rokoch pod vedením KOS Bratislava začal systematický výskum folklórnych tradícií, mali pridelený región Tekova a súvisiaci severozápadný Hont. Vo výskume aktuálne pokračuje pre vlastné potreby. Výsledkom tejto práce je aj založenie alebo obnovenie činnosti folklórnych skupín v niektorých obciach, kde sa výskum uskutočnil.

Bol autorom niekoľkých programov na Tekovských a Hontianskych folkl. slávnostiach a po prerušení ich organizovania koncom osemdesiatych rokov, sa obnovoval regionálny folklórny festival už v Tlmáčoch, ale ako Tlmáčská Grámora. Bol členom porôt festivalových prehliadok a súťaží, podporoval a motivoval mnohé kultúrne subjekty a jednotlivcov. Vo Vatre prešlo jeho rukami veľa talentovaných budúcich pedagógov, kreatívnych mladých ľudí. Vatráci sa stali nositeľmi tanečnej kultúry čilejkárskeho regiónu. Choreografické videnie Jána Urbana je dosiaľ inšpiráciou pre mnohých ďalších tvorcov.



Počas etnologických výskumov Tekova a severozápadného Hontu v sedemdesiatych rokoch, nastavených odborníkmi na vtedajšom Osvetovom ústave a KOSe (Jožko Lehotský viedol výskum Západného Slovenska, ďalej spolupracovali Stano Dúžek, Ladislav Leng a Kliment Ondrejka), vnímal Jano Urban predovšetkým dušu a charakter ľudí. Cez nich sa prejavovala krajina a kultúra, v ktorej žili, ktorú vytvorili. Neskôr v tvorbe sa snažil tieto fenomény zachytiť a domáci mu vzdali hold svojím uznaním, priateľstvom a úctou. Ján Urban sa stal osobnosťou Tekova, rešpektovanou a uznávanou. Sám začal prejavovať záujem o zem, vinice a všetky pôžitky a úžitky s nimi spojené. Dá sa povedať, že sa v ňom prebudila gazdovská krv a fotografickú a rybársku vášeň postupne vystriedala potreba tvoriť na vlastnej zemi – vinici. S podporou otca Petra Urbana postavili hajlok s pivnicou z brhlavského kameňa na starej novotekovskej vinici, omladil a pretvoril ju a vytvoril tak zázemie pre svoju rodinu, ktorá to celé žila s ním. Tam sa vytvoril a vyformoval vzťah k zemi a robote synov Petra a Martina, tam občas strácala nervy manželka Hanka a spolu donútili vinicu a sad vysoko pod cerovým lesom zarodiť. Ukotvili sa do zeme.

Starší syn Peter Urban vyštudoval jadrovú fyziku v Moskve a je zamestnaný cez kopec od vinice, v Mochovciach. Stal sa uznávaným odborníkom s medzinárodnými kontaktmi a talentovanou rodinou. Druhý syn prevzal otcove umelecké poslanie a po dvoch rokoch pokusného štúdia na STU ho Lúčnica usmernila na štúdium choreografie na VŠMU u profesora Nosáľa. V súčasnosti pôsobí ako vysokoškolský pedagóg na UMB v Banskej Bystrici a vedie Univerzitný folklórny súbor Mladosť. Stal sa nositeľom otcovho choreografického slovníka a šíri tekovskú hudobno-tanečnú kultúru s úctou a obdivom. A pri tvorbe počúva hudbu, ako povedal otec. Je v nej všetko.

Za každou silnou osobnosťou je jej zázemie. Ján Urban ho má v manželke Hanke, celé roky bola motorom a motivátorom, neskôr nositeľkou urbanovskej filozofie vo Vatre aj po skončení aktívnej umeleckej činnosti manžela. Ján Urban v sebe nesie dva odkazy – Slatinčana, fujaristu, s perspektívou horského prostredia, prírody a zeme a Tekovena, Vatráka, ktorý sa stal tvorcom a nositeľom echtovej čilejkárskej náture. Nekompromisnosť v jeho hodnoteniach je odrazom požiadavky najvyššej kvality v tvorbe, umeleckej interpretácii a ozajstnej človečiny. Láskavosť voči vnúčatám, trpezlivosť pri práci s vinicou, potreba spätosti s prírodou a jej vyobrazovanie v grafickej tvorbe a v minulosti vo fotografii, sú odrazom skúsenosti a obdivu k ľuďom, prostrediu a životu. Prajeme veľa síl do ďalších rokov, zdravie jubilantovi a jeho najbližším, aby mali silu a chuť odovzdávať svoje skúsenosti a lásku všetkým, ktorí ich tak veľmi potrebujeme.

Martin Urban



Ing. Ján Urban

a föld lelkéhez kötődő koreográfus – 80 éves

Amikor a Vatra NTE-t emlegetik, az egyik első dolog, ami az eszembe jut, Urbanék. És pontosan ugyanígy működik fordítva is. Amikor valaki Urbanékat említi, magam előtt látom a tánctermet, Urban úr huncut mosolyát és szemében az örömet, hogy tele van velünk a terem. Nyugalom, pozitív energia, magasba emelt borospohár, Vatra-himnusz, fujara, valamint tekintély és tisztelet. Idén ünnepi kerek évfordulóját. Bizonyára számtalan jókívánság érkezett. Nem csoda. Ugyanis oly sok embernek megmutatta a szlovák folklór szépségét, és annyi fiatalt inspirált.

Térségünk folklóréletének e vitathatatlanul érdekes személyiségét az arra leghivatottabb, Mgr. art. Martin Urban, PhD, a Besztercebányai Bél Mátyás Egyetem tanára, módszertanos, koreográfus, rendező, az Mladost Egyetemi Folklóregyüttes művészeti vezetője, az ünnepelt kisebbik fia mutatja be olvasóinknak. Hisz, ahogy a mondás tartja: „Az alma nem esik messze a fájától.”

„Hallgasd a zenét, abban minden benne van. Nyitott szemmel szemléld a természetet, ő a legnagyobb képzőművész. Tanuld meg viselni az öltönyt, a népviseletet és munkaruhát is. Mindent mértékkel tegyél...”

Ján Urban koreográfus művészi látásmódjának alapja a tér, és a környezet, a benne élő emberek, az azok jellemét, humorát és kultúráját formáló környezet változó dinamikájának lényegisége. Csak kevesen képesek úgy látni a jövő perspektíváját, mint Ján Urban - akár a koreográfiában, a fotózásban, a tájtervezésben, akár a tehetséges fiatalok személyiségének formálásában. Talmi nélkül képes megragadni a lényegét, pontosan és a pillanatot poétikájával tudja felhívni a figyelmet fontos dolgokra, megfogalmazni gondolatait.

Családja és az a környezet formálta őt, amelyben felnőtt és dolgozott. Nagyszalatkán született 1940. augusztus 21-én, Peter és Anna Urban házában. A gyermekkor jelentős mértékben a nagyszülők, Martin és Mária Drodzík, valamint a szalatkai realiak, ill. a földhöz, az énekhez és a munkához szorosan kötődő emberek jellemének jelenléte befolyásolta. A változó, háború utáni évek ösztönzést jelentettek az apa, Peter Urban - a bölcs és alkalmazkodó ember - szakmájában, akit annak ellenére, hogy nem rendelkezett felsőfokú végzettséggel, Mérnöknek szólítottak. Ján Kulich szobrász képzéseinek hatására Ján Urban megalkotta apja mellszobrát, amelyben lelkivilágát és tapasztalatait juttatta kifejezésre. Faragási tapasztalatai elősegítették fia művészi érzékenységét és grafikai képességeit. Később a zólyomi műszaki középiskolában, a Szlovák Műszaki Főiskolán (SZMF) és a tolmácsi SES vállalnál - itt tervezőként - kamatoztatta ezeket.

A tanulmányok adták meg neki a lehetőséget arra, hogy megmutathassa táncos- és később koreográfusi alkotói tehetségét. 1959-ben a Technik TE-ben további tehetséges táncosokkal találkozott, és fokozatosan szólistává, véleményformálóvá, és ezáltal kissé talán felforgatójává is vált az akkori pozsonyi diákközegnek. Együttműködhetett Polívka, Gruska, Dúzek, Šimoneková és további szerzőkkel, ő maga is részt vett egy hároméves koreográfus képzésen, és aktív alkotómunkába kezdett. Zárómunkája a Cigánytánc volt, az akkoriban haladó szellemű trencségi Družában.

Miután elvégezte az altszti iskolát, még a SZMF-n folytatott tanulmányai és az azt követő katonai szolgálata alatt, Korponára vagy Tolmácsra kapott elhelyezendő rendelőnyt. Az ifjú mérnök, aki akkor már a tehetséges Femme Fatale, Hanka Žarnayová partnere volt, akivel akkor került kapcsolatba, amikor távozott, Hanka pedig épp megkezdte figyelemre méltó karrierjét a Technik TE-ben és más pozsonyi együttesekben (segített Heda Šimonekovának a Gymnik megalapításában), végül a Bars régió és a fejlődő tolmácsi gyár perspektíváját választotta.

Ez egy olyan fordulóponthoz vezetett, amely az egész kortárs táncművészetet érintette, nemcsak a barsi csilejvár kultúrát. Bekapcsolódott az Vatra NTE tevékenységébe, befolyásolta annak fejlődését, ő maga táncos és koreográfus lett. A diploma megszerzése után felesége is Tolmácsra és a Vatrába került. Ján, a kreatív látók, és Anna, a tüzzől pattant, szerény, lelkiismeretes, munkamániás és pedáns asszony, együtt vette át a Vatra szervezeti és művészeti vezetését. Több mint 30 koreográfiát alkotott a Vatrában. Dr. Anna Urbanová fokozatosan a régió ruházati kultúrájának szakértője lett, és a mai napig ezzel foglalkozik.

Amikor a Vatra NTE-t emlegetik, az egyik első dolog, ami az eszembe jut, Urbanék. És pontosan ugyanígy működik fordítva is. Amikor valaki Urbanékat említi, magam előtt látom a tánctermet, Urban úr huncut mosolyát és szemében az örömet, hogy tele van velünk a terem.

Nyugalom, pozitív energia, magasba emelt borospohár, Vatra-himnusz, fujara, valamint tekintély és tisztelet. Idén ünnepli kerek évfordulóját. Bizonyára számtalan jókívánság érkezett. Nem csoda. Ugyanis oly sok embernek megmutatta a szlovák folklór szépségét, és annyi fiatalot inspirált. Térésük folklóréletének e vitathatatlanul érdekes személyiségét az arra leghivatottabb, Mgr. art. Martin Urban, PhD, a Besztercebányai Bél Mátyás Egyetem tanára, módszertanos, koreográfus, rendező, az Mladost Egyetemi Folklóregyüttes művészeti vezetője, az ünnepelt kisebbik fia mutatja be olvasóinknak. Hisz, ahogy a mondás tartja: „Az alma nem esik messze a fájától.”

„Hallgasd a zenét, abban minden benne van. Nyitott szemmel szemléld a természetet, ő a legnagyobb képzőművész. Tanuld meg viselni az öltönyt, a népviseletet és munkaruhát is. Mindent mértékkel tegyél...”

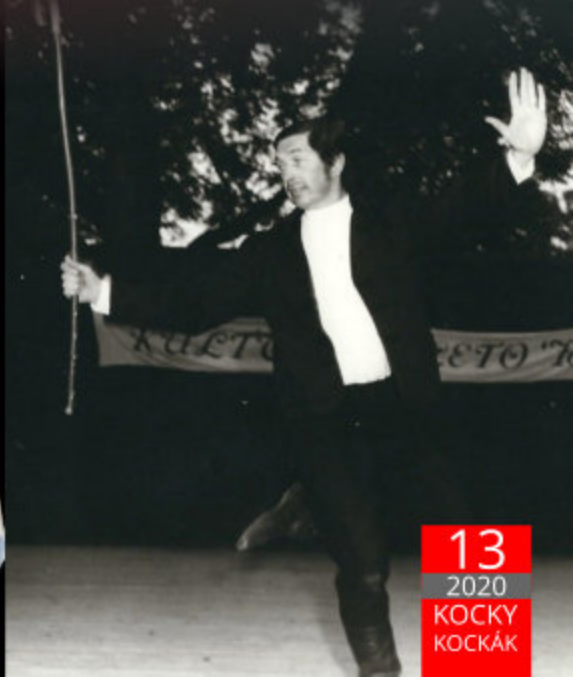
Ján Urban koreográfus művészi látásmódjának alapja a tér, és a környezet, a benne élő emberek, az azok jellemét, humorát és kultúráját formáló környezet változó dinamikájának lényegisége. Csak kevesen képesek úgy látni a jövő perspektíváját, mint Ján Urban - akár a koreográfiában, a fotózásban, a tájtervezésben, akár a tehetséges fiatalok személyiségének formálásában. Talmi nélkül képes megragadni a lényegét, pontosan és a pillanat poétikájával tudja felhívni a figyelmet fontos dolgokra, megfogalmazni gondolatait.

Családja és az a környezet formálta őt, amelyben felnőtt és dolgozott. Nagyszaltnán született 1940. augusztus 21-én, Peter és Anna Urban házában. A gyermekkor jelentős mértékben a nagyszülők, Martin és Mária Drozdík, valamint a szaltnai reáliák, ill. a földhöz, az énekhez és a munkához szorosan kötődő emberek jellemének jelenléte befolyásolta. A változó, háború utáni évek ösztönzést jelentettek az apa, Peter Urban - a bölcs és alkalmazkodó ember - szakmájában, akit annak ellenére, hogy nem rendelkezett felsőfokú végzettséggel, Mérnöknek szólítottak. Ján Kulich szobrász képzéseinek hatására Ján Urban megalkotta apja mellszobrát, amelyben lelkivilágát és tapasztalatait juttatta kifejezésre. Faragási tapasztalatai elősegítették fia művészi érzékenységét és grafikai képességeit. Később a zólyomi műszaki középiskolában, a Szlovák Műszaki Főiskolán (SzMF) és a tolmácsi SES vállalnál - itt tervezőként - kamatoztatta ezeket.

A tanulmányok adták meg neki a lehetőséget arra, hogy megmutathassa táncos- és később koreográfusi alkotói tehetségét. 1959-ben a Technik TE-ben további tehetséges táncosokkal találkozott, és fokozatosan szolistává, véleményformálónak, és ezáltal kissé talán felforgatójává is vált az akkori pozsonyi diákközegnek. Együttműködhetett Polívka, Gruska, Dúžek, Šimoneková és további szerzőkkel, ő maga is részt vett egy hároméves koreográfus képzésen, és aktív alkotómunkába kezdett. Zárómunkája a Čigánytánc volt, az akkoriban haladó szellemű trencségi Družbában.

Miután elvégezte az altiszti iskolát, még a SzMF-n folytatott tanulmányai és az azt követő katonai szolgálata alatt, Korponára vagy Tolmácsra kapott elhelyezendő rendelőnyt. Az ifjú mérnök, aki akkor már a tehetséges Femme Fatale, Hanka Žarnayová partnere volt, akivel akkor került kapcsolatba, amikor távozott, Hanka pedig épp megkezdte figyelemre méltó karrierjét a Technik TE-ben és más pozsonyi együttesekben (segített Heda Šimonekovának a Gymnik megalapításában), végül a Bars régió és a fejlődő tolmácsi gyár perspektíváját választotta.

Ez egy olyan fordulópontra volt, amely az egész kortárs táncművészetet érintette, nemcsak a barsi csilejkár kultúrát. Bekapcsolódott az Vatra tevékenységébe, befolyásolta annak fejlődését, ő maga táncos és koreográfus lett. A diploma megszerzése után felesége is Tolmácsra és a Vatrába került. Ján, a kreatív látnok, és Anna, a tüzőrlpattant, szerény, lelkiismeretes, munkamániás és pedáns asszony, együtt vette át a Vatra szervezeti és művészeti vezetését. Több mint 30 koreográfiát alkotott a Vatrában. Dr. Anna Urbanová fokozatosan a régió ruházati kultúrájának szakértője lett, és a mai napig ezzel foglalkozik.



A portrait of Alfred Lincke, a man with short brown hair, wearing a black shirt with a red and white patterned vest. He is looking down and to the side. The background is a soft-focus outdoor scene with green foliage.

ALFRÉD LINCKE

Mgr. Alfred Lincke – interpret ľudového tanca, tanečný pedagóg TS Partia, ktorý vedie detský folklórny súbor Tancovadlo, známy tiež z TV show „Zem spieva“ (jeden zo semifinalistov), porotca tanečných folklórnych prehliadok, člen Poradného zboru – Folklór a folklorizmus pri NOC Bratislava, sympatický, priateľský a otvorený mladý muž, otec na plný úväzok.

Tento rok sme ho oslovili na spoluprácu v projektoch podporených Fondom na podporu umenia Vzdelávame umením a sme radi, že nás neodmietol a našiel si čas. Pri jeho aktivitách vôbec nebolo jednoduché zladať termíny. Sme preto úprimne vďační a veríme, že ako lektor našich Metodík ľudového tanca či Týždňa v tanečnom dome bude pokračovať aj v nasledujúcom kalendárnom roku. Nakoniec, pýtajú si ho sami folkloristi a my radi vyhovieme.

1. Odkiaľ pochádzaš a kde si študoval?

Narodil som sa v Piešťanoch a študoval som na katedre Etnológie a folkloristiky UKF v Nitre, kde môj náhľad na náš ľudový tanec zásadne ovplyvnila doktorka Agáta Krausová, vďaka ktorej sa stále venujem nášmu ľudovému tancu.

2. Ale tvoje tanečné začiatky a dôvod výberu štúdia siahajú asi hlbšie.

Začal som tancovať, keď som mal 10 rokov, ale aktívne ma to začalo zaujímať, keď som mal 16. Ja si len dovoľím poznamenať, ako si nám raz prezradil, že do detského folklórneho súboru si bol tak trochu dotlačený otcom, aby si mohol hrať futbal.

3. V akých folklórnych združeniach si pôsobil?

Ako dieťa som pôsobil vo FS Slnečnica v Piešťanoch a počas štúdia na VŠ som dostal ponuku tancovať v Tanečnej skupine Partia v Bratislave. Neskôr som pôsobil 3 roky ako tanečný pedagóg vo FS Ekonóm a dnes som členom tímu Dobrá Východná, ktorý organizuje rôzne edukatívne podujatia so zameraním na tradičnú ľudovú kultúru. Pre deti organizujeme každoročne tábor Krpčekovo a pre dospelých, resp. aj celé rodiny festival Rozhýbkosti. Ďalej som členom viacerých programových rád festivalov, napríklad aj MFF v Myjave a som členom poradného zboru pre metodikov v oblasti folklóru. V súčasnosti som umelecký vedúci DFS Tancovadlo a tanečný pedagóg TS Partia.

4. Kto je pre Teba tanečným vzorom, resp. ktorú tanečnú osobnosť z oblasti slovenského folklóru obdivuješ?

Na túto otázku by som nerád odpovedal. Bolo by to veľmi zložité :)

5. Aké sú Tvoje plány súkromné, profesijné?

Moje plány na najbližšiu dobu zahŕňajú najmä aktívnu prácu s deťmi v DFS Tancovadlo a zároveň prípravu a zveľaďovanie nášho mladého festivalu Rozhýbkosti. Okrem toho pripravujeme nový program s TS Partia „Chýr letel krajom“ a venujem sa aj príprave rôznych FS najmä na západnom Slovensku.

6. Ako a od kedy spolupracuješ s ROS-kou.

Na spoluprácu s ROS Levice ma oslovila Eszter Juhász (bývalá kolegynka, metodička pre folklór) pred niekoľkými rokmi po tom, čo som absolvoval seminár s pedagógmi z Maďarska, ktorý organizovalo práve Regionálne osvetové stredisko v Leviciach pod jej taktovkou.

7. Ako vnímaš workshopy, ako sú Metodika ľudového tanca alebo Týždeň v tanečnom dome, na ktorých s nami spolupracuješ?

Tieto podujatia vnímam ako zásadný prínos pre slovenské folklórne hnutie, preto sa aktívne podieľam aj na ich organizácii a výučbe po celom Slovensku.

Ďakujeme veľmi pekne ešte raz za spoluprácu, za tvoj čas a želáme všetko dobré v profesijnom i súkromnom živote.

ALFRÉD LINCKE

Mgr. Alfred Lincke – néptánc-előadóművész, a Partia TE táncpedagógusa, a Tancovadlo gyermek folklóregyesület vezetője, aki a „Zem spieva” tévéműsorból is ismert (az elődöntősök egyike), tánc- és folklórműsorok értékelő zsűritagja, a Pozsonyi NMK mellett működő Folklór és folklórizmus tanácsadó testületének tagja, szimpatikus, barátságos és nyitott fiatalember, főállású apa.

Ebben az évben a Művészeti Támogatáskezelő Alap által támogatott MŰVÉSZET ÁLTAL OKTATUNK elnevezésű projektben való együttműködés céljából kerestük meg, és örülünk, hogy nem utasított el minket és talált ránk időt. Sokrétű tevékenysége miatt nem volt könnyű összehangolni az időpontokat. Ezért őszintén hálásak vagyunk, és reméljük, hogy Néptánc-módszertani vagy a Táncház Hete programjainak részeseként a következő naptári évben is folytatja az együttműködést. Végtére is, maguk a folklóristák kérik őt, és mi szívesen eleget teszünk kérésüknek.

1. Honnan származol és hol tanultál?

Pöstyénben születtem és a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Néprajz és Folklórisztika Tanszékén tanultam, ahol a néptáncunkról kialakult nézetemet alapvetően befolyásolta Dr. Kraus Ágota, akinek köszönhetően ma is minden szabadidőmet néptáncainknak szentelem.

2. A táncos kezdetek és az iskolaválasztás okai talán mélyebbre nyúlnak vissza.

10 éves koromban kezdtem el táncolni, de maga a tánc 16 évesen kezdett igazán aktívan érdekelni. - Csak annyit szeretnék megjegyezni, hogy - amint azt egyszer elmondtad nekünk -, a gyermek néptánc csoportba igazából édesapád nyomására léptél be, hogy focihass.

3. Milyen folklór egyesületekben dolgoztál?

Gyerekkoromban a Pöstyéni Slnčnica Folklórcsoportban táncoltam, és az egyetemi tanulmányaim során kaptam egy ajánlatot, hogy táncolhatok a Pozsonyi Partia Táncgyűttesben. Később 3 évig táncpedagógusként dolgoztam az Ekonóm Folklórcsoportnál, és ma a Dobrá Východná csapatának tagja vagyok, amely különféle, a hagyományos népi kultúrára összpontosító oktatási rendezvényeket szervez. A gyermekek számára minden évben megszervezzük a „Krpčekovo” tábor, és felnőttek, ill. egész családok számára a „Rozhýbkosti” fesztivált. Tagja vagyok továbbá számos fesztivál programbizottságának, például a Myjavai NFF-nak, és tagja vagyok a folklór területén dolgozó módszertanosok tanácsadó testületének. Jelenleg a Tancovadlo Gyermekek NTE művészeti vezetője és a Partia TE táncpedagógusa vagyok.

4. Számodra ki a táncos példakép, ill. a szlovák folklórközösség melyik táncos személyiségét csodálad leginkább?

Erre a kérdésre nem igazán szeretnék válaszolni. Nagyon nehéz lenne :)

5. Milyen magánéleti és szakmai terveid vannak?

A legközelebbi időszakra terveim között főként a Tancovadlo Gyermekek NTE gyerekeivel való aktív munka szerepel, és egyúttal a fiatal „Rozhýbkosti” elnevezésű fesztiválunk előkészítése és bővítése. Ezenkívül, „Chýr letel krajom” címmel új műsort készítünk a Partia TE-vel, és különböző folklórcsoportok felkészítésével is foglalkozom, különösen Nyugat-Szlovákiában.

6. Hogyan és mióta működsz együtt az RMK-val?

A Lévai RMK-val való együttműködés céljából néhány évvel ezelőtt Juhász Eszter (volt kolléga, folklór módszertanos) szólított meg, miután részt vettem egy magyarországi tanárok által tartott szemináriumon, amelyet a Lévai Regionális Művelődési Központ szervezett az ő vezetésével.

7. Milyennek látod az olyan alkotóműhelyeket, mint például a Néptánc módszertana vagy a Táncház Hete, amelyekben magad is közreműködsz?

Az ilyen rendezvényeket a szlovák folklórmozgalomhoz való alapvető hozzáadott értéként fogom fel, ezért Szlovákia-szerte aktívan részt veszek azok szervezésében és a képzésben is.

Még egyszer nagyon köszönjük az együttműködést, az idődet, és minden jót kívánunk szakmai és magánéletedben egyaránt.



METODIKA VÝUČBY ĽUDOVÉHO TANCA

PODUJATIE ORGANIZOVANÉ CEZ PROJEKT VZDELÁVAME UMENÍM

Cieľom projektu je vzdelávať deti a mládež pod vedením odborných lektorov. Vytvoriť jedinečný priestor pre oboznámenie sa s rôznymi typmi pohybu jednoduchými prostriedkami.

Z pôvodne 8 celodenných tanečných workshopov sa podarilo kvôli pandémie zorganizovať len dva. Prvý sme uskutočnili v Starom Tekove 7. marca 2020 a druhý 5. septembra 2020 v Pukanči.

Workshopy boli tematicky zamerané tak, aby poskytli účastníkom najnovšie informácie z oblasti metodiky výučby ľudového tanca. Dôraz sa kládol predovšetkým na tanečno-pedagogickú prácu s rôznymi vekovými kategóriami, rozvoj pohybu hravým spôsobom. Teoretické poznatky boli dopĺňané praktickými cvičeniami (príprava, štruktúra nácvikov).

Účastníkmi prvého workshopu boli mládežníci z detského folklórneho súboru Tekovanček zo Starého Tekova, ktorý vedú manželia Jakub a Veronika Otázikovi. Deti pracovali pod odborným vedením lektora

Mgr. art. Martina Urbana, PhD., ktorý pracuje ako vysokoškolský pedagóg, umelecký šéf a choreograf Univerzitného folklórneho súboru Mladosť. Je choreografom a režisérom folklórnych festivalov, metodikom pre tanec (predovšetkým ľudový, základy tanca všeobecne, rytmiku a využitie rôznych žánrov v inscenačnej praxi).

Druhý workshop Metodiky výučby ľudového tanca sme zorganizovali pre detský folklórny súbor Lisna z Pukanca. Vedúce súboru Žofia Kyseľová a Erika Kašiarová si spoluprácu s odborným lektorom veľmi pochvalovali. Tentokrát prišiel odborne poradiť Mgr. Alfréd Lincke. Interpret ľudového tanca, tanečný pedagóg TS Partia, vedúci detského folklórneho súboru Tancovadlo, známy tiež z TV show „Zem spieva“, porotca tanečných folklórnych prehliadok, člen Poradného zboru – Folklór a folklorizmus pri NOC Bratislava bol s deťmi

i organizáciou rovnako spokojný. Pevne veríme, že workshopy splnili svoj cieľ, boli naplnené nielen v teoretickej, ale predovšetkým v praktickej rovine konštruktívnou prácou, ktorá určite priniesla účastníkom mnoho podnetov, inšpirácie a tvorivých nápadov, ktoré vo svojej činnosti naplno využijú.



METODICKÝ DEŇ S ROS-KOU

Dňa 27. augusta 2020 sme v kaviarni Mládežníckeho centra Kontakt Café v Leviciach zorganizovali odborný a veríme i inšpiratívny seminár pre vedúcich folklórnych súborov, detských folklórnych súborov, folklórnych skupín a ľudových hudieb, ktorý bol zameraný na dlhodobú a systematickú spoluprácu v oblasti folklórnych projektov a podujatí v roku 2020/2021.

Cieľom seminára bolo zároveň poskytnúť prítomným priestor na výmenu názorov, skúseností, ponúknuť príležitosť na hlbšiu spoluprácu v oblasti metodiky výučby ľudového tanca, spevu či ľudovej hudby ako jedinečnej formy odborného vzdelávania, ktoré im poskytnú informácie z oblasti metodiky a zároveň reflektujú aktuálne problémy súvisiace so stavom a smerovaním scénického folklorizmu na Slovensku.

Ďalším bodom programu boli prehliadky a súťaže v roku 2021 (Jazykom tanca, Hraj -Vidiečanova Habovka, Šaffova ostroha, Nositelia tradícií, medzinárodný folklórny festival Takí sme 2021) a plánovaná medzinárodná folklórna konferencia.

Výsledkom bolo zaktualizovanie databázy FS, DFS a LH, získanie nových kontaktov. Návrh zorganizovať počas letných prázdnin 2021 detský tábor zameraný na ľudový tanec, spev a ľudové remeslá určite zapracujeme do projektov v nasledujúcom roku.

Veľmi nás teší záujem folkloristov nášho regiónu o spoluprácu s ROS-kou. Bez ich podnetov, záujmu, účasti na organizovaných podujatiach a prehliadkach by sme ťažko nachádzali motiváciu pre ďalšie aktivity.



MÓDSZERTANI NAP AZ RMK-VAL

2020. augusztus 27-én a lévai Kontakt Café kávézóban szakmai és - reméljük - inspiráló szemináriumot szerveztünk a folklóregyüttesek, a gyermek folklóregyüttesek, a folklórcsoportok és népzenei együttesek vezetői számára, amelynek középpontjában a 2020/2021-es években megvalósítandó folklór-projektek és rendezvények területén végzett hosszú távú és szisztematikus együttműködés állt.

A szeminárium célja az volt, hogy teret adjon a résztvevőknek a vélemény- és tapasztalatcserére, valamint lehetőséget kínáljon a néptánc, az ének vagy a népzene tanítása módszertanának, mint a szakképzés egyedülálló formájának terén történő mélyebb együttműködésre, mely képzés új módszertani ismereteket nyújt számukra, és reflektál a színpadi folklórismus szlovákiai állapotával és irányvonalával kapcsolatos aktuális kérdésekre.

A következő napirendi pont a 2021. évi seregszemlék és versenyek (A Tánc Nyelvén, Húzd rá - Vidiečanova Habovka, Šaffa Sarkantyúja, A Hagyományok Hordozói, Ilyenek Vagyunk 2021 Nemzetközi Folklórfesztivál), valamint a tervezett nemzetközi folklórkonferencia előkészületeiről szólt.

Sor került a folklóregyüttesek, gyermek folklóregyüttesek és népzenei együttesek adatbázisának frissítésére, és néhány új kapcsolatot is sikerült szerezniük. A 2021-es nyári szünidőben, egy - a néptáncra, népdalra és a népi mesterségekre összpontosító - gyermektábor megszervezésének javaslatát minden bizonnyal beépítjük a következő évre tervezett projektjeinkbe.

Nagyon örülünk annak, hogy régióink folkloristái érdeklődést tanúsítanak az RMK-val való együttműködés iránt. Az ő javaslataik, érdeklődésük, szervezett rendezvényeken és bemutatókon való részvételük nélkül aligha találnánk motivációt a további tevékenységekhez.

Vzdelávame umením TÝŽDEŇ V TANEČNOM DOME

V projekte Vzdelávame umením sa nám opäť podarilo otvoriť nový ročník Týždňa v tanečnom dome. Napriek pôvodnému plánu uskutočniť projekt v 30 obciach okresu Levice sa nám kvôli vzniknutej mimoriadnej situácii s COVID-19 podarilo realizovať tanečno-pedagogické dielne len v 5 obciach: Bátovce, Levice, Starý Tekov, Hronské Kľačany, Tlmače.

Napriek tomu sme, ako aj po minulé ročníky, vytvorili jedinečnú formu odborného vzdelávania pre pedagógov i mladých tanečníkov z regiónu. Spolu s lektorom a tanečným pedagógom Mgr. Alfrédom Linckem a so živou ľudovou hudbou (LH Miroslava Vargica) mali účastníci možnosť v 60 minútových tvorivých dielnach oboznámiť sa s ľudovými nástrojmi, získať teoretické poznatky, ktoré boli doplnené praktickými ukázkami cvičení zameraných na tanečno - pedagogickú prácu s rôznymi vekovými kategóriami interpretov. Celkovo sa Týždňa v tanečnom dome zúčastnilo (zatiaľ) 137 mladých tanečníkov a tanečníc spolu so svojimi pedagógmi.

Cieľom tohto jedinečného projektu je organizovanie priamej a dynamickej výmeny názorov a skúseností, a tak prispieť k rozvoju tvorivosti v oblasti metodiky výučby ľudového tanca. Myslíme si, že sa nám ho aj tento rok podarilo splniť.

Hlavným partnerom podujatia bol Fond na podporu umenia.

Mária Mészárosová, ROS Levice

Művészet által oktatunk A TÁNCHÁZ HETE...

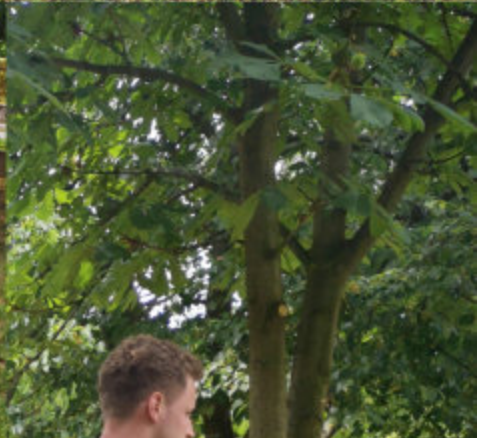
A Művészet által oktatunk projekt keretében újra sikerült megnyitnunk a Táncház Hete következő évfolyamát. Az eredetileg a Lévai járás 30 településére tervezett, táncpedagógiai műhelyeket magában foglaló projektet a COVID-19 kapcsán kialakult rendkívüli helyzet miatt végül csak 5 településen sikerült megvalósítanunk: Bát, Léva, Óbars, Garamkelecsény, Garamtolmács. Ennek ellenére, a korábbi évekhez hasonlóan, a régió tanárainak és fiatal táncosainak egy egyedülálló szakmai képzési formát tudtunk felkínálni. Az előadó és tánctanár, Mgr. Alfréd Lincke és az élő népzene (Miroslav Vargic Népzenei Együttese) segítségével a résztvevők a 60 perces alkotóműhelyekben megismerkedhettek a népi hangszerekkel, illetve a különböző életkorú táncosokkal végzett táncpedagógiai munkára fókuszáló gyakorlati példákkal kiegészített elméleti ismereteket szerezhettek. A Táncház Hetén (eddig) összesen 137 fiatal táncos és tanára vett részt.

Az egyedülálló projekt célkitűzése: a közvetlen és dinamikus vélemény- és tapasztalatcsere által hozzájárulni a kreativitás fejlesztéséhez a néptáncoktatás módszertana terén. Úgy gondoljuk, hogy ezt a célkitűzést ebben az évben is sikerült teljesítenünk.

A rendezvény fő támogatója a Művészeti Támogatáskezelő Alap volt.

Mária Mészárosová, RMK Léva





Kam sa pieseň schovala

novinka v ROSke

Po prvýkrát cez letné prázdniny Regionálne osvetové stredisko Levice zorganizovalo podujatie s názvom „Kam sa pieseň schovala“. Počas 3. júlového týždňa (20.-23. 07. 2020) sme pre deti, nielen z folklórnych súborov regiónu, pripravili „pátranie“ po ľudových pesničkách známych aj menej známych, interaktívne prehliadky a prednášky či tvorivé dielničky.

1. deň sme nazvali: „Zdrav sa mi fiertuch“. Deti z DFS Pečeničan si mohli v Tekovskom múzeu pozrieť stálu expozíciu ľudového odevu regiónu. Pani PhDr. Katarína Holbová deťom vysvetlila a názorne ukázala, aké kroje sa nosili v našom okrese, poukázala na rozdiely, porozprávala o materiáloch i spôsobe vyhotovenia. Na nádvorí hradu sme už spoločne s deťmi hľadali pieseň, ktorá tematicky nadväzovala na prednášku. Spostením boli určite aj polievacie vzory, o ktorých nám pani Holbová porozprávala a ktoré sme si mohli vyskúšať, či už namaľovať kriedou, fixkami na tričko, alebo ako kedysi dávno polievákmi na zem.

2. deň sme zavítali do areálu Vodného mlyna Bohunice spolu s deťmi z DEH Slamienok z Čajkova a DEH Zuškáčik z Tlmáč. Dozvedeli sme sa o živote a práci v mlyne a samozrejme sme vypátrali pesničku: „Okolo mlyna“. Pre niektoré deti celkom nová, ale veríme, že sa im páčila a že si ju možno zaradia do svojho repertoáru.

3. deň nás trochu zaskočilo počasie. Na Bobiho ranči v Novom Tekove sme mali všetko pripravené, len tmavé mračná nevestili nič dobré. Našťastie nám pani lektorka Irenka Hancková poradila „zaklínadlo“ Klnka, klnka, daj nám slnka a za chvíľu sa počasie vyjasnilo a pred nami bol opäť jeden nádherný slnečný deň. Deti z MŠ Konopná určite rady spomínajú na prechádzku v hintove, povesti o šarkanovi zo Starého Tekova, pátranie po pesničke „Po nábreží koník beží“ či maľovanie vodou polievákmi.

4. deň sme pozvali deti z MŠ Hlboká na cestu do čias dávno minulých, kde sa dozvedeli o tom, ako naši predkovia v Brhlovciach kedysi bývali. Expozícia pozostáva z murovaného domu z konca 19. storočia a priestorov vysekaných do skaly. Deti tak zavítali na návštevu k ujovi Homolovi – kamenárovi, ktorý tu kedysi býval a pracoval. Rovnako ako ich kamarátom, aj im sa podarilo nájsť pesničky, spolu si zatancovať a zahrat sa. Určite by sme v podobnom projekte pokračovali aj v lete 2021.

Mária Mészárosová
ROS Levice



Hol rejtőzködik a dal újdonság az RMK-ban

A Lévai Regionális Művelődési Központ a nyári szünidő alatt első ízben rendezte meg a „Hol rejtőzködik a dal” elnevezésű rendezvényét. Július harmadik hetében (2020. július 20–23.) ismert és kevésbé ismert népdalok utáni „nyomozásra”, interaktív műsorokra és előadásokra, illetve alkotóműhelyekre invitáltuk a - nemcsak a környék folklóregyütteseiben tevékenykedő - gyermekeket.

Az első napnak a „Elkopott a kötenyem” címet adtuk. A Pečeničan Gyermekek NTE gyermekei a Barsi Múzeumban megtekintették a régió népviseletét bemutató állandó kiállítást. PhDr. Katarína Holbová elmagyarázta és szemléletesen megmutatta a gyerekeknek, milyen viseleteket hordtak régiókban az emberek, rámutatott a különbségekre, beszélt az anyagokról és a ruhadarabok elkészítésének módjáról. A várudvaron már együtt kerestük a gyerekekkel azt a dalt, amely tematikailag kapcsolódott az előadáshoz. A foglalkozás érdekes színtöltő volt a Holbová asszony által bemutatott locsolás (cífrázás), amelyeket - akár kretával/filctollal pólóra festve őket, akár, mint régen, locsolóval a talajra „festve” -, ki is próbálhattunk.

A második napon a Čejkovi Slamenok és a Garamtolmácsi Zušákci népzenei csoportok gyermekeivel közösen a Hontbagonyai Vízimalom környékét kerestük fel. Megismerkedtünk a vízimalommal és a molnár munkájával, majd rövid nyomozás után felkutattuk a „A malom körül” című dalt. Néhányuk számára vadonatúj, ismeretlen dalnak bizonyult, de úgy gondoljuk, hogy tetszett nekik, és felveszik a repertoárjukba.

A harmadik napon az időjárás kissé meglepett minket. Az újbácsi Bóbi Rancson már minden készen állt, de a sötét felhők nem kecsegtettek semmi jóval. Szerencsére, miután Irenka Hancková előadó javaslatára elmondtuk a „Klnka, klnka, daj nám slnka” „varázsigét”, az égbolt kiderült, és ismét egy gyönyörű napsütötte napnak örülhettünk. A Konopná utcai óvoda gyermekei minden bizonnyal szívesen emlékeznek vissza a hintóval tett körútra, az óbarsi sárkányról szóló mondásra, a „Po nábreží koník beží” című dalocska felkutatására, vagy a locsolókkal a talajra rajzolt cifra mintákra.

A negyedik napon a Hlboká utcai óvoda gyermekeit hívtuk meg egy, a régmúlt időkbe vezető utazásra, melyen megtudhatták, hogyan éltek egykor ősünk Borfőn. A kiállítás egy 19. század végi téglaházat és sziklába vájt barlanglakásokat mutat be. A gyerekek meglátogatták Homol’a bácsit - az egykor itt élő és dolgozó kőfaragó mestert. Barátaikhoz hasonlóan nekik is sikerült megtalálniuk az elrejtőzött dalokat, majd vidáman táncra perdültek és gyermekjátékokat játszottak.

Szívesen folytatnánk ezt a sorozatot 2021 nyarán is.

Mária Mészárosóvá
Lévai RMK



OŽIVENÉ KULTÚRNE DOMY

IVAN GONTKO
A JEHO TRADIČNÉ
BÁBKOVÉ DIVADLO TYJÁTR

ROS v Leviciach nadviazalo tento rok spoluprácu s Tradičným bábkovým divadlom TYJÁTR a zorganizovalo dve predstavenia nielen pre deti „HERKULES alebo DOBYTIE PEKLA“. Podujatia sa realizovali v rámci projektu OŽIVENÉ KULTÚRNE DOMY: 23.7.2020 v Kultúrnom dome Dolná Seč a v obci Čankov 20.8.2020.

Hra je inšpirovaná gréckou mytológiou a hrdinskými činmi siláka Herkula. Knieža pekel Pluto zošle na kráľa Atmeda chorobu. Jeho blízki sa mu snažia pomôcť a tak sa odoberú do chrámu boha Apolóna, aby vyprosili pre kráľa vyzdravenie. Pluto však navedie kráľovnú Alcesku, aby sa sama zabila a tak vrátila manželovi zdravie. Alceska sa obetuje a Pluto ju vezme do pekla. Keď sa to vyzdravený Atmedus dozvie, rozhodne sa odísť do hôr a žiť ako pustovník. Vtedy prichádza na scénu Herkules, ktorý sa vyberie do pekla, aby Alcesku vyslobodil z moci pekelnéj a vrátil ju späť na zem.

TYJÁTR je divadelný projekt bábkohorca a dramaturga IVANA GONTKA.

Cieľom projektu je prinavrátiť do súčasnosti tradíciu kočovných bábkarov a komediantov.

Podnetom vzniku TYJÁTRU bolo naštudovanie predstavenia „HERKULES“, ktoré vzniklo v roku 2009 ako samostatný projekt Ivana Gontka venovaný pamiatke ľudového bábkara Antona Anderleho pri príležitosti jeho nedožitých 65. narodenín.

Tak vznikol v roku 2010 TYJÁTR, divadlo, ktoré nadväzuje na tradíciu slovenského ľudového bábkarstva a predstavenia hráva tak, ako ich hrávali kočovní ľudoví bábkari v minulosti.

Súčasťou projektu TYJÁTR je aj oživenie starodávneho flašinetu, nástroja, ktorý po druhej svetovej vojne takmer vymizol z verejných priestranstiev. Jeho tóny znejú pre potešenie okoloidúcich v uličkách a zákutiach miest a obcí, v parkoch či na promenádach, nádvoriach hradov a zámkov.

Ivan Gontko je herec, dramaturg a organizátor kultúrnych podujatí. Od roku 1986 člen umeleckého súboru Bábkového divadla, dnes Starého divadla K. Spišáka v Nitre a zakladajúci člen súboru Teatro Tatro, od roku 1999 člen výboru Slovenskej sekcie UNIMA, medzinárodnej bábkarskej organizácie a od roku 2007 jej predseda.

Počas svojho pôsobenia vytvoril viac ako šesťdesiat postáv, predovšetkým v STAROM DIVADLE KAROLA SPIŠÁKA V NITRE a v Teatro Tatro. Okrem toho spolupracuje s televíziou: Silvánovci /TV Markíza, 1996/, Záchranári /STV, 2003/, Súdna sieň /TV JOJ, 2008 – 2018/, Gympel /STV 2011/. Účinkoval vo filmoch Krajinka /2000, režisér Martin Šulík/, Zima kúzelníkov /2006, režisér Dušan Trančík /, Nedodržaný sľub /2009, režia Jiří Chlumský/, Orest z rodu čarodejníkov /2010, režisér Braňo Mišík/, Marhuľový ostrov /2011, režisér Peter Bebjak/.

V roku 2010 založil TYJÁTR, vlastné bábkové divadlo, s cieľom prinavrátiť do súčasnosti tradíciu kočovných bábkarov a komediantov.



Ako sa vám spolupracovalo s Regionálnym osvetovým strediskom v Leviciach?

Prostredníctvom občianskeho združenia Priatelia starého divadla sa dlhodobo venujem ochrane, rozvoju, dokumentácii a propagácii tradičného bábkového a ľudového divadla na Slovensku. Okrem iných aktivít sme pripravili projekt Oživené kulturáky, cieľom ktorého je odohrať predstavení tradičného bábkového divadla v kultúrnych domoch obcí a miest nitrianskeho regiónu. V kraji je totiž mnoho kultúrnych domov, ktoré objektívne či subjektívne nemajú možnosť prezentovať obyvateľom kultúru a umenie, hoci sú na to určené. Divadlo do nich často nezavíta kvôli nedostatočnej vybavenosti či malému počtu obyvateľov. Práve týmto obciam je určená realizácia uvedeného projektu, obsahom ktorého je odohrať tradičného bábkového divadla pre malých aj veľkých divákov. Hľadali sme partnerov, ktorí by nám pomohli s realizáciou projektu a tak sme oslovili všetky osvetové strediská v Nitrianskom kraji, ktorým sme predstavili projekt a ponúkli im spoluprácu. Zatiaľ jediným strediskom, ktoré na ponuku spolupráce zareagovalo, bolo práve ROS v Leviciach. V spolupráci s ním sme počas leta odohrali predstavenia tradičného bábkového divadla v Kultúrnych domoch v Dolnej Seči a v Čankove a musím povedať, že spolupráca s pracovníkmi ROS v Leviciach bola úžasná. Postarali sa o komunikáciu s obcami, o propagáciu, zabezpečili, aby boli kultúrne domy pripravené a našich predstavení sa zúčastnili aj osobne. Aj preto chcem touto cestou poďakovať pani riaditeľke Alžbete Sádovskej a Slavke Prevendarčíkovej, ale i ostatným, ktorí sa na príprave a zabezpečení našich predstavení podieľali.

Ako sa vám hralo v našich kulturákoch?

Potvrdilo sa mi, že stojí za to vycestovať s tradičným bábkovým divadlom do obcí nášho kraja. Hral som vo veľmi príjemných kultúrnych domoch. Osobne mám radšej pre svoje predstavenia komornejšie priestory, v ktorých mám kontakt s divákmi a nemusím riešiť technické zabezpečenie, teda vystačím s tým, čo mám: bábkky, divadielko a svoj hlas. A práve takéto zázemie som v Dolnej Seči a Čankove našiel. Projekt, ktorý som spomenul, som pôvodne mal realizovať na jar. Bohužiaľ, situácia nedovolila odohrať plánovaných predstavení. Je mi trochu ľúto, že iné osvetové strediská na moju ponuku nezareagovali. Verím však, že informácie o predstaveniach v okolí Levíc vzbudia záujem aj v iných častiach kraja a že v októbri a novembri, keď bude projekt pokračovať, sa nájde dosť záujemcov aj z ostatných miest a obcí Nitrianskeho kraja, ktorým je jeho uskutočnenie určené. Ja dávam ponuku, ktoré mestá a obce v podstate nič nestojí, stačí prejaviť záujem a dohodnúť vystúpenia. Takže, teším na ďalšie kultúrne domy, či už v okolí Levíc alebo kdekoľvek v našom kraji.

Slavka Prevendarčíková
ROS Levice





ÚJJÁÉLEDŐ MŰVELŐDÉSI HÁZAK

IVAN GONTKO és HAGYOMÁNYOS BÁBSZÍNHÁZA a TYJÁTR

A Lévai RMK idén együttműködésbe kezdett a TYJÁTR Hagyományos Bábszínházzal, és két, nemcsak gyermekeknek szóló előadást szervezett, melynek címe „HERCULES avagy A POKOL MEGHÓDÍTÁSA”. Az előadások az ÚJJÁÉLEDŐ MŰVELŐDÉSI HÁZAK elnevezésű projekt keretében valósultak meg: 2020. július 23-án az alsószecsei művelődési házban, 2020. augusztus 20-án pedig Csank községben.

Az előadást a görög mitológia és Herkules, az erős ember hőstettei ihlették. Plútó, a pokol hercege betegséget küld Atmedusz királyra. Szerettei megpróbálnak segíteni rajta, ezért elindulnak Apolló isten templomába, hogy a király gyógyulásáért könyörögjenek. Plútó azonban ráveszi Alceszka királynőt, hogy ölje meg magát, és így visszaadhatja férje egészségét. Alceszka feláldozza magát, Plútó pedig a pokolra viszi. Amikor a gyógyult Atmedusz minderről tudomást szerez, úgy dönt, hogy elmegy a hegyekbe, és remeteként él tovább. Ekkor lép a színre Hercules, aki leszáll a pokolba, hogy kiszabadítsa Alceszkát a pokol hatalmából és visszahozza őt a földre.

A TYJÁTR IVAN GONTEK bábművész és dramaturg színházi projektje.

A projekt célja a vándor bábszínházak és komédiások hagyományának visszahozása a jelenbe. A TYJÁTR megalkotásának ötletét a HERKULES című előadás színpadra állítása adta, amely 2009-ben Ivan Gontek önálló projektjeként, Anton Anderle népi bábjátzó be nem töltött 65. születésnapja alkalmából, az ő emlékének szentelve készült. Így jött létre 2010-ben a TYJÁTR, a színház, amely folytatja a szlovák népi bábjáték hagyományát, és az előadásokat olyan formában adja elő, ahogy azt korábban a vándor népi bábművészek játszották.

A TYJÁTR projekt részét képezi az ősi kintorna újjáélesztése is, a hangszeré, mely a második világháború után szinte teljesen eltűnt a közterekről. Jellegzetes hangja - a járókelők öröme - újra megszólal a városok és falvak utcáskáin, eldugott helyein, parkokban vagy sétányokon, várak és kastélyok udvarán.

Ivan Gontko színész, dramaturg, kulturális események szervezője. 1986 óta a Bábszínház - ma a nyitrai K. Spišák Régi Színház művészegyüttesének tagja, és a Teatro Tatro Együttes alapító tagja, 1999 óta az UNIMA nemzetközi bábszervezet szlovák tagozatának bizottsági tagja, 2007 óta elnöke.

Pályafutása alatt több mint hatvan szereplőt keltett életre, elsősorban a NITRA-i KAROL SPIŠÁK RÉGI SZÍNHÁZÁBAN és a Teatro Tatróban. Ezen felül a televízióval is együttműködik: Silvánék /TV Markíza, 1996/, Mentősök /STV, 2003/, Tárgyalóterem /TV JOJ, 2008 - 2018/, Gimi /STV 2011/. Játszott a Táj /2000, rendező Martin Šulík/, a Varázslók tele /2006, rendező Dušan Trančík/, A megszegett ígéret /2009, Jiří Chlumský/, Orest a varázslók nemzetségéből /2010, Braňo Mišík / Ságabarack-sziget /2011, Peter Bebjak/ című filmekben.

2010-ben TYJÁTR néven megalapította a saját bábszínházát azzal a céllal, hogy a vándor bábszínházak és komédiások hagyományát visszaállítsa a jelenbe.

Milyen volt az együttműködés a Lévai Regionális Művelődési Központtal?

A Régi Színház Barátai civil egyesület révén régóta elkötelezettje vagyok a szlovákiai hagyományos báb- és népi színház ápolásának, fejlesztésének, dokumentálásának és népszerűsítésének. Egyéb tevékenységek mellett elkészítettük az Újjáéledő művelődési házak című projektet, amelynek célja hagyományos bábszínházi előadások bemutatása a nyitrai régió településeinek művelődési házaiban. A kerületben ugyanis sok olyan művelődési ház található, amelyeknek objektív vagy szubjektív okokból - bár erre lettek tervezve - nincs lehetőségük a kultúra és művészet tolmácsolására a lakosság felé. A színház gyakran azért nem látogat el ezekre a helyekre, mert nem megfelelő a felszereltségük, vagy épp az alacsony közönségszám miatt. Az említett projekt - amelynek lényege egy-egy hagyományos bábszínházi előadás bemutatása kis és nagy nézőközönség számára -, ezeknek a településeknek szól. Olyan partnereket kerestünk, akik segítenek nekünk a projekt megvalósításában, ezért felvettük a kapcsolatot a nyitrai kerület összes művelődési központjával, akiknek bemutattuk a projektet, és együttműködést ajánlottunk fel nekik. Eddig egyetlen központ válaszolt az együttműködési felajánlásra, a Lévai RMK. Vele együttműködve a nyár folyamán két hagyományos bábszínházi előadást mutathattunk be az alsószecsei művelődési házban, illetve Csankon, és el kell mondanom, hogy a Lévai RMK munkatársaival való együttműködés remek volt. Gondoskodtak az önkormányzatokkal való kommunikációról, a promócióról, gondoskodtak arról, hogy a művelődési házak elő legyenek készítve az előadásokra, melyeken személyesen is részt vettek. Ezért szeretném megragadni az alkalmat, hogy köszönetet mondjak Alžbeta Sádovská igazgatónőnek és Slavka Prevendarčíkovának, valamint a többieknek, akik részt vettek előadásaink előkészítésében és lebonyolításában.

Milyenek voltak az előadások az itteni művelődési házakban?

Ezúttal is beigazolódott számomra, hogy a hagyományos bábszínházzal érdemes kiutazni a vidéki falvakba. Nagyon kedves és kellemes kultúrházakban játszottam. Személy szerint inkább a kisebb, intimebb tereket kedvelem előadásaimhoz, amelyekben szorosabb kapcsolatban állok a közönséggel, és nem kell technikai dolgokkal foglalkoznom, mert bőven elég az, amim van: a bábok, a színház és a hangom. Alsószecsen és Csankon épp ilyen hátteret találtam. Az említett projektet eredetileg tavasszal kellett volna megvalósítanom. Sajnos, a kialakult helyzet nem tette lehetővé a tervezett előadások lejátszását. Kicsit sajnálom, hogy más művelődési központok nem válaszoltak az ajánlatomra. Úgy gondolom azonban, hogy a Léva környékén tartott előadások híre felkelti az érdeklődést a kerület más részein is, és hogy októberben és novemberben, amikor a projekt folytatódik, elegendő érdeklődő lesz a nyitrai kerület más városaiból és falvaiból is. Olyan ajánlatot kínálok, amely a városoknak és községeknek alapvetően nem kerül semmibe, elegendő az érdeklődés kimutatása és az előadások részleteinek pontosítása. Szóval, várom más művelődési házak jelentkezését is, akár Léva környékén, akár másutt a régiómban.

Slavka Prevendarčíková
Lévai RMK



LITERÁRNY VEČER s ROSkou BALLA



Dňa 25. februára 2020 sme opäť zorganizovali veľmi obľúbené podujatie – literárny večer v kaviarni Na kus reči v Leviciach. Tentokrát sme si pozvali vzácného hosťa, spisovateľa BALLU.

BALLA / vlastným menom Vladimír Balla / sa narodil a žije v Nových Zámkoch. Je autorom desiatich prozaických kníh / napr. Leptokaria, De la Cruz, Cudzí, V mene otca, Oko, Veľká láska /, viaceré z nich boli vydané v Poľsku, Čechách, Maďarsku, Holandsku, na Ukrajine a vo Veľkej Británii, pripravuje sa vydanie vo Francúzsku, Rakúsku, Chorvátsku a Indii. Je laureátom Ceny Anasoft litera. Naposledy mu vo vydavateľstve KK Bagala vyšla jeho jedenásta kniha – JE MŔTVY, zbierka 61 nových alebo prepracovaných textov.

Balla od svojho debutu Leptokaria z roku 1996, za ktorý dostal Kraskovu cenu, spôsobuje nemalé ťažkosti čitateľom i kritike, lebo jeho próza nie je ľahko dešifrovateľná, pripúšťa viac výkladov. Nemať v živote ilúzie, to je bežná téma literatúry, no dôslednosť, s akou Balla odкрýva túto stránku ľudskej skúsenosti, pôsobí až mrazivo. Postavy z jeho poviedok sú posadnuté mániou rozvratu alebo priam ničoty. Do vzťahu dvoch ľudí vždy vstupuje tento démon, ktorého si postava buď pestuje, alebo mu podlieha, v každom prípade s rovnakým výsledkom, a tým je nemožnosť akéhokolvek citového či rozumového vzťahu.

Ballove postavy bizarných príbehov navonok azda pôsobia ako kruté, nenávistné indivíduá, ich konanie však v konečnom dôsledku prezrádza túžbu intenzívne, poctivo žiť a odolávať banalite každodenného sveta.

Jedna z postáv Ballovej knihy hovorí: „Dobrý aforizmus je viac ako zlý román“. Možno preto autor po úspešnej odbočke k relatívne dlhším prózam / V mene otca, Veľká láska / znovu prichádza s textami krátkymi a ešte kratšími. Hoci to nie sú aforizmy, vypointovanosťou hádam každej vety od nich ďaleko nemajú. Vo zvláštnych, neraz šokujúcich príbehoch či skôr antipríbehoch tu v pôsobivo lapidárnej skratke zaznievajú autentické i cielene zremixované hlasy bežných našincov, ich filozofia aj pseudofilozofia. Provokatívny názov knihy síce naznačuje opak, ale Balla rozhodne nie je mŕtvý – počúva nás totiž až príliš pozorne.

Aj z tejto knihy sme mali príležitosť vypočuť si úryvky v jeho podaní, aj z novo pripravovanej knihy. Literárny večer pozostával z diskusie so spisovateľom, z čítačiek jeho textov v podaní aj študentov literárno – dramatického odboru Základnej umeleckej školy v Leviciach, ktorí veľmi radi recitujú jeho texty na rôznych literárnych súťažiach. Veľmi obohacujúca bola aj diskusia na záver, následne si prišli na svoje aj záujemci o jeho autogram.

Slavka Prevendarčíková
ROS Levice



IRODALMI EST az RMK-val BALLA

2020. február 25-én ismét megrendeztük a lévai „Na kus reči” kávézóban korábban már több alkalommal is megtartott, nagyon népszerű irodalmi estet. Ezúttal egy különleges vendéget hívtunk meg, aki nem volt más, mint BALLA.

BALLA /valódi nevén Vladimír Balla/ Érsekújvárbán született és ott is él. Tíz prózai mű szerzője /pl. Leptokaria, De la Cruz, Idegen, Az atya nevében, Szem, A nagy szerelem/, közülük több megjelent Lengyelországban, Csehországban, Magyarországon, Hollandiában, Ukrajnában és az Egyesült Királyságban, előkészületben van néhány újabb kiadás Franciaországban, Ausztriában, Horvátországban és Indiában. Anasoft litera-díjas író. Legutóbb a KK Bagala könyvkiadó gondozásában jelent meg tizenegyedik könyve - a HALOTT, 61 új vagy átdolgozott szövegből álló gyűjtemény. Az 1996-os debütáló Leptokaria óta, amelyért Krasko-díjat kapott, Balla nem kis fejtörést okoz az olvasóknak és a kritikusoknak egyaránt, mivel prózája nem egykönnyen megfejthető, több értelmezési síkon mozog. Az illúziók nélküli élet az irodalomban gyakori téma, de az a következetesség, amellyel Balla az emberi tapasztalat ezen aspektusát feltárja, igencsak dermesztően hat. Novelláinak szereplői a felforgatás vagy egyenesen a pusztulás mániájának megszállottjai. Ez a démon, amelyet a szereplő vagy ápol magában, vagy aláveti magát neki, mindig megjelenik két ember kapcsolatában, mindenesetre mindig ugyanazzal az eredménnyel, s ez nem más, mint bármilyen érzelmi vagy intellektuális kapcsolat lehetetlensége.

Balla bizarr történeteinek szereplői külsőleg talán kegyetlen, gyűlölködő egyéneknek tűnhetnek, de cselekedeteik végeredményben az intenzív, tisztességes élet és a mindennapi világ banalitásával szembeni ellenállás iránti vágyat tárják fel.

Balla könyvének egyik szereplője ezt mondja: „Egy jó aforizma több, mint egy rossz regény”. A viszonylag hosszabb prózák /Az atya nevében, A nagy szerelem/ felé történő sikeres elkanyarodás után a szerző talán ezért áll elő ismét rövid és még rövidebb szövegekkel. Ezek - bár nem aforizmák -, úgy gondolom, szinte minden egyes csattanósra kihegyezett mondatukkal, nem is állnak távol tőlük. A különös, sokszor sokkoló történetekben, vagy inkább anti-történetekben, közönséges emberek hiteles és céltudatosan átdolgozott hangjai, filozófiájuk és álfilozófiájuk szólal meg, lenyűgözően tömör megfogalmazásban. Bár a könyv provokatív címe ennek ellenkezőjét sugallja, de Balla biztosan nem halott - meglehetősen figyelmesen hallgat bennünket.

Lehetőségünk nyílt az ő előadásában részleteket hallani ebből a könyvből, akárcsak az újonnan készülő könyvéből is. Az irodalmi est az íróval folytatott beszélgetésből és szövegeinek felolvasásából állt, melyben a Lévai Művészeti Alapiskola irodalom és drámapedagógiai tagozatának tanulói is közreműködtek, akik előszeretettel idézik a szerző szövegeit különféle irodalmi versenyeken. A végére kibontakozó vitafórum is nagyon elgondolkodtató volt, majd érkezett az autogram iránt érdeklődők ideje.

Slavka Prevendarčíková
Lévai RMK

CESTY K DIVADLU ROK DIVADLA 2020

Podujatie CESTY K DIVADLU sú vzdelávacie workshopy pre deti základných škôl v oblasti divadla, ktoré sme zorganizovali v rámci ROKU DIVADLA 2020.

Workshop sa uskutočnil 6. marca 2020 v priestoroch Základnej školy v Kalnej nad Hronom.

V priebehu workshopu sme spoločne s deťmi prostredníctvom tvorivej hry a improvizácie vstúpili do literárneho príbehu Jozefa Cígera Hronského Smelý Zajko. Literárne dielo je totiž otvorený systém, ktorý môžu deti uchopiť a spoznať najlepšie cez vlastný zážitok a skúsenosť a môžu si ho podľa vlastnej predstavy dotvoriť.

Tvorivá hra je výborný spôsob ako deťom priblížiť literárne dielo, prebudiť v nich chuť čítať a poslúži aj ako základ pre tvorbu divadelného predstavenia. Umožňuje deťom stať sa spoluautorami príbehu, nielen jeho pasívnymi prijímateľmi, vytvárať si názor na konanie postáv, spoločne s literárnymi postavami hľadať riešenia problémov a konfliktov. Počas hry sú deti motivované k počúvaniu ostatných, k zdôvodňovaniu svojich postojov a tým trénujú komunikáciu a spoluprácu.



V prvej časti workshopu sa deti učili venovať pozornosť svojmu telu a hlasu, objavovali ich výrazové možnosti, aby neskôr pomocou nich dokázali vyjadriť emócie postáv, vzťahy medzi nimi, aby vedeli v priestore vyjadriť napätie v jednotlivých situáciách z príbehu.

V druhej časti sme postupne prechádzali príbehom – časť z neho sme čítali z knihy, časť sme voľne prerozprávali a jeho kľúčové momenty sme postavili do tzv. živých obrazov (fotografií), čím sme vystihli a zafixovali najdôležitejšie momenty presnými pozíciami postáv, ktoré vyjadrovali ich vzťah a konanie v danej situácii.

Počas nášho putovania so Smelým Zajkom sme sa viackrát zastavili a v kľúčových momentoch vývoja príbehu sme viedli s deťmi rozhovor, v ktorom sa zamýšľali nad tým, ako by ony konali, keby boli na Zajkovom mieste. Boli to napríklad situácie, keď sa Zajko rozhodne, že ide do sveta a lúči sa s rodičmi, keď prekoná svoj strach, zabubnuje a tým vyľaká zbojníkov, keď sa rozhoduje, čo urobí s nečakaným bohatstvom.

Inscenovanie príbehu Jozefa Cígera Hronského o putovaní Smelého Zajka do sveta vedie deti k uvažovaniu o strachu a odvahe, o túžbe spoznávať svet aj seba samého, o prekážkach, ktoré v živote prekonávame, o hospodárení s peniazmi, o hodnote priateľstva a rodiny. Predovšetkým pre chlapcov má iniciálny rozmer - Zajko opúšťa istotu detského sveta, aby zažil dobrodružstvo, naučil sa postarať sám o seba, aby sa vrátil domov ako svetaskúsený, bohatý a vážený zajac.

Ďakujeme našim skúseným odborným lektorkám Eliške a Judite Sadílekovým, ktoré tieto workshopy viedli.

Slavka Prevendarčíková
ROS Levice





UTAK A SZÍNHÁZHOZ 2020 A SZLOVÁK SZÍNHÁZ ÉVE

Az UTAK A SZÍNHÁZHOZ egy általános iskolásoknak szóló színházi műhelysorozat, amelyet a SZLOVÁK SZÍNHÁZ ÉVE 2020 keretében szerveztünk.

A színházi műhelyre 2020. március 6-án került sor a Garamkálnai Általános Iskola helyiségeiben.

A foglalkozás során kreatív játékkal és improvizációval léptünk be a gyerekekkel együtt Jozef Cíger Hronský: A bátor nyúlfi kalandjai című alkotásának történetébe. Az irodalmi mű ugyanis egy nyitott rendszer, amelyet a gyerekek saját élményeik és tapasztalataik révén tudnak a legjobban megragadni és megismerni, és saját elképzeléseik szerint ki is egészíthetik azt.

A kreatív játék nagyszerű módja annak, hogy a gyerekeket megismertessük egy irodalmi alkotással, felébresszük bennük az olvasási vágyat, és akár egy előadás létrehozásának alapjául is szolgálhat. Lehetővé teszi a gyermekek számára, hogy a történetnek ne csak passzív befogadói, de társalkotói legyenek, hogy véleményt formáljanak a szereplők cselekedeteiről, és hogy a mű szereplőivel együtt találjanak megoldást a felmerülő problémákra és konfliktusokra. A játék során a gyerekek ösztönzést kapnak arra, hogy meghallgassanak másokat, megindokolják hozzáállásukat, és ezáltal fejlesztik a kommunikációs és együttműködési készségeiket.

A foglalkozás első részében a gyerekek megtanultak figyelni testükre és hangjukra, felfedezték azok kifejező lehetőségeit, hogy majd később felhasználhassák a szereplők érzelmei, a köztük lévő kapcsolatok kifejezésére, továbbá, hogy a térben is képesek legyenek kifejezni a történet egyes helyzeteiből adódó feszültséget.

A második részben fokozatosan végighaladtunk a történeten - egy részét elolvastuk a könyvből, egy részét szabadon elmeséltük, és a kulcsfontosságú pillanatokat ún. élő képek (fényképek) segítségével jelenítettük meg, kiemelve és rögzítve ezzel a legfontosabb mozzanatokat, a szereplők - egy adott helyzetben elfoglalt, kölcsönös kapcsolatait és cselekedeteit kifejező - pontos helyzetével.

A Bátor nyuszival folytatott utunk során többször megálltunk, és a történet kibontakozásának egyes jelentős pillanataiban beszélgetést folytattunk a gyerekekkel, miközben elgondolkodtak azon, hogyan cselekednének a nyuszi helyében. Olyan helyzetekben például, amikor a nyuszi úgy dönt, hogy világgá megy és elbúcsúzik szüleitől, amikor legyőzi félelmét és dobolni kezd megijesztve a rablókat, amikor döntenie kell, mit kezdjen váratlan gazdagsággal.

A Jozef Cíger Hronský bátor nyuszijának vándorlásáról szóló történet életre keltése arra készíti a gyerekeket, hogy elgondolkodjanak a félelemről és a bátorságról, a világ és önmagunk megismerésének vágyáról, az életben elének gördülő akadályokról, a pénzzel való gazdálkodásról, a barátság és a család értékéről. Különösen a fiúk számára lehet ösztönző vetülete - a nyúlfi kilép a gyermeki világ biztonságából, hogy megtapasztalja a kalandot, megtanuljon vigyázni magára, hogy világlátott, tapasztalt, gazdag és megbecsült nyúlként térjen haza. Köszönjük a foglalkozásokat vezető tapasztalt szakmai előadóinknak, Eliška és Judita Sadílek-nek.

Slavka Prevendarčíková
Lévai RMK



66. ročník HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

recitačná súťaž v prednese poézie a prózy v IV. a V. kategórii a
v kategórii detských recitačných kolektívov a divadla poézie, okresné kolo Levice



V neľahkých časoch koronakrízy, po zrušení súťaže v I., II. a III. kategórii, sme zorganizovali okresnú súťaž v IV. a V. kategórii a v kategórii detských recitačných kolektívov a divadla poézie. Súťaž začala v priestoroch koncertnej sály stálej expozície Tekovského múzea v Leviciach, kde sa odprezentovali recitátori. Následne po rozborovom seminári a vyhodnotení sme sa presunuli do priestorov literárno-dramatického odboru na Základnej umeleckej škole P. Kadošu v Leviciach, kde súťaž pokračovala v kategórii detských recitačných kolektívov a divadla poézie. Okresného kola sa zúčastnilo spolu 6 recitátorov sólistov, z toho 5 v IV. kategórii (3 v prednese poézie a 2 v prednese prózy) a 1 recitátorka v V. kategórii v prednese poézie. Po nich sa predstavili dva kolektívy (v I. kategórii DRK a v II. kat. divadlo poézie). Úroveň okresného kola bola už tradične veľmi dobrá nielen z hľadiska dramaturgie, ale aj z hľadiska umeleckej práce s vybranými textami i z hľadiska mimoriadne dobrej technickej pripravenosti recitátorov, ktorí svojimi prednesmi odzrkadľovali dlhoročnú prácu recitátorky a pedagogičky ZUŠ P. Kadošu v Leviciach Renáty Jurčovej. Je pozitívne, že Renáta Jurčová neustále vytvára veľmi tvorivý a invenčný priestor pre rast svojich žiakov, a tým zvyšuje v regióne aj záujem o literatúru, umelecký prednes i umenie vôbec.
/ autor : predsedníčka poroty Mgr. Ľubica Opaterná/.

Odborná porota v zložení Ľubica Opaterná, Kristína Šimková a Miroslav Zwiefelhofer rozhodla takto:

IV. kat. POÉZIA

1.miesto: Jozef Urban / ZUŠ Pála Kadosu v Leviciach /
prestavil sa kolážou básní od Aldena Nowlana „Výmena darov“, kde ponúkol veľmi zaujímavo a originálne vybudovanú reflexiu existenciálnej poézie v kultivovanom intímnom a technicky skvele zvládnutom prednese.

2.miesto s odporúčaním na postup do krajského kola : Roman Gažo
predstavil sa síce nie vo veľmi objavnej dramaturgii – básňou Lawrencea Ferlinghettiho „Lunapark mysle“, no originálny prístup k téme i samotnému veľmi vnútorne zainteresovanému prednesu i technická zručnosť recitátora porotu presvedčili.

IV. kat. PRÓZA

1.miesto: Nad'a Gášeková / ZUŠ Pála Kadosu v Leviciach /
Jej prednes prózy Daniela Majlinga „Láska je veľká čarodejka“ patril k umeleckým zážitkom dňa. Recitátorka odkryla všetky svoje pozitíva vo veľmi plastickom a mnohotvárnom prednese výborného textu.

V. kat. POÉZIA

1. miesto: Renáta Jurčová.

Predviedla veľmi sústredený intímny prednes básne Jána Buzássyho „Scherzo“ v zaujímavej, miestami až chladnej reflexii.

1.miesto DRK : DDS Bicykel na ceste (ZUŠ Pála Kadosu v Leviciach)

V rézii Renáty Jurčovej a dramaturgii Štefana Jurču predviedol recitačno - pohybovú inscenáciu Aldena Nowlana „Purpurová vlastnosť“, ktorá zaujala nielen precíznosťou práce s textom i pohybom, súladom verbálnych i neverbálnych prvkov, ale aj čistotou tvaru a zvláštnou poetikou.

Postupujúci z týchto kategórií sa zúčastnili aj krajskej súťaže 66. Hviezdoslavov Kubín v Leviciach.





HVIEZDOSLAVOV KUBÍN - 66. évfolyam

a IV. és az V. kategória vers- és prózamondói, valamint a versmondó csoportok és versszínpadok versenyének járási fordulója Léván

A korona-válság nehéz időszakában, az I., II. és III. kategóriák versenyének leállítása után megrendezésre került a IV. és az V. kategória vers- és prózamondói, valamint a versmondó csoportok és versszínpadok versenyének járási fordulója. A verseny a Lévai Barsi Múzeum koncerttermében kezdődött, ahol a szavalók mutatkoztak be. A verseny az elemző szemináriumot és értékelést követően a Lévai Kadosa Pál Művészeti Alapiskola Irodalom és Drámapedagógiai tagozatának helyiségében folytatódott a gyermek versmondó csoportok és versszínpadok kategóriával. A járási fordulón összesen 6 egyéni szavaló vett részt, ebből 5-en a IV. kategóriában (3 szavaló és 2 prózamondó), és 1 szavaló az V. kategóriában (vers). Utánuk két csoport mutatkozott be (az I. - versmondó csoportok - kategóriájában és a II. - versszínpadok - kategóriájában). A járási forduló színvonala már hagyományosan nemcsak a dramaturgia, hanem a válogatott szövegekkel való művészi munka és a szavalók kivételesen jó technikai felkészültsége szempontjából is nagyon jó volt, az előadók produkciói szépen tükrözték Renáta Jurčová, a Lévai MAI szavalójának és pedagógusának sokéves munkáját. Nagyra értékelendő, hogy Renáta Jurčová folyamatosan nagyon kreatív és ötletes környezetet teremt növendékei növekedéséhez, és ezáltal növeli az irodalom, a művészi előadás és általában a művészet iránti érdeklődést a régióban.
(szerző: Mgr. Ľubica Opaterná, a zsűri elnöke).

A Ľubica Opaterná, Kristína Šimková és Miroslav Zwiefelhofer tagokból álló szakmai zsűri végül a következőképpen döntött:

IV. kat. VERS

1. helyezés: Jozef Urban (Lévai Kadosa Pál MAI)

Alden Nowlan „Az ajándékcseré” című verskollázsával mutatkozott be, melyben az egzisztenciális költészet nagyon érdekes és eredeti tükröződését kínálta fel egy kiművelt, meghitt és technikailag jól elsajátított előadásban.

2. helyezés, a kerületi fordulóra való továbbjutási javaslattal: Roman Gažo Noha nem túl felfedezhető dramaturgiában - Lawrence Ferlinghetti „Az elme vidámparkja” című versével mutatkozott be, a téma eredeti megközelítésével és magával a nagyon bensőséges előadásmóddal, valamint a szavaló technikai jártasságával, meggyőzte a zsűrit.

IV. kat. PRÓZA

1. helyezés: Nad'a Gášeková (Lévai Kadosa Pál MAI)

Daniel Majling „A szerelem nagy boszorkány” című prózájának előadása a nap egyik művészi élménye volt. A szavaló egy kiváló szöveg nagyon plasztikus és sokoldalú előadásmódjával minden pozitívumát feltárta.

V. kat. VERS

1. helyezés: Renáta Jurčová.

Ján Buzássy „Scherzo” című versét érdekes, nagyon koncentrált és intim előadásmóddal adta elő, helyenként dermesztő reflexióval.

1. helyezés: Bicykel na ceste SzJCs, (Lévai Kadosa Pál MAI)

Renáta Jurčová rendezésében és Štefan Jurča dramaturgiájában Alden Nowlan „Lila vonás” című verses-mozgásos produkcióját mutatta be, amely nemcsak a szöveggel és a mozgással végzett munka precizitásával, a verbális és nonverbális elemek harmóniájával kötötte le a figyelmet, hanem a forma tisztaságával és a különleges poétika révén is.

A fenti kategóriák továbbjutói részt vettek a 66. Hviezdoslavov Kubín Léván megrendezett kerületi fordulóján is.



66. HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

Kategória recitačných kolektívov-krajské kolo Levice

Krajskú postupovú súťaž v kategórii recitačných kolektívov sme zorganizovali dňa 25.9.2020 v priestoroch CK Junior v kinosále. Hlavným partnerom podujatia bol Fond na podporu umenia.

Zúčastnili sa štyri divadelné súbory : v I. kategórii detský recitačný kolektív / deti do 15 rokov / DDS BICYKEL NA CESTE zo ZUŠ Pála Kadosu v Leviciach, DDS BASTRIGULY zo ZUŠ a ZŠ v Nových Zámkoch a DDS DRIM zo ZUŠ J. Rosinského v Nitre. V II. kategórii recitačný kolektív MODRÉ DIVADLO o. z. z Vrábľa.

Odborná porota zasadla v zložení : predsedníčka poroty Mgr. art. Katarína Hitzingerová, ArtD., ďalšími členkami poroty boli Mgr. art. Janka Ovšonková a Mgr. Kristína Šimková.

Celkové zhodnotenie umeleckej úrovne :

Súbory, ktoré sa súťaže zúčastnili, nie sú na scéne nováčikmi, preto bola kvalita krajskej súťaže veľmi vysoká. DDS Bicykel na ceste zo ZUŠ Pála Kadosu v Leviciach pod vedením Renáty Jurčovej si vybral predlohu Aldena Nowlana „Purpurová vlastnosť“. Tému inakosti, odlišnosti a akejsi vzájomnej segregácie nájdeme aj v inscenáciách ďalších súborov. DDS Bicykel na ceste vo svojej inscenácii vytvoril dve mikroinscenácie, ktoré síce spája téma, ale spoločné vyústenie príbehu človeka a zvieratá do predstavenia nezakomponovali. Chýbalo akési legáto, tematické prepojenie. Odborná porota vysoko hodnotila dramatizáciu poézie Purpurovej vlastnosti, pod ktorú sa podpísala Renáta Jurčová. Rovnako vysoko hodnotila silnú kolektívnosť účinkujúcich na javisku. DDS BASTRIGULY zo ZUŠ a ZŠ Nové Zámky vytvorili humornú inscenáciu v kombinácii autorov D. Heviera, J. Kráľa, P. O. Hviezdoslava a A. Krišša pod názvom „Hviezda“. Autorkou dramaticko – poetickej koláže a rovnako aj režisérkou bola Anetta Peternai. Výsledkom inscenácie sa, bohužiaľ, stáva nesúrodosť textového prepojenia poetickej koláže, aj keď téma je aktuálna (rešpekt a rozdiely predošlej literárnej generácie). Bohužiaľ, v detskej interpretácii sa účinkujúci prezentujú skôr technicky na pokyny vedúcej, ktorá ich koordinuje spod javiska, než by sami precítili individuálne precítenie aktuálnej témy. Účinkujúci pritom disponujú všetkým, čo javisková interpretácia potrebuje. Nesmierna škoda.

Víťazom krajskej postupovej súťaže Hviezdoslavov Kubín sa stal DDS DRIM zo ZUŠ J. Rosinského v Nitre s inscenáciou „Ja som Tyra“ pod vedením Marici Šiškovéj. V lyrizovanej próze sa stretávame s opätovným problémom inakosti, odlišnosti. Inscenácia má výborný dramaturgicko – režijný koncept, ktorý je silno naviazaný na detskú integritu a chápanie témy. V tomto prípade sa stretávame s príkladom individuálneho precítenia témy a jej dopadu na mladého človeka cez literatúru. V inscenácii sa prepájajú princípy tvorivej dramatiky. Po každej stránke bola inscenácia veľmi pútavou, obsažnou a divadelnou. V kategórii nad 15 rokov sa súťaže zúčastnilo Modré divadlo o. z. z Vrábľa s inscenáciou „V škrupe“. Veľmi silná výpoveď fragmentálnej poézie jedného z najťažšie uchopiteľných slovenských autorov Ivana Štrpku vytvorila obrazy plné informácií, vizuálnosti, symbolov, zvukov, hereckej interpretácie, že divák mal po treťom obraze problém sústrediť sa na také množstvo podnetov. Prepojenie audiovizuálneho sa pod ťažkou váhou Štrpkových textov dostalo do straty temporytmu a pôsobilo monotónne. Napriek tomu je inscenácia veľkým počínom, pretože inscenovať poéziu pána Štrpku je výzvou pre nejedného divadelníka.

Zdôvodnenie výsledkov súťaže :

- 1.miesto : DDS DRIM, ZUŠ J. Rosinského v Nitre „Ja som Tyra“
- 2.miesto s odporúčaním poroty na postup : DDS BICYKEL NA CESTE, ZUŠ Pála Kadosu v Leviciach „Purpurová vlastnosť“
- 3.miesto : DDS BASTRIGULY, ZUŠ a ZŠ Nové Zámky „Hviezda“

Kategória nad 15 rokov :

- 1.miesto udelené nebolo
- 2.miesto s odporúčaním na postup : MODRÉ DIVADLO o. z. Vrábľa „V škrupe“.

Aj napriek pandemickej situácii COVIDU -19 sa organizátorom podarilo vytvoriť a zabezpečiť podľa opatrení podujatie, ktoré je už 66. ročníkom a neodmysliteľne patrí k celoslovenskej súťaži prednesu poézie a prózy, nehovoriac o tom, že toto podujatie je jediným, ktoré zachováva vzťah a kontinuitu vzdelávania v poézii a próze, špeciálne aj v spracovaní poézie dramatickou formou. Rovnako pozitívne hodnotíme aj prístup a splňanie opatrení u účinkujúcich, ktorí sa správali počas podujatia zodpovedne.

/autor : Mgr. art. Katarína Hitzingerová, ArtD./





66. HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

kerületi forduló, Léva
versmondó csoportok kategóriáják



A többfordulós verseny kerületi fordulóját a versmondó csoportok kategóriájában 2020. szeptember 25-én a Junior Kultúrközpont mozitermében rendezték meg. A rendezvény fő támogatója a Művészeti Támogatáskezelő Alap volt. Négy színjátszó csoport vett részt: az I. kategóriában (15 éven aluli gyermek szavalócsoportok) a BICYKEL NA CESTE SzJC és a Lévai Kadosa Pál MAI-ból, a BASTRIGULY csoport az Érsekújvári MAI és AI-ból, valamint a DRIM SzJC és a Nyitrai J. Rosinský MAI-ból. A II. kategóriában (szavalócsoportok) a Verebélyi KÉK SZÍNHÁZ P.T. szakmai zsűri tagjai: a zsűri elnöke Mgr. art. Katarína Hitzingerová, ArtD., további zsűritagok pedig Mgr. art. Janka Ovšonková és Mgr. Kristína Šimková.

A művészi színvonal értékelése:

A versenyen résztvevő együttesek egyike sem újonc a színpadon, ezért a kerületi forduló színvonala nagyon magas volt. A Renáta Jurčová irányítása alatt működő Lévai Kadosa Pál MAI „Bicykel na cestě” SzJC és Alden Nowlan „Lila vonás” című darabját választotta.

A másság, a különbözőség és az egyfajta kölcsönös szegregáció témája megtalálható a többi együttes produkcióiban is. A Bicykel na cestě SzJC produkciójában két mikroprodukciót láthattunk, melyeket ugyan a téma összekapcsolt, de az ember és az állat történetének közös végkifejletét nem építették be az előadásba. Hiányzott belőle egyfajta legátó, tematikai kapcsolat. A szakmai zsűri elismerően méltatta a Lila vonás c. költemény dramatizálását, amely Renáta Jurčová nevéhez fűződik. Hasonlóképpen, nagyra értékelte a csapatszellemet és az előadók közös színpadi játékát. Az Érsekújvári MAI és AI BASTRIGULY csoportja „Hviezda” címmel egy humoros produkciót készített D. Hevier, J. Král, P. O. Hviezdoslav és A. Krišš műveinek ötvöztetésével. A dramatizált-verses kollázs szerzője és rendezője Peterai Anetta. A produkció - annak ellenére, hogy a téma aktuális (az előző irodalmi generációk tisztelete és különbözőségei) -, sajnos, egy verskollázs, mely egy inhomogén szövegegyüttesként hat. Sajnos, a gyermekek, a szereplők az előadás során inkább csak technikailag, az őket a színpad mellől koordináló vezető utasításait teljesítették, ahelyett, hogy saját maguk átértékelték volna az aktuális téma egyéni érzéseit. Ugyanakkor a szereplők rendelkeznek minden olyan előfeltétellel, amire a színpadi értelmezéshez szükségük van. Nagy kár.

A Hviezdoslavov Kubín verseny kerületi fordulójának győztese a Marica Šišková vezette Nyitrai J. Rosinský MAI DRIM SzJC csoportja lett, a „Ja som Tyra” című produkcióval. A lírai prózában a másság, a különbözőség visszatérő problémájával találkozunk. Kiváló dramaturgiai - rendezői koncepcióval rendelkező produkciót láttunk, amely szorosan kapcsolódik a gyermekek integritásához és a téma megértéséhez. Ebben az esetben tanúi lehetünk a téma egyéni átélésének, és annak, hogy ez a bizonyos téma az irodalom révén miképpen hat a fiatal emberre. Az előadásban a kreatív dramaturgia alapelvei összekapcsolódásának lehetünk tanúi. A produkció minden szempontból nagyon lebilincselő, tartalmas és színházi volt. A 15 év felettiek kategóriájában a Verebélyi KÉK SZÍNHÁZ P.T. mutatkozott be a „V škupine” c. produkcióval. Az egyik legnehezebben megragadható szlovák szerző, Ivan Štrpka töredékes költészetének nagyon erőteljes vallomása, információkkal, látvánnyal, szimbólumokkal, hangokkal, színészi értelmezésekkel teli képeket hozott létre, minek hatására a nézőnek már a harmadik kép után gondjai voltak ennyi ingerre koncentrálni. Az audiovizuális kapcsolat Štrpek szövegeinek vaskos súlya alatt elvesztette a tempót és a ritmust és monotonnak hatott. Mindennek ellenére a produkció nagy eredmény, mert Štrpka úr költészetének színpadra állítása sok színházi ember számára kihívást jelent.

A versenyen elért eredmények:

1. helyezés: Nyitrai J. Rosinský MAI DRIM Színjátszó Csoportja, „Ja som Tyra”
2. helyezés továbbjutási javaslat: Lévai Kadosa Pál MAI BICYKEL NA CESTE SzJC, „Lila vonás”
3. helyezés: Az Érsekújvári MAI és AI BASTRIGULY Színjátszó Csoportja, „Hviezda”

15 év felettiek kategóriája:

Az 1. helyezést nem osztották ki

2. helyezés továbbjutási javaslat: Verebélyi KÉK SZÍNHÁZ P.T., „V škupine”

A COVID-19 járványhelyzet ellenére a szervezőknek az intézkedéseknek megfelelően sikerült megvalósítaniuk és megszervezniük ezt a rendezvényt, amely már a 66. évfolyamába lépett, és szerves része az országos vers- és prózamondó versenynek, nem beszélve arról, hogy ez az esemény az egyetlen, amely fenntartja a vers- és prózamondás, valamint a költemények dramaturgiai formában történő feldolgozása terén folyó képzés folytonosságát. Értékeljük az előadók hozzáállását és óvatosságát is, akik a rendezvény ideje alatt felelősségteljesen viselkedtek. (szerző: Mgr. art. Katarína Hitzingerová, ArtD.)



KERAMICKÝ WORKSHOP

Vzdelávame umením

13.1. a 3.2.2021



REGIONÁLNE OSVETOVÉ STREDISKO
V LEVICIACH



NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

podujatie z verejných zdrojov podporil
a hlavným partnerom podujatia je

u. fond
na podporu
umenia



16.00-18.00

MC Kontakt v Leviciach

Lektorka:

Slavka Prevendarčíková

Účastnícky poplatok: **5 eur**

Viac informácií

0918 949 539

roslevice.sk

f /roslevice



66. HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

IV., V. kategória - krajské kolo Levice

Krajskú súťaž v prednesoch poézie a prózy mládeže a dospelých / IV. a V. kategória / sme zorganizovali dňa 18.9. 2020 v priestoroch Tekovského múzea v Leviciach, v koncertnej sále stájej expozície. Hlavným partnerom podujatia bol Fond na podporu umenia. Do krajskej súťaže v IV. kategórii prednesu prózy postúpilo 10 recitátorov, z toho jeden prednes sme videli vo forme video záznamu, pretože recitátorovi z Komárna nepovolil riaditeľ školy priamu účasť na súťaži vzhľadom k protipandemickým opatreniam. Uroveň prednesov bola veľmi dobrá a vyrovnaná, založená na pestrej dramaturgii, čomu zodpovedá aj počet ocenených recitátorov. Zdôvodnenie výsledkov súťaže:

1.miesto získala Jarmila Ráčová / Obchodná akadémia Nitra /.

V próze talianskej autorky Donatelly di Pietrantonio dokázala veľmi sugestívne vykresliť príbeh dievčiny, ktorej sa zriekla matka a ktorá stráca aj svoju poslednú oporu – brata Vincenza. Recitátorka svoj prednes budovala veľmi precízne, dokázala vytvoriť silnú atmosféru a napätie, vedela využiť expresívny jazyk predlohy. Napätie vychádza aj z využitia kontrastu medzi zdánlivo nezúčastneným rozprávaním, akoby dokumentárnym záznamom a silnými emóciami, ktoré sa odohrávajú pod povrchom, vo vnútri dievčaťa. Podarilo sa jej tiež presvedčivo vykresliť potrebu ľudskej blízkosti aj túžbu po slobodnom živote, aký žil jej brat.

2.miesto s odporúčaním na postup získala Natália Frolová / Súkromné konzervatórium D. Kardoša Topoľčany /. V poviedke mladej slovenskej autorky Moniky Chlupíkovej vykreslila pocity a úvahy mladej ženy, ktorá prostredníctvom sebareflexie uvažuje o rozdieloch v mužsko – ženskom svete, o životných hodnotách, o potrebe nájsť porozumenie,... Veľmi autenticky kladie otázky – ako žiť, ako nájsť porozumenie a uspokojenie, čo nám ho zabezpečí, kde sú istoty a či nejaké vôbec sú, či existuje život v podobe, v akej nám ho ukazujú reklamy,... Recitátorka nás vtiahla do svojich úvah, takže sme hľadali odpovede spolu s ňou. Technicky je mimoriadne disponovaná, vynikajúco ovláda prácu s výrazovými prostriedkami.

2.miesto tiež s odporúčaním na postup získal Zoltán Jóna / Gymnázium Komárno /, ktorého sme videli na video zázname a napriek tomu nás dokázal naplno vtiahnuť do svojho rozprávania o chudobnom chlapcovi Jutkovi v próze Jána Pataráka. Zoltán prednáša so zaujatím k téme, s bohatou vnútornou predstavou, s citelnou empatiou k hlavnému hrdinovi. Tak ako Jutko berie v príbehu svoje povinnosti veľmi vážne, tak aj recitátor, akoby cítil závažnosť výpovede a stotožnil sa s ňou. Jeho rozprávačský štýl je pokojný, sugestívny, dôkladne vykresľuje každý detail, vynikajúco dokáže vytvoriť napätie v dialógoch. Rezervu vidím v dynamike prednesu, miestami by sa žiadalo vytvoriť kontrast a prepojiť detaily do celkov.

3.miesto získala Lea Hadnagyová / Gymnázium Golianova Nitra /, ktorá recitovala úryvok z románu Svetlany Alexijevič Vojna nemá ľudskú tvár. V súlade s autorkou dokázala vykresliť bolestivé spomienky šesťnásťročnej dievčiny na vojnu veľmi citlivo, bez falošného súcitu či citového vydierania. Veľmi zreteľne kladie otázku, či sa treba snažiť vyrovnať mužom v situácii, keď sa to zjavne nedá a či sú ženy preto menejcenné.

3.miesto získala Naďa Gášeková / ZUŠ Levice /, ktorá sa podujala na experiment. Prózu Daniela Majlinga Láska je veľká čarodejka recitovala z pohľadu hlavnej hrdinky Larisy. Zo začiatku jej tento princíp pomáhal vžiť sa do pocitov a myšlienok Larisy a podarilo sa jej vytvoriť zaujímavú štúdiu tejto mladej ženy. Postupne jej však tento prístup veľmi sťažil situáciu, lebo text neumožňoval zakaždým nájsť vzťah Larisy ku každej postave a epizóde v príbehu. Začal chýbať rozprávač, ktorého poprela. Prednes tak na viacerých miestach prerástol do hereckej etudy, napriek tomu ho však doviedla k zrozumiteľnej pointe. Nadin výkon ako celok je obdivuhodný čo sa týka techniky prednesu, širokej škály výrazových prostriedkov, suverenity a skvelej komunikácie s publikom. /autor : členka poroty Mgr. Eliška Sadílková /.



Do krajskej súťaže v prednese poézie postúpilo zo štyroch okresných súťaží (Nové Zámky, Nitra, Levice, Topoľčany) 5 recitátorov, ktorí vytvorili prehliadku prednesov nevyrovnanej úrovne a rôznorodého recitačného štýlu – od osobnej uzavretej výpovede cez poctivú významovú výpoveď až po istú teatralizáciu prednesu, ktorú rozvíja najmä okres Levice.

Zdôvodnenie výsledkov súťaže :

1. miesto získal Jozef Urban /ZUŠ Levice/, Alden Nowlan: Ja, Ikarus (prel. Peter Milčák) – u nás málo známeho kanadského básnika si recitátor prisvojil na svoj obraz a cez jeho poéziu vytvára výpoveď o osobných vnemoch a pocitoch, vyrovnávaní so životom a najbližšími vzťahmi v subtilnom, značne segmentovanom prednese, ktorého krehkosť dopĺňa miestami nápaditá a viac či menej symboliku rozvíjajúca práca s rekvizitou/scénou – stoličkou.
2. miesto s návrhom na postup získal Roman Gažo /ZUŠ Levice /, Lawrence Ferlinghetti: Lunapark mysle (prel. Marián Andričík) – jedna z najznámejších básní svetovej poézie (Svet je báječné miesto...) zaznela v expresívnej až teatralizovanej výpovedi, ktorú však tento text unesie. Interpret hlasovo, rečovo a výrazovo nadaný, adresoval prednes viac k divákovi, v úzadí však zostal vnútorný dialóg s témou, so sebou aj autorom.
3. miesto : Adam Henček / Súkromné Konzervatórium D. Kardoša Topoľčany/, Pavol Országh Hviezdoslav: Krvavé sonety – 2 – 3 sonety klasickej poézie recitátor spracoval so zameraním na obsah výpovede; nepodliehal rytmu veršov, čím objasnil pre poslucháča zreteľnú, vždy aktuálnu myšlienku odporu voči akémukoľvek násiliu, ktoré sa môže skrývať aj za kultúrou a náboženstvom. Morálny apel v striedmom výraze vyznel pravdivo a s mierou. Chýbala však výraznejšia pointa cez dramaturgickú skladbu. / autor : predsedníčka poroty Mgr. Jaroslava Čajková/

V piatej kategórii sme si vypočuli štyri súťažné prednesy výlučne slovenských autorov. Táto kategória mala výbornú umeleckú úroveň.

Zdôvodnenie výsledkov súťaže :

- 1.miesto získala Renata Jurčová / Levice /Ján Buzassy „Scherzo“. Známu a aj často recitovanú báseň poňala recitátorka ako modlitbu. Za seba, za nás (?). V jej interpretácii stála pred nami totálna úprimná a vnútorne obnažená (možno miestami jemne štylizovaná) žena. Filozofický text autora pretavila do osobnej výpovede.
 - 2.miesto s návrhom na postup získala Ivana Švandová /Šurany /, Ivan Krasko, Miroslav Válek, Ján Ondruš : „Zmráka sa na zemi a v studni“. Veľmi zaujímavo zostavená koláž slovenských autorov, v ktorej hlbavá a citlivá recitátorka vedie dialóg s poslucháčom i sama so sebou. Jej prednes je postavený racionálne po dôkladnej analýze textu a celok rešpektuje jednotlivých básnikov. Vo svojej výpovedi je významovo presná.
 - Tretie miesto získala Mária Nagyová z Nitry s prednesom od Miroslava Váleka : „ Ozveny“. Zaujímavo spojené básne autora. Najprv detský prístup (text), neskôr Milovanie v husej koži. Myšlienkové spojivo recitátorka naznačuje, nie však interpretačne jasne zvládnuté. Občas nezvláda techniku v rýchlych pasážach.
 - Ďalšie tretie miesto získal Ján Galaba z Nitry s prednesom od Milana Rúfusa „ Svedkovia budúceho“. Recitátor ostal čosi dlhý svojim predchádzajúcim interpretačným výkonom. Jeho civilný a múdry prístup k autorovi a jeho textu sme videli, avšak miestami akoby mu unikali text a sústredil sa viac na jeho plynutie, ako na vykladanie a vyloženie významov. / autor : členka poroty Ing. Janka Pelešová /
- Ocenení recitátori postupujú na Celoslovenskú súťaž Hviezdoslavov Kubín, ktorá sa uskutoční v dňoch 26. – 30. 10. 2020 v Dolnom Kubíne.



Keramické workshopy sa tešia veľkému záujmu

Vzdelávame umením vo voľnočasovom centre Modrý lúč v Šahách

Občianske združenie Charitas Saag už od roku 2007 pracuje s marginalizovanými skupinami obyvateľstva. V zmysle predmetu svojej činnosti sa snaží o vybudovanie systémového prístupu v riešení otázky životných podmienok marginalizovaných skupín obyvateľstva. A práve do tohto prostredia sme situovali našich šesť keramických workshopov pod vedením keramičky Adrien Kutakovej. Skupinu, ktorú sme vzdelávali, tvorili deti a dospelí s rôznym telesným či zdravotným postihnutím.

Začali sme **23. januára** vytvorením si vlastnej šperkovnice. Niektorí účastníci sa s hlinou stretli prvýkrát a tak lektorka Adrien Kutaková trpezlivo vysvetlila celý tvorivý postup. Na ďalšom stretnutí **6. februára** sme pokračovali úžitkovou keramikou. **5. marca** sme sa pracovali na keramickom obrázku. Podľa pripravených šablón sme vytvárali zvieracie motívy: mačky, ryby, žabky. Veľkosť a kontúry boli dané, ale výplň, výraz a štruktúra už bola na kreativite autora. Po vypuknutí prvej vlny pandémie korona vírusu a po trojmeseačnej odluke sme za sprísnených hygienických podmienok pokračovali až **27. mája**. Rozvaľkanú hlinu sme vtlačali do prázdnych kartónových plát od vajčiek a tak si účastníci vytvárali svoje vlastné držiaky na vajička alebo pekné šperkovnice. **4. júna** sme rozšírili naše výrobky o nové: vázy a poháre. Na účastníkoch bolo badateľné, ako sa z mesiaca na mesiac zlepšujú, nachádzajú záľubu v práci s hlinou. Nakoľko nám „výtvary“ od januára pekne vyschli, naplnili sme vypaľovaciu pec. **18. júna** sme začali výrobky finalizovať - glazúrovať. Nanášali sme farebný prášok zmiešaný s vodou na podklad, ktorý sa nechal zaschnúť. Na záver sa potrebný čas vypaľovali v peci. Výrobky vyzerajú úžasne! Je poznať každého osobitý štýl, farebné cítenie, prevedenie a možno aj životný osud....

Pre veľký záujem sme v lete pokračovali

8.7. a 5.8. sme pre veľký záujem pokračovali workshopmi zameranými na výrobu jednoduchej úžitkovej keramiky pod vedením Adrien Kutakovej. Stretnutia sa opäť konali vo voľnočasovom centre Modrý lúč v Šahách. Tvorba a práca v tvorivých dielnach nadviazala na predošlých šesť stretnutí. V skupine sa stretli už zruční a skúsení účastníci. Popri tvarovaní hliny sme sa viac pozastavili pri glazovaní. Lektorka nás oboznámila s miešaním a nanášaním rôznych farebných odtieňov na výrobky zo surovej hliny. Po naplnení keramickej pece sa tieto glazúrované výrobky vypálili. Účastníci sa opäť posunuli v procese tvorby a práce s hlinou ďalej. To nás teší. Veríme, že budúci rok sa stretneme opäť.

Hlavným partnerom podujatia a podujatie finančne podporil Fond na podporu umenia.

Vladimír Budzák, ROS Levice



A kerámia műhelyek nagy érdeklődésre tartanak számot

Az ipolysági Kék Sugár Szabadidőközpontban is művészet által oktatunk

A Charitas Saag polgári társulás 2007 óta dolgozik marginalizált társadalmi csoportokkal. Tevékenységi körének keretein belül rendszerszintű megközelítést kíván kialakítani a marginalizált társadalmi csoportok életkörülményeivel kapcsolatos kérdések megoldása terén. Ebbe a környezetbe illesztettük be Kutak Adrien keramikus vezetésével megvalósuló hat kerámia műhelyünket. Az általunk oktatott csoport különböző testi vagy egészségügyi fogyatékkal élő gyermekekből és felnőttekből állt.

Január 23-án, saját ékszerdobozok létrehozásával kezdtük. Néhány résztvevő először találkozott az agyaggal, ezért Kutak Adrien előadó türelmesen elmagyarázta az egész alkotási folyamatot. A következő találkozón, **február 6-án**, alkalmazott kerámiával folytattuk. **Március 5-én** kerámia képen dolgoztunk. Az elkészített sablonok alapján állati motívumokat készítettünk: macskát, halat, békát. A méret és a körvonalak adottak voltak, de a kitöltés, a kifejezés és a kép felépítése már az alkotó kreativitásán múlt. A koronavírus-járvány első hullámának kitörése és három hónapos elköltöztetés után, szigorú higiéniai körülmények között, **május 27-én** folytattuk. A kinyújtott agyagot üres karton tojástartókba nyomkodtuk, ezzel a módszerrel a résztvevők saját tojástartókat vagy szép ékszerdobozokat készítettek. Termékeink sorát **június 4-én** újabbakkal bővítettük ki: vázakkal és poharakkal. Észrevehető volt a résztvevőkön, hogy hónapról hónapra fejlődnek, örömeiket lelik az agyaggal való munkában. Mivel „alkotásaink” január óta szépen kiszáradtak, megtöltöttük az égető kemencét. **Június 18-án** hozzáálltunk a termékek végleges külalakjának kialakításához – a mázolásához. Vízzel kevert színes port vittünk fel az alapra, majd hagytunk megszáradni. Végül a kemencében kiégettük őket. Az alkotások csodálatosak! Felismerhető bennük ki-ki sajátos stílusa, színérzete, megvalósítása, talán még élettörténete is...

A nagy érdeklődésre való tekintettel nyáron is folytattuk

Július 8-án és augusztus 5-én a nagy érdeklődésnek eleget téve, Kutak Adrien vezetésével folytattuk egyszerű alkalmazott kerámiatárgyak készítésére összpontosító alkotóműhelyeinket. A találkozásokra ezúttal is az ipolysági Kék Sugár Szabadidőközpontban került sor. Az alkotó műhelymunka kapcsolódott az előző hat találkozóhoz. A csoportban már gyakorlott és tapasztalt résztvevők voltak jelen. Az agyag formázása, alakítása mellett kicsit többet elidőztünk a mázolás fázisánál. Az előadó megismertetett bennünket a különböző színárnyalatok bekeverésével, és a nyers agyagtermékekre való felhordásával. Az égető kemence megtöltése után kiégettük ezeket a mázolt termékeket. A résztvevők újabb lépést tettek előre az agyaggal való alkotómunka folyamatában. Ennek nagyon örülünk. Reméljük, hogy jövőre ismét találkozunk.

A rendezvény fő támogatója a Művészeti Támogatáskezelő Alap volt.

Vladimír Budzák, RMK Léva

Výtvarné kreácie

Vzdelávame umením s Fondom na podporu umenia

Séria desiatich výtvarných workshopov, ktorých náplňou je naučiť sa, alebo priblížiť účastníkom rôzne výtvarné techniky pod vedením odborných lektorov, prebehla aj tento rok. Časť workshopov sa uskutočnila v priestoroch Mira Office v Leviciach a časť v priestoroch MC KONTAKT v Leviciach. Vzhľadom na situáciu s koronavírusom sme niektoré „techniky“ presunuli na druhú polovicu roka, čo však neovplyvnilo záujem vopred prihlásenej skupiny účastníkov a úspešne sa uskutočnili.

Začali sme 28.1. technikou quillingu. Túto techniku sme ponúkli prvýkrát pri výrobe mandaly lásky a zožala veľký úspech. Je to nádherné umenie z papiera, ktoré vôbec nepatrí medzi nové trendy, ale je známe už stovky rokov, kedy ho využívali na imitáciu zlata a striebra pri filigránskych prácach. Základom tejto techniky je rolovanie, stláčanie, krútenie a rôzne iné tvarovanie prúžkov papiera, ktoré sa následne aranžuje a vytvárajú sa tak nádherné originálne vzory. Lektorkou bola odborníčka na túto techniku Marina Tuzhinskaja. Zopakovali sme si to ešte raz, 30.6., vyrábali sme si touto technikou dekorácie podľa vlastnej fantázie.

11.2. sme pracovali technikou paverpolu a vyrobili si obraz. Paverpol je tekuté tužidlo, ktoré sa používa na spájanie textilu, prírodných a iných materiálov. Pomocou tohto lepidla sa dajú vyrobiť krásne umelecké sochy do interiérov, záhradné sochy, obrazy, dekoratívne ozdoby rôzneho druhu. Hotové dielo je odolné mrazom. Lektorkou bola Irena Drapčatová, ktorá viedla workshop touto technikou aj 23.6., kedy sme si vyrábali rôzne dekorované vajíčka.

25.2. sme pokračovali s ďalšou odbornou lektorkou Göbő Korpás Judit na tému: drevené svietiace podložky pod poháre. Opäť, veľmi zaujímavá technika s prácou so svietiacim gélom.

Medzi účastníkmi tiež veľmi obľúbená technika je pletenie z pedigu. Pedig sa vyrába z lianovej palmy „Calamus rotang“, čeľade Arecaceae, u nás skôr známej ako ratan. Ratan sa ťaží v subtropickom pásme, predovšetkým v juhovýchodnej Ázii. Najkvalitnejší ratan na výrobu pedigu rastie v Indonézii, niektorý dorastá až do dĺžky 100 m a priemeru 8 cm. Na výrobu pedigu sa používajú všetky časti ratanu. Pre pedig, používaný na pletenie, je najkvalitnejšia stredná časť ratanu, ktorá nie je príliš tvrdá, ani príliš mäkká. Touto technikou sme pracovali 9.6., kedy sme si vyrábali košík a 16.6. podnos. Workshop práce z pedigu viedla skúsená lektorka Zlatica Turčeková.

Po letných prázdninách, dňa 22.9. sme sa stretli opäť, kedy sme pokračovali objavovaním nových možností pri práci s materiálom. Pod vedením lektorky Göbő Korpás Judit si účastníčky workshopu vyzdobili kvetinač pomocou praskajúceho gélu a 3D techniky. Aj z ďalšieho workshopu, ktorý sa uskutočnil 13.10., kedy sme si maľovali na ryžový papier svoj farebný svet, sme si odniesli domov nádherné umelecké diela, ktoré potešia každú domácnosť alebo ako darček pre svojich blízkych.

Posledným, desiatym stretnutím dňa 14.10. sme završili projekt a pod vedením lektorky Göbő Korpás Judit pracovali technikou mix médiá, teda tvorba ľubovoľnou technikou na rôznu tému, alebo také recyklovanie materiálu, ktorý zostal po predošlých workshopoch, pripomenúť si alebo vyskúšať si už naučené.

Tieto výtvarné workshopy sú veľmi obľúbené, je o ne pravidelne neutíchajúci záujem a my, ako organizátori sme tomu veľmi radi. Do budúcnosti sa budeme snažiť ponúknuť záujemcom ďalšie výtvarné a remeselné workshopy pod vedením odborných lektorov. Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Slavka Prevendarčíková
ROS Levice

umenie
a bodka.



KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÁSOK

Művészet által oktatunk - a Művészeti Támogatáskezelő Alappal karöltve

Tíz képzőművészeti alkotóműhely-sorozat formájában az idei évben is folytatódott képzőművészeti projektünk, amelynek célja a résztvevők különböző művészeti technikákkal való megismertetése - szakelőadók vezetésével. Az alkotóműhelyek egy része a lévai Mira Office, másik része az ugyancsak lévai MC KONTAKT helyiségeiben zajlott. A koronavírus okozta helyzet miatt néhány „technika” átkerült az év második felébe, ami azonban nem befolyásolta az előzetesen regisztrált résztvevői csoport érdeklődését, és végül sikeresen megvalósulhattak.

A quilling technikával kezdtünk, január 28-án. Ezt a technikát először egy szerelem mandala elkészítéséhez ajánlottuk fel, és nagy sikert aratott. Egy csodálatos papírművészet, amely egyáltalán nem tartozik az új trendek közé, ugyanis évszázadok óta ismert - a filigrán művekben gyakran az arany és ezüst imitációjára használták. Ennek a technikának az alapját papírcsíkok tekerése, összenyomása, sodrása, göngyölése és egyéb alakítása képezi, amelyeknek a legkülönfélébb elrendezésével gyönyörű és egyedi minták jönnek létre. Az előadó e technika szakértője, Marína Tuzhinskaja volt. Ugyanezt még egyszer megismételtük, június 30-án, ezúttal a saját fantáziánk szerint használtuk ezt a díszítési technikát.

Február 11-én paverpol technikával dolgoztunk, és képeket készítettünk. A technika alapja egy levegőn száradó, textil-, természetes és egyéb anyagok kötésére használt speciális keményítő és ragasztó anyag. Ennek segítségével gyönyörű művészi alkotások - belső tereket díszítő szobrok, kerti szobrok, képek, különféle dekorációk - készíthetők. Az elkészült alkotás fagyálló. Az előadó Irena Drapčat'ová volt, aki június 23-án is ezt a technikát alkalmazva tartott műhelyfoglalkozást, amikor is díszített tojásokat készítettünk. Február 25-én egy másik szakelőadóval, Göbő Korpás Judittal folytattuk az alkotást, a téma: fából készült világító poháralátétek. Ismét egy nagyon érdekes technika, melyhez világító zselét használtunk.

Szintén nagyon népszerű a résztvevők körében a peddignád fonás. A peddignád tulajdonképpen rattanból (rotang-pálma, spanyolnád) készül, mely a trópusi esőerdőkben élő jellegzetes kúszó törzsű liánnövény. A rattan a szubtrópusi övezetben, főleg Délkelet-Azsiában nő. A legjobb minőségű peddignád előállítására alkalmas rattan Indonéziában található, némelyik 100 m hosszúságúra is megnő, átmérője eléri a 8 cm-t. A peddignád előállításához a rattan minden részét felhasználják. A fonáshoz használt peddignádhoz a rattan középső része a legjobb, amely sem túl kemény sem túl puha. Ezzel a technikával dolgoztunk június 9-én, amikor kosarat, és június 16-án, amikor tálcát készítettünk. A peddignád-műhelyt egy tapasztalt előadó, Zlatica Turčeková vezette.

A nyári szünidő után, szeptember 22-én újra találkoztunk, hogy új lehetőségeket fedezzünk fel a különféle anyagokkal való munka során. Göbő Korpás Judit szakelőadó vezetésével a műhely résztvevői repedő gél és 3D technika alkalmazásával virágcserepet díszítették. A következő alkotóműhelyből, amelyre október 13-án került sor, szintén gyönyörű műalkotásokat vittünk haza - rizspapírra festettük ki magunkból színes világunkat -, amelyek minden háztartásnak díszei lehetnek, vagy egy-egy kedves ajándék szeretteinknek.

Az utolsó, tizedik találkozón, október 27-én lezártuk a projektet, ezúttal Göbő Korpás Judit előadó irányításával a mix media technika alkalmazásával dolgoztunk, azaz különféle témákban tetszőleges technikával alkottunk, illetve a korábbi műhelyekből megmaradt alapanyagokat újra-hasznosítva, így módunkban állt átismételni és újra kipróbálni a korábban tanultakat.

Ezek a művészeti alkotóműhelyek nagyon népszerűek, folyamatos érdeklődés mutatkozik irántuk, mi pedig szervezőként nagyon örülünk ennek. A jövőben is igyekezni fogunk újabb művészeti és kézműves foglalkozásokkal kedveskedni az érdeklődők számára, melyeket a jövőben is szakelőadók vezetnek majd.

A rendezvényt a Művészeti Támogatáskezelő Alap támogatta.

Slavka Prevendarčíková
Lévai RMK

NÁVRAT K PRIRODZENÉMU POHYBU BAREFOOT SANDÁLE

...sú mäkké, dostatočne široké a majú tenkú ohybnú podrážku. Nohy a prsty tak nie sú ničím obmedzované, čo vedie k lepšej stabilite chodcov a taktiež podporuje prirodzený rast nožičiek detí. Chôdza v týchto topánkach pripomína chôdzu naboso, ktorá je pre človeka prirodzená...

Regionálne osvetové stredisko v Leviciach zorganizovalo netradičný workshop pre vopred prihlásených účastníkov. Tí, ktorí dňa 27. júna 2020 prišli do MC Kontakt v Leviciach, určite neľutovali. Jedinečné, svojské a originálne kúsky sandálov „ožili“ pod odborným vedením Zuzany Ágovej. Lektorka vysvetlila praktické a zdravotné výhody barefoot obuvi. Naučila nás vystrihovať podrážky, ale aj techniku viazania sandálov. Využila širokú škálu rozličného materiálu: od rôznorodých tvarov podrážok, hrubých alebo tenkých šnúrok, použitia ich farebných kombinácií. Lektorka individuálne riešila každý pár sandálov, dohliadala na technologický postup a finalizáciu výrobu, ktorý si spokojní účastníci zobrali domov.

Vladimír Budzák
ROS Levice



VISSZATÉRÉS A TERMÉSZETES MOZGÁSHOZ BAREFOOT SZANDÁLOK

...puha, kellően széles, vékony és rugalmas talppal rendelkező lábbeli. A lábakat és a lábujjakat tehát semmi sem korlátozza, s ez jobb és stabilabb járáshoz vezet, továbbá támogatja a gyermekek lábának természetes növekedését. Ezekben cipőkben a járás olyan, mintha mezítláb járnánk, ami az ember számára természetes...

2020. június 27-én az RMK egy nem hagyományos alkotóműhelyt szervezett az előzetesen regisztrált résztvevők számára az MC Kontakt kávézóban. Zuzana Ágová vezetésével egyedülálló, sajátos és eredeti szandálok „elevenedtek meg”. Az előadó elmagyarázta a barefoot cipők gyakorlati és egészségügyi előnyeit. Megtanított bennünket a talp kivágására, de a szandál megkötésére is. Különböző anyagok széles választékát használta: a különböző formájú talpaktól, a vastag vagy vékony zsinórokig (többféle színkombinációban). Az előadó minden egyes pár készülő szandált külön felügyelt, figyelte a technológiai folyamatot és a termék - amelyet az elégedett résztvevők magukkal vihetek - véglegesítését.

Vladimír Budzák
Lévai RMK



MOKRÉ PLSTENIE

A NEDVES NEMEZELÉS

Keď prívoniáte k nadýchanému chumáčiku ovčej vlny, ucítite svieži letný vánok na lúke, na ktorej sa ovečky pásli. Ovčia vlna je naozaj veľmi inšpiratívny materiál a dá sa z nej vyrobiť veľa krásnych dekorácií a šperkov, pričom práca s ňou je o to príjemnejšia, že ide o materiál čisto prírodný. Plstenie je vlastne spracovávanie zvieracej srsti (psích, králičích chlupov, ovčej vlny atď.), ktorej vlákna sa do seba mechanickým namáhaním zapletajú, a tým sa plstí - teda z nadýchaného chumáčika vznikne tvrdý pevný materiál. K tomuto spracovaniu dochádza dvomi možnými spôsobmi: plsténím za mokra (kedy sa používa voda a mydlo) alebo plsténím za sucha. Plstenie patrí k najstarším textilným technikám s použitím vlny. Fyzicky je veľmi náročné a vyžaduje si veľa trpezlivosti.

Levická ROS-ka tento rok ponúkla výtvarníkom niekoľko zaujímavých výtvarných workshopov. Medzi ne patrila určite tvorivá dielňa, kde sa účastníci zoznámili a vyskúšali si techniku plstenia. Originálny workshop sme zorganizovali 25.7.2020. Cieľom bolo oboznámiť účastníkov s touto obľúbenou technikou a naučiť ich „plstiť“. Neľahkej úlohy sa zhostila skúsená lektorka a pedagogička Janka Vafinová. Od teoretických základov a oboznámenia sa s históriou plstenia, sa v praktickej časti prešlo od suchého plstenia k mokrému. Tento náročný proces ponúka rôzne obmeny, variácie a kombinácie. Veríme, že si ich budeme môcť v budúcom roku vyskúšať...

Amikor beleszagolunk egy bolyhos gyapjúcsomóba, érezni fogjuk a friss nyári rét illatát, ahol a juhok legeltek. A juhgyapjú egy csakugyan inspiráló anyag, sok szép dekoráció és ékszer készítésére alkalmas, és mivel tisztán természetes anyagról van szó, a vele végzett munka annál kellemesebb. A nemezelés tulajdonképpen az állati szőr (kutyaszőr, nyúlászőr, juhgyapjú stb.) feldolgozása - a szőrszálakon lévő apró pikkelyek mechanikai igénybevétel hatására összeakadnak, nemezelődnek, vagyis a bolyhos gyapjúból összetömörödött, erős anyag jön létre. Ez a feldolgozás kétféle módon történhet: nedves nemezeléssel (víz és szappan használatával), vagy száraz nemezeléssel (tűnemezelés). A nemezelés az egyik legrégebbi, gyapjút felhasználó textílfeldolgozási technika, mely fizikailag nagyon megterhelő és sok türelmet igényel.

Az RMK ebben az évben számos érdekes alkotóműhelyt kínált az érdeklődőknek. Közéjük tartozik a nemezelési technika is, amelyre 2020. július 25-én került sor. A foglalkozás célja az volt, hogy megismertesse a résztvevőket ezzel a népszerű technikával és megtanítsa őket „nemezelni”. Erre a nem könnyű feladatra Janka Vafinová, tapasztalt oktató és pedagógus vállalkozott. Az elméleti alapok és a nemezelés történetének megismerése után, a gyakorlati részben a száraz nemezelésről fokozatosan áttértünk a nedves nemezelésre. Ez az igényes folyamat számos különféle változatot, variációt és kombinációs lehetőséget kínál. Reméljük, hogy a következő évben ki is próbálhatjuk őket...



VÝTVARNÝ WORKSHOP ZDOKONALIL V KRESBE PORTRÉTU

Zobrazenie ľudskej hlavy je ústrednou a najťažšou úlohou výtvarného umenia vo všeobecnosti. Cieľom umelca, ktorý pracuje na zobrazení ľudskej hlavy, je zobraziť človeka v celej šírke a hĺbke jeho fyzických a duševných vlastností.

Ak výtvarník ovládne toto umenie, bude môcť vytvoriť plnohodnotný realistický obraz človeka. Aby sme mohli prikročiť ku kresleniu portrétu, musíme si najprv preštudovať zložitú anatomickú stavbu ľudskej hlavy, ako aj povahu a zvláštnosti jej objemového tvaru. To vyžaduje veľkú sústredenosť. Hlavne si musíme ujasniť, aký význam má lebka, svaly, tuk a koža v stavbe ľudskej hlavy. Aký je ich význam pri zobrazení tzv. „veľkého tvaru“ hlavy. Treba si tiež osvojiť niektoré zvláštnosti v stavbe hlavy ľudí rozličného veku (dieťaťa, dospelého, starca). Tiež sa naučiť zobrazovať hlavu z rozličných hľadísk, zorných uhlov a v rozličnom perspektívnom skrátení.

Poznanie anatómie vás naučí uvedomiť si význam každej priehlbiny i vypukliny na povrchu tváre a dodá vašej práci zmysel. Ak nebudete poznať tvárové zloženie základných kostí a svalov hlavy, budete kresliť len inštinktívne. Musíte si uvedomovať prísne zákonitosti všetkých tvarov ľudskej tváre. Začiatocníci často umiestňujú oči príliš vysoko, splošťujú vypuklosť temena a robia čelo v pomere k ostatným častiam tváre menšie, než v skutočnosti je. Neuvedomujú si, že oči nie sú umiestnené na ploche, ale v priehlbine očných jamiek.

Pod vedením lektora Akad.mal.Vlada Balka sme priniesli amatérskym umelcom, ale aj širšej verejnosti, ktorá mala záujem sa zdokonaľiť v kreslení portrétu, výtvarný workshop. Nadšení účastníci pracovali 11.7.2020 v MC Kontakt v Leviciach pod vedením Levického umelca do neskorých popoludňajších hodín. Workshop účastníci zhodnotili ako veľmi prospešný a my sme radi, že sme ho mohli pre nich uskutočniť.



Képzőművészeti alkotóműhely – a portré rajzolás tökéletesítése

Az emberi fej ábrázolása általában az egyik központi és legnehezebb feladat a képzőművészetben. Az emberi fej ábrázolásán dolgozó művész célja, hogy egy személyt fizikai és szellemi tulajdonságainak teljes szélességében és mélységében ábrázoljon.

Ha a művész elsajátítja ezt a művészetet, képes lesz teljes értékű, realisztikus képet alkotni az emberről. Mielőtt hozzálátnánk a portré megrajzolásához, először alaposan meg kell vizsgálnunk az emberi fej bonyolult anatómiai felépítését, valamint volumetrikus alakjának jellegét és sajátosságait. Ez komoly koncentrációt igényel. Mindenekelőtt tisztáznunk kell a koponya, az izmok, a zsír- és a bőrszövet jelentőségét az emberi fej felépítésében. Milyen jelentőséggel bírnak a fej alakjának ábrázolása során. Bizonyos sajátosságok elsajátítására is szükség van a különböző életkorú (gyermek, felnőtt, idős) emberek fejének felépítésével kapcsolatban. Ugyancsak szükséges megismerni a fej különböző perspektívákból, látószögekből és perspektivikus rövidülésben való ábrázolását.

Az anatómia ismerete megtanít arra, hogy felismerjük az arc felszínén jelen lévő minden egyes mélyedés és kidudorodás jelentőségét, és értelmet ad a munkánknak. Ha nem ismerjük meg a koponya alapvető csontjainak és izmainak arcösszetételét, akkor csak ösztönösen fogunk rajzolni. Tisztában kell lennünk az emberi arc minden formájának szigorú törvényszerűségével. A kezdők gyakran túl magasra helyezik a szemeket, ellapítják a fejtető ívét, és a homlokot az arc többi részéhez képest kisebbre rajzolják. Nem tudatosítják, hogy a szemek nem a felszínen helyezkednek el, hanem a szemgödrök mélyedésében.

Vlado Balko festőművész segítségével, illetve vezetésével egy olyan alkotóműhelyt sikerült megvalósítanunk a műkedvelő képzőművészek - de az érdeklődő nagyközönség - számára is, akik tökéletesíteni kívánták magukat a portré rajzolás terén. 2020 július 11-én a lelkes résztvevők a lévai művész irányításával késő délutánig dolgoztak a lévai MC Kontakt kávézóban. A műhely nagyon hasznosnak ítélték, mi pedig örülünk, hogy megszervezhettük a számukra.



VLADO BALKO

autorská výstava / szerzői kiállítása

Dňa 17. októbra 2020 sme v spolupráci s domácim výtvarníkom Vladom Balkom pripravili jeho autorskú výstavu v priestoroch vestibulu nákupného centra Dituria shopping center. Vlado vyštudoval Strednú umelecko – priemyselnú školu v Bratislave, oddelenie propagačnej grafiky a neskôr pokračoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, oddelenie knižnej tvorby (prof. Albín Brunovský). K vzhliadnutiu bolo dokopy 21 diel v jednotnom formáte na výšku a šírku. Výstava bola inštalovaná na maliarskych stojanoch v štvorcovom útvere. V obrazoch, ako aj v celej Vladovej tvorbe, dominovala figúra a pre neho príznačná opakujúca sa farebnosť, škála svetlých, príjemné pôsobiach farieb. A presne touto kombináciou je Vladova tvorba nezameniteľná so žiadnou inou. Úprimne nám bolo ľúto, že sme nemohli pozvať viacero hostí a pripraviť vernisáž v podobe, na akú ste od nás zvyknutí. Situácia okolo Covidu 19 zasiahla najviac kultúrne podujatia, výstavy nevynímajúc. Predsa sme sa snažili aspoň skromne zabezpečiť malé pohostenie (samozrejme všetko balené kvôli hygienickým požiadavkám). Okrem nás ROSkárov sa vernisáže zúčastnili jeho kolegovia, rodina a priatelia. Výstava trvala do konca októbra a určite pritiahla nielen návštevníkov centra, ale aj ľudí, ktorých umenie všeobecne zaujíma. Týmto by som chcel poďakovať autorovi Vladovi Balkovi a Dituria shopping centru za spoluprácu priniesť umenie bližšie k občanom nášho mesta Levice.

Vladimír Budzák, ROS Levice

2020. október 17-én a hazai Vlado Balko képzőművésszel együttműködve elkészítettük szerzői kiállítását, amely a Dituria SC bevásárlóközpont előcsarnokában került bemutatásra. Vlado a pozsonyi Iparművészeti Szakközépiskolában reklámgrafika szakon tanult, majd a pozsonyi Képzőművészeti Akadémián, könyvalkotás szakon Prof. Albín Brunovský osztályában folytatta tanulmányait. Összesen 21, magasságát és szélességét tekintve egységes formátumú alkotás volt megtekinthető. A kiállítást négyzet alakú festményállványokra telepítették. A festményeket, akárcsak Vlado egész munkásságát a forma, és az ő jellegzetes, visszatérő színvilága, élénk, kellemes megjelenésű színei uralták. És éppen ez az a kombináció, amely összetéveszthetetlenül teszi Vlado műveit más alkotásokkal. Öszintén sajnáljuk, hogy nem hívhattunk meg több vendégeket, és hogy nem állt módunkban a kiállításmegnyitót a tőlünk megszokott formában elkészíteni. A Covid-19 körüli helyzet leginkább a kulturális eseményeket érintette, s ez alól a kiállítások sem kivételek. Ennek ellenére igyekeztünk legalább egy kis szerény megvendéglést biztosítani (természetesen, mindent a higiéniai követelményeknek megfelelően csomagolva). Rajtunk, azaz az RMK-s munkatársakon kívül, családja és barátai is részt vettek a megnyitón. A kiállítás október végéig tartott és minden bizonnyal nemcsak a bevásárlóközpont látogatóit vonzotta, hanem a művészet iránt egyébként is érdeklő közönséget is. Ezúton szeretném megköszönni a szerzőnek, Vlado Balkonak és a Dituria bevásárlóközpontnak az együttműködést, mellyel közelebb hozták a művészetet Léva város polgáraihoz.

Vladimír Budzák, RMK Léva





VÝTVARNÉ HRY

Výtvarné hry sú radosťou zo samotného procesu tvorenia. Prvotným cieľom nie je vytvoriť konkrétnu zaujímavú vec, ale zažiť proces tvorby tak, aby sa stal hrou. Na každú výtvarnú hru sa snažím vymyslieť jeden námet, ktorý je rozdelený do tém nadväzujúcich na seba. Vyberám si námety, ktoré sú buď zamerané na aktuálne ročné obdobie a s ním spojené sviatky alebo témy, ktoré pomáhajú deťom pochopiť cez výtvarnú hru fungovanie prírody, ako bol napríklad námet Ako rastú alebo Ako fungujem.

Výtvarné hry sú určené pre deti so špeciálnymi potrebami alebo pre komunitné centrá. Za veľké plus považujem to, že výtvarná zdatnosť účastníkov nie je nevyhnutná. Hry sú vytvorené s prihliadnutím na túto skutočnosť. Technika je volená tak, aby ju zvládli deti buď samostatne, alebo pri niektorých vážnejších postihnutiach s pomocou študentiek zo Strednej odbornej školy pedagogickej v Leviciach odbor pedagogický asistent. Práve spolupráca a komunikácia medzi deťmi a dobrovoľníkmi z radu študentiek je veľkým bonusom. Mojim osobným bonusom pri vymýšľaní a samotnej realizácii výtvarných hier je poznanie, že práca učiteľa výtvarnej výchovy je dôležitá nielen preto, že naučí deti zvládnuť výtvarnú techniku, ale že dokáže prostredníctvom tvorenia vyvolať pozitívne pocity nie len v deťoch, ale aj v učiteľovi. Teším sa z každého výtvarného projektu, lebo je to náklad pozitívnej energie a provokuje ma nestáť na jednom mieste. V dnešnej dobe by som najradšej predpísala každému začať deň veselým výtvarným experimentom.

Podujatie ROSka zorganizovala na jeseň v Spojenej škole internátnej v Leviciach (Z. Nejedlého 41) a projektom bude pokračovať v roku 2021 aj v komunitných centrách: Pukanec, Mýtne Ludany, Bátovce.

Marcela Kotrašová Štrbová, lektorka



KÉPZŐMŰVÉSZETI JÁTEKOK

A képzőművészeti játékok maga az alkotási folyamat örömét hordozzák magukban. Nem egy konkrét érdekes dolog létrehozása az elsődleges cél, hanem az alkotás folyamatának oly módon való megtapasztalása, hogy játékként éljük meg azt. Minden képzőművészeti játékhoz igyekszem kitalálni egy témakört, amely egymásra kapcsolódó témákra osztható. Olyan témákat választok, amelyek vagy az aktuális évszakhoz és az ahhoz kapcsolódó ünnepekhez fűződnek, vagy olyan témákat, amelyek a képzőművészeti játékon keresztül segítenek a gyermekeknek megérteni a természet működését, ilyenek például a Hogyan növekednek vagy a Hogyan működöm témakörök.

A képzőművészeti játékokat speciális igényű gyermekek vagy közösségi központok számára ajánlom. Nagy előnynek tartom, hogy a résztvevők részéről nincs szükség képzőművészeti jellegű ügyességre. A játékokat ennek figyelembevételével állítom össze. A technikát úgy választom meg, hogy azt a gyerekek önállóan is elsajátítsák, vagy valamilyen súlyosabb fogyatékoság esetén igénybe veszem a Lévai Pedagógiai Szakközépiskola Pedagógiai Asszisztens szakán tanuló diáklányok segítségét.

A gyermekek és a diáklányok soraiból érkező önkéntesek közötti együttműködés és kommunikáció nagy bónuszt jelent. A képzőművészeti játékok kitalálása és megvalósítása során az én személyes bónuszom az a tudat, hogy a rajztanár munkája nemcsak azért fontos, mert megtanítja a gyerekeket a művészeti technikák elsajátítására, hanem hogy az alkotómunka által pozitív érzéseket generálhat - nemcsak a gyerekekben, de a tanárban is. Minden alkalmat nagyon várok, mert egy jó adag pozitív energiatöltetet jelent, és arra készítek, hogy ne álljak le. A mai korban legszívesebben mindenki számára előírnám, hogy egy-egy vidám képzőművészeti kísérlettel kezdje a napot.

Az RMK ősszel a Lévai Bentlakásos Összevont Iskolában (Z. Nejedlého u. 41) szervezte meg a rendezvényt, és a projekt 2021-ben a Bakabányán, Vámosladányban és Báton működő közösségi központokban folytatódik majd.

Marcela Kotrašová Štrbová,
előadó



Výtvarné spektrum

vyhladáva a podporuje nové výrazné talenty

VISUAL
ART
2020

je celoštátna postupová súťaž neprofesionálnej výtvarnej tvorby. Poskytuje amatérskym výtvarníkom priestor na prezentáciu a vzájomnú konfrontáciu výsledkov vlastnej výtvarnej tvorby. Výtvarné spektrum ako vrcholné podujatie svojho druhu na Slovensku podporuje rozvoj neprofesionálnej výtvarnej tvorby v celej jej žánrovej rozmanitosti – v kresbe, grafike, maľbe, plastike, úžitkovej tvorbe, ale neobchádza ani práce intermediálneho charakteru. Okresná súťaž, ktorej sa zúčastnilo 27 autorov so 71 dielami, bola tento rok poznačená prvou vlnou pandémie korónového vírusu. Výstavu sme preto nemohli nainštalovať a ukázať širokej verejnosti, keďže sa mala konať v nákupnom centre SC Dituria, ktoré bolo v tom čase, ako všetky nákupné centrá, zatvorené. Pripravili sme ale online výstavu, ktorú si viete stále pozrieť na našej webovej stránke a FCB stránke. Veríme, že aj touto formou prezentácie sme sa dostali ešte bližšie k vám, milí umelci, a o rok sa prihlásite opäť. Už teraz sa tešíme na vás a nových účastníkov! Na základe hodnotenia odbornej poroty a jej odporúčania boli výsledky v okresnej súťaži Výtvarného spektra nasledovné:

1.skupina: autori od 15 do 25 rokov

A.kategória – maľba

ocenení: Darina Feketeová, Kristína Bačinská, Zuzana Kopjarová

čestné uznania: Tatiana Kleinová

B.kategória – kresba a grafika

ocenení: Bernadett Szulényi, Nicol Kónyová

C.kategória – plastika

ocenení: Lenka Kollárová, Zuzana Kopjarová

2.skupina: autori nad 26 rokov

A.kategória – maľba

ocenení: Mária Gordíková, Imrich Laco, Peter Hoffman

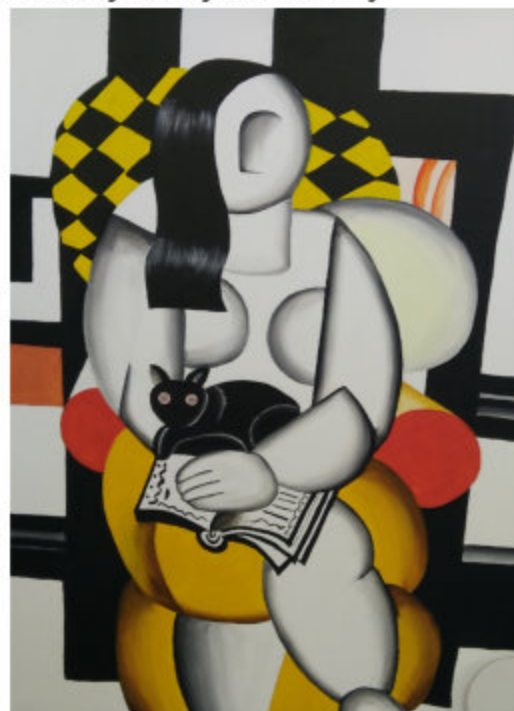
čestné uznania: Ján Hancko

B.kategória – kresba a grafika

ocenení: Michal Kováč, Mária Gordíková, Soňa Kocková

C.kategória – plastika

ocenení: Imrich Laco, Marina Tuzhinskaia, Dušan Molnár



Krajská súťaž výstava neprofesionálnej výtvarnej tvorby Nitrianskeho kraja 57. ročník, sa konala v priestoroch Cisársko-kráľovskej Jazdiarni v Nových Zámkoch, kde vernisáž začala 10.7.2020 o 17.00 hodine a následne pokračovala výstavou do 31.7.2020. Bohužiaľ ani jeden z našich postupujúcich autorov ne získal žiadne ocenenie. Vystavené však boli diela autorov: Tatiana Kleinová, dielo Mačka so ženou /akryl. Darina Feketeová, dielo Moja večera / suchý pastel. Nicol Kónyová, dielo List z bestiára / monotypia. Bernadett Szulényi, dielo Zviera-Nezviera / monotypia. Zuzana Kopjarová, dielo August / vyrezávanie do dreva. Mária Gordíková, dielo Panoramatický pohľad na obec Jedľové Kostolany – trojobraz / maľba. Imrich Laco, dielo Do kopca / kombinovaná technika, dielo Biela cesta / arttex. Michal Kováč, dielo Monsters / atrament, ceruza, pastel. Všetkým vám ešte raz srdečne ĎAKUJEME.



Képzőművészeti spektrum

keresi és támogatja az új kimagasló tehetségeket

A Képzőművészeti Spektrum a nem professzionális képzőművészek országos szintű, többfordulós versenye. Teret biztosít az amatőr művészek számára saját művészi munkájuk eredményeinek bemutatására és kölcsönös összehasonlítására. A Képzőművészeti Spektrum, mint a maga nemében vezető jellegű rendezvény Szlovákiában, támogatja a nem professzionális képzőművészeti alkotómunka fejlesztését, annak teljes műfaji sokszínűségében - a rajz, a grafika, a festészet, a szobrászat, az alkalmazott művészet terén -, de nem kerüli meg az intermedialis jellegű alkotásokat sem.

A verseny járási fordulóján, amelyen 27 alkotó vett részt 71 alkotással, idén sajnos nyomot hagyott a koronavírus-járvány első hulláma. A kiállítást ezért nem tudtuk telepíteni és bemutatni a nagyközönségnek, mivel a tervek szerint a Dituria SC bevásárlóközpontban kellett volna megrendezni, amely - a többi bevásárlóközponthoz hasonlóan - zárva volt. Készítettünk azonban egy online kiállítást, amelyet akár most is megtekinthet honlapunkon és FB oldalunkon. Reméljük, hogy ez a prezentációs forma még közelebb hozott minket önökhöz, kedves művészek, és egy év múlva újra jelentkezni fognak. Már nagyon várjuk önöket és az új jelentkezőket!

A szakmai zsűri értékelése és ajánlásai alapján a Képzőművészeti Spektrum járási versenyén a következő eredmények születtek:

1. csoport: a 15 - 25 éves korcsoport alkotói

A. kategória - festészet

díjazottak: Darina Feketeová, Kristína Bačinská, Zuzana Kopjarová

elismerő oklevél: Tatiana Kleinová

B. kategória - rajz és grafika

díjazottak: Bernadett Szulényi, Nicol Kónyová

C. kategória - plasztika

díjazottak: Lenka Kollárová, Zuzana Kopjarová

2. csoport: a 26 év feletti korcsoport alkotói

A. kategória - festészet

díjazottak: Mária Gordíková, Imrich Laco, Peter Hoffman

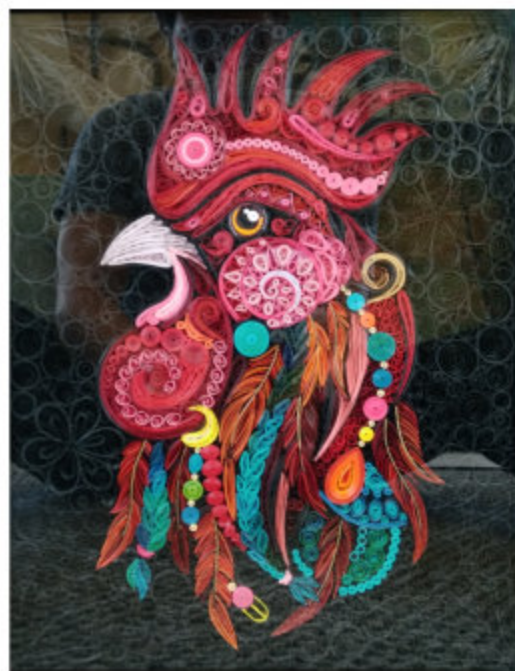
elismerő oklevél: Ján Hancko

B. kategória - rajz és grafika

díjazottak: Michal Kováč, Mária Gordíková, Soňa Kocková

C. kategória - plasztika

díjazottak: Imrich Laco, Marina Tuzhinskaia, Dušan Molnár



A Nyitrai kerület nem professzionális képzőművészeti alkotásait bemutató versenykiállítás 57. évfolyamára az érsekújvári császári-királyi lovarda helyiségeiben került sor, ahol a megnyitó 2020. július 10-én 17:00 órakor kezdődött, s a kiállítás 2020. július 31-ig volt megtekinthető. Sajnos, a mi továbbjutó alkotóink egyike sem kapott díjat. Az alábbi alkotók műveit azonban kiállították: Tatiana Kleinová, Macska és nő (akryl), Darina Feketeová, A vacsorám (száraz pasztell), Nicol Kónyová, Bestiáriumi levél (monotípiá), Bernadett Szulényi, Állat-nem állat (monotípiá), Zuzana Kopjarová, Augusztus (fafaragás), Mária Gordíková, Panoramatikus látkép Fenyőkosztolány községre - hármas kép (festmény), Imrich Laco, Emelkedőn (kombinált technika), Fehér út (arttex), Michal Kováč, Monsters (tinta, ceruza, pasztell). Mindannyiuknak még egyszer nagyon KÖSZÖNJÜK.



JAR SPOZA OKNA



Koniec zimy znamená prebúdžanie sa prírody. Rodí sa nový život na lúčach, pri potokoch, v lese, na zemi. Prichádzajú aj nové povinnosti pre hospodárov. Po krátkych smutných dňoch prichádzajú dlhšie a slnečnejšie. Jar je najkrajšia časť roka, kedy sa zem prebúdzá z dlhého zimného sna. Z bielej jednofarebnej pokrývky sa vynára bielučká snežienka so zelenými lístkami. Všetko sa zrazu prezlieka do iných šiat.

Marec, apríl a teda aj nástup jari bol tohto roku poznačený nástupom prvej vlny pandémie korona vírusu. Školy zostali zatvorené. Deti a niektorí rodičia spolu s nimi doma. Nastalo neľahké obdobie, kde boli deti, učitelia a aj rodičia pohltení pre nich úplne novou formou vzdelávania - dištančným vzdelávaním. Zo všetkých strán na nás útočili negatívne správy a nepriaznivý vývoj situácie okolo nového vírusu po celom svete. Rozhodli sme sa tak, ako aj iné kultúrne organizácie, ktoré sa snažili plnohodnotne vyplniť voľný čas detí, vymyslieť aktivitu, kde by sme ich privedli na pozitívnejšie a krajšie myšlienky, ktoré by boli ocenené aj malou finančnou odmenou. Vymysleli sme výtvarnú súťaž „Jar spoza okna“. Pohľad z okna na prebúdžajúcu sa jar bol hlavnou a nosnou témou súťaže.

Ocenili sme spolu 22 detí a to nielen z Levíc, ale aj Sabinova, Vyšnej Slanej, Medzilaboriec, Studenca, Dubníka, Starého Tekova, Pukanca a Novej Dediny. Súťaž bola rozdelená do troch vekových kategórií: 4-7 rokov, 8-12 rokov, 13-15 rokov. Formát si mohli zvoliť A4 a A3. Použitá technika bola čisto na výbere a voľbe detí. Niektorí si vybrali akvarelovú maľbu, iní volili temperu, fixky, koláž, pastelky a mnoho iných.

Malým ocenením všetkých zapojených detí bola poukážka v hodnote 20€ na nákup výtvarných pomôcok podľa vlastného výberu. Chceme sa poďakovať aj rodičom za motiváciu, trpezlivosť alebo malé postrčenie svojich detí do tejto súťaže, ako aj všetkým zúčastneným mladým umelcom za ich originálne a pekné diela.

Ema Budzová, Rutka Tokarcíková, Karolína Beláková, Tamarka Malá, Kristína Jánošíková, Dominik Protivňák, Tomáš Kotráš, Zara Pólyová, Dominik Klanduch, Sebastián Budz, Sofia Baltazarová, Bianka Maťašová, Valentina Holečková, Lea Pomothyová, Sebastián Budzák, Dominika Baluchová, Izabela Bónová, Hana Kotrašová, Lili Liptáková, Lea Trnková, Filip Pócs, Viktória Sádovská.



TAVASZ AZ ABLAK MÖGÜL

A tél vége a szunnyadó természet felébredését jelenti. Új élet születik a réteken, a patakok mellett, az erdőben, szerte a földön. A gazdákra is új feladatok várnak. A rövid és szomorú napokat hosszabb és napfényesebb nappalok váltják fel. A tavasz az év legszebb időszaka, amikor a föld újra ébred a hosszú téli álomból. A fehér, egyszínű takaró alól fehér virágú, zöld levelű hóvirág bukkan elő.

Hirtelen minden más ruhát ölt.

Március, április, tehát az idei tavasz kezdete egybeesett a koronavírus-járvány első hullámával. Az iskolák zárva maradtak. A gyerekek és velük néhány szülő pedig otthon. Egy nehéz időszak következett, amikor a gyermekeket, a tanárokat és a szülőket egy teljesen új oktatási forma - a távoktatás kötötte le. Minden oldalról negatív hírek és az új vírus körül világszerte kialakuló kedvezőtlen fejleményekről szóló információk özönlöttek el bennünket. Más kulturális szervezetekhez hasonlóan, amelyek megpróbálták teljes értékűen kitölteni a gyermekek szabadidejét, mi is úgy döntöttünk, hogy kitalálunk egy olyan tevékenységet, mellyel pozitívabb és szebb gondolatok felé irányíthatnánk őket, s amelyet egy kis anyagi jutalommal is értékelnénk. Meghirdítettük a „Tavasz az ablak mögül” elnevezésű rajzversenyt. A verseny fő vezértémája az „ébredő tavasz az ablakból nézve” volt.

Összesen 22, a versenybe nemcsak Léváról, de Kisszebenből, Felsőajóról, Mezőlaborcra, Hidegpatakról, Csúzról, Óbarsról, Bakabányáról és Garamújfaluról is bekapcsolódó gyermeket díjaztunk. A versenyzőket három korosztályba osztottuk: a 4-7 évesek, a 8-12 évesek és a 13-15 évesek csoportjára. Két papírfomátum közül - A4 és A3 - választhattak. Az alkalmazott technika kizárólag a gyermekek választására volt bízva. Egyesek az akvarellt választották, mások a temperafestéket, a filctollat, a kollázst, a zsírkretát, vagy más technikát részesítették előnyben.

Az apró díj minden jelentkező gyermek számára egy 20 euró értékű utalvány volt az általuk választott rajzeszközök megvásárlására. Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a szülőknek gyermekeik ösztönzéséért, türelmükért, vagy azért a kis „lökéséért”, mellyel a versenyen való részvételre buzdították őket, valamint az összes résztvevő ifjú művésznek, eredeti és gyönyörű alkotásaiért.

Ema Budzová, Rutka Tokarčíková, Karolína Beláková, Tamarka Malá, Kristína Jánošíková, Dominik Protivňák, Tomáš Kotráš, Zára Pólyová, Dominik Klanduch, Sebastián Budz, Sofia Baltazarová, Bianka Maťašová, Valentina Holečková, Lea Pomothyová, Sebastián Budzák, Dominika Baluchová, Izabela Bónová, Hana Kotrašová, Lili Liptáková, Lea Trnková, Filip Pócs, Viktória Sádovská.



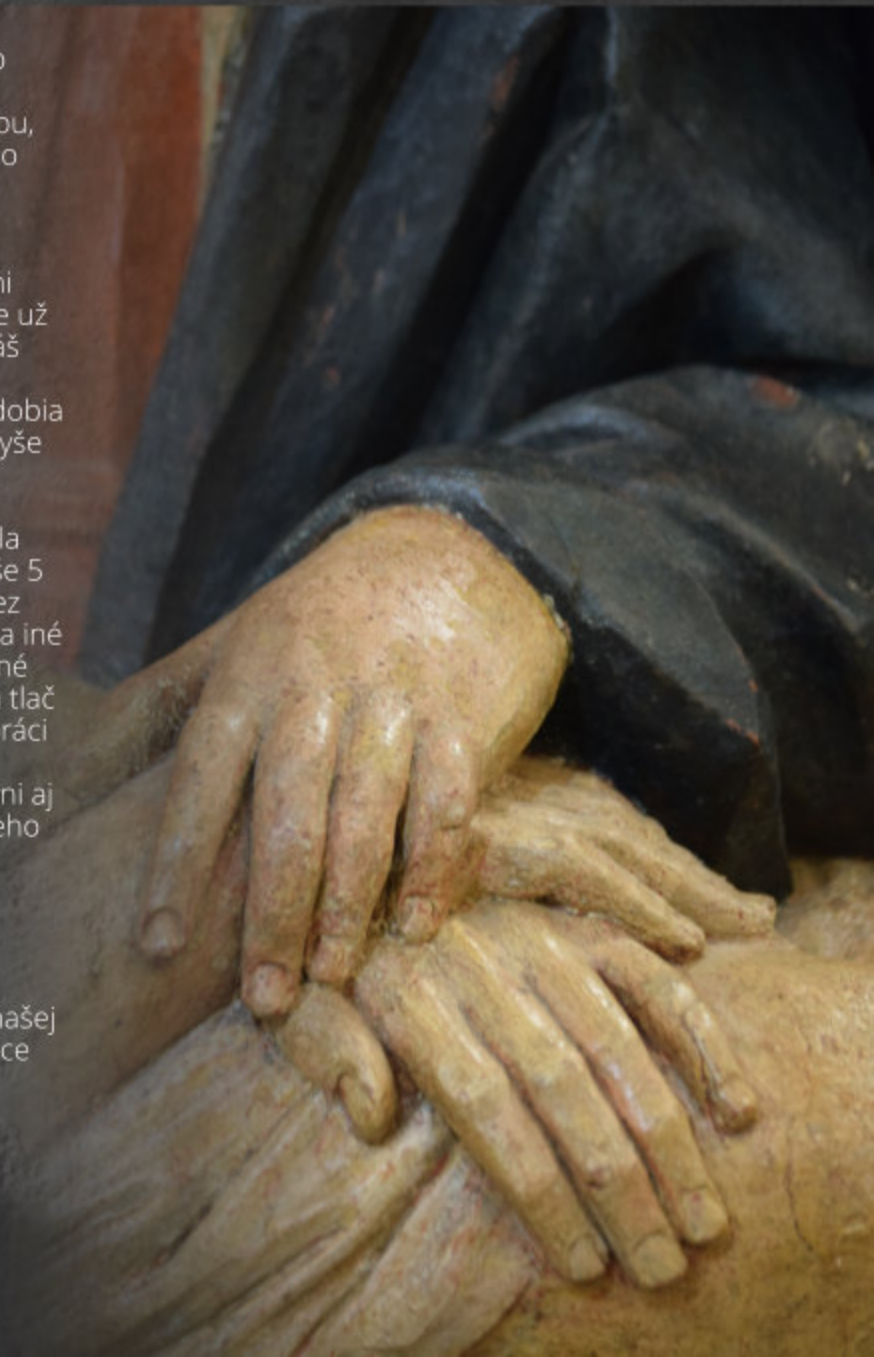
VZDELÁVAME UMENÍM FOTOGRAFICKÝ WORKSHOP

Fotografický workshop je jednou z príležitostí, kde sa účastníci môžu učiť a hlbšie sa zamerať na svoje znalosti z fotografie a môžu získať praktické skúsenosti v oblasti ich záujmu, plniť odbornú a praktickú úlohu. Cieľom vzdelávania na workshopoch je aj neustále zvyšovanie úrovne prác, výstav a fotosúťaží, či už na regionálnej, ale aj na celoslovenskej, či medzinárodnej úrovni. Ďalším cieľom je prispieť k metodickému a odbornému vzdelávaniu amatérov. Zámerom je využiť jedinečnú príležitosť účastníkov spolupracovať s profesionálnymi fotografmi a teda učiť sa od lepších, skúsenejších. Zároveň sa v neposlednom rade propaguje význam fotografie, ako jedného z najvýznamnejších výtvarných umeleckých médií.

Nášho workshopu sa zúčastnili záujemcovia, ktorí si na svoj koníček nachádzajú čas počas svojho voľna, ale aj tí, ktorí sa chcú hlbšie ponoriť do zákutí fotografického umenia. V neposlednom rade si mohli obohatiť svoje portfólio o fotografie vysokej úrovne, pretože podujatie sa dialo pod vedením skúsených lektorov, ktorí sa ochotne delili s účastníkmi o svoje dlhoročné skúsenosti. Tentokrát sme sa stretli v dňoch 7.-9.2.2020, v príjemnom prostredí Penziónu Tajch, v Novej Bani. Pracovalo sa v troch skupinách:

Svetlo a čas

prof. Ing. Mgr. Ľubo Stacho: „Na workshop som pricestoval v piatok 7.2. 2020 a hneď po večeri som odprezentoval vlastnú tvorbu, v ktorej robím výskum putovania času a jeho zachytenia fotografickou cestou. V mojej pedagogickej práci mi ide aj o priblíženie histórie a hodnôt našej krajiny. Na druhý deň sme dvoma osobnými autami vyrazili do Kostolian pod Tribečom, kde sme už mali dohodnuté, že miestny pán farár Ľukáš Ložek nám sprístupní románsky kostolík, ktorého začiatky výstavby siahajú až do obdobia Veľkej Moravy, čiže nad krajinou sa týči už vyše 1100 rokov. Objednal som pekné slnečné počasie a táto prosba bola vyslyšaná. Po základnom zoznámení s históriou kostola sme začali pracovať. Fotografovali sme vyše 5 hodín a zachytávali sme putovanie svetla cez okienka kostolíka, niektorí sa sústredili aj na iné detaily. Po návrate sme konzultovali nafotené obrazy a vybrali sme najlepšie fotografie na tlač a prezentáciu video projektorom. V spolupráci s lektorom Gabom Kosmálom sme vytlačili práce študentov a tlač bola na vysokej úrovni aj keď sme sa pohybovali mimo profesionálneho štúdia. V nedeľu doobeda sme práce odprezentovali pred všetkými účastníkmi. Spokojnosť študentov bola vysoká, či už s dielňou, ubytovaním, stravou, ale hlavne výsledkami a tým, že za dva dni sa naučili úžasné veci s poznali niečo mimoriadne z našej kultúrnej histórie. Väčšina frekventantov chce v tomto výskume pokračovať.“





Transfer na pevný podklad

Gabriel Kosmály: „Obsahom workshopu Transfer na pevný podklad bolo osvojenie si techniky termotransferu fotografie na cudzí podklad, v našom prípade na drevený materiál. Výber motívu výsledného obrazu nebol tematicky ohraničený, ale obsahoval tri motivačné variácie. Prvá sa týkala inscenovaného portréu s presahom do aproprácie, druhá diptychu a citácie a tretia využitia vlastného už existujúceho obrazu s prihliadnutím na charakter výsledného transferu. Účastníci prijali témy s pochopením a nebývalým záujmom pracovali až do noci. Výsledné práce boli na profesionálnej úrovni a záujem respondentov o možnosti techniky pretrvával ešte dlho po workshope. Prejavovalo sa to dodatočnými otázkami a usmerneniami na školiteľa prostredníctvom internetu. Myslím, že cieľ workshopu bol zmysluplne naplnený a vznikli naozaj hodnotné práce, ktoré obohatili vedomosti o netradičných formách využitia fotografie ako výtvarného média.“

Peter Drmlík: „Keď som rozmýšľal nad video workshopom a teda hlavne nad témou, alebo technikou, ktorú by som sa snažil zúčastneným sprostredkovať, napadlo viacero možností. Prvou bol pomerne klasický prístup – dokumentácia prostredia, prírody a krajiny, v rôznych častiach dňa. Druhou možnosťou bolo zachytenie tzv. mikro krajiny, čo je technika pri ktorej sa využívajú hlavne objektívy určené pre makro a mikro fotografiu. Okrem toho som účastníkom kurzu ponúkol ešte možnosť celé krátke video, ktoré malo na kurze vzniknúť, vyrobiť metódou „stop motion“, čo je v podstate stop trik – človek nasníma jedno políčko, potom zmení veci pred objektívom a exponuje ďalší záber. Spojením týchto záberov tak vznikne niečo ako animovaný film. Táto technika ľudí veľmi zaujala a všetci sa rozhodli, že svoju prácu budú realizovať práve takto. Keď sme sa však nad tým zamysleli, rýchlo sme pochopili, že aj nasnímať a fyzicky premiestňovať pred každou expozíciou predmety v zábere, je veľmi prácne, zaberie to veľa času a jeden autor by pravdepodobne nestihol svoju prácu vo vymedzenom čase dokončiť. Tak sme sa dohodli, že budeme pracovať ako skupina spoluautorov. Týmto spôsobom sme stihli náš projekt dokončiť a vzniklo tak krátke video – Záhada Tribečského pohoria.“ Podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Marta Kosmályová
ROS Levice



MŰVÉSZET ÁLTAL OKTATUNK FOTOGRÁFIAI ALKOTÓMŰHELY

A fotográfiai alkotóműhely egyike azoknak a lehetőségeknek, ahol a résztvevők fényképezési ismereteikre mélyebben összpontosítva tanulhatnak, és érdeklődési körükben gyakorlati tapasztalatokat szerezhetnek, s emellett szakmai és gyakorlati szerepe is van. A műhelyfoglalkozások célja az alkotások, kiállítások és fotópályázatok színvonalának folyamatos emelése akár regionális, akár országos, vagy nemzetközi szinten. További cél: a műkedvelők módszertani és szakmai képzéséhez való hozzájárulás. A szándék az, hogy a résztvevők kihasználják azt az egyedülálló lehetőséget, hogy profi fotósokkal dolgozhatnak együtt, és ezáltal a tapasztaltabbaktól tanulhatnak. Végül, de nem utolsósorban kiemeli a fényképezés, mint az egyik legfontosabb képzőművészeti média jelentőségét.

Műhelyünkön olyanok vettek részt, akik szabadidejükben találnak időt hobbijukra, de olyanok is, akik mélyebben is el kívánnak merülni a fotóművészet tudományában. Nem utolsósorban színvonalas fényképekkel gazdagíthatták portfóliójukat, mivel a rendezvényt tapasztalt előadók vezették, akik készségesen megosztották sokéves tapasztalataikat a résztvevőkkel. Ezúttal 2020. február 7-9-én találkoztunk Újbányán, a Tajch Panzió kellemes környezetében. Három csoportban folyt a munka:

Fény és idő

prof. Ing. Mgr. Lubo Stacho: „Február 7-én, pénteken érkeztem meg a helyszínre, és közvetlenül a vacsora után bemutattam munkámat, amelyben az idő múlását és annak fotográfiai megörökítését kutatom. Pedagógiai munkám során hazám történelmének és értékeinek feltárása is fontos szerepet tölt be. Másnap két autóval indultunk Gimeskosztolányba, ahol előzetes egyeztetés után már várt minket Lukáš Ložek, a helyi plébános úr, aki rendelkezésünkre bocsátotta azt a román stílusú templomot, amelynek kezdetei Nagy-Morvaország időszakába nyúlnak vissza, vagyis több mint 1100 éve tornyosul a táj felett. Szép, napsütéses időt rendeltem, és ez a kérésem meghallgatásra talált. A templom történetének megismerése után elkezdtünk dolgozni. Több mint 5 órán át fényképeztünk, megörökítettük a templom ablakain keresztül beszökő fény útját, néhány hallgató egyéb részletekre is ráfókuszált. Visszatérésünk után megvitattuk az elkészült képeket, és kiválogattuk a nyomtatásra és a videóprojektorral való bemutatásra alkalmas legjobb fotókat. Gabo Kosmály előadóval együttműködve kinyomtattuk a hallgatók munkáit, és annak ellenére, hogy nem állt rendelkezésünkre profi stúdió, a kinyomtatott képek magas színvonalúak lettek. Vasárnap délelőtt az összes résztvevőnek bemutattuk a műveket. A hallgatók elégedettek voltak mind a műhelymunkával, mind a szállással és az étkezéssel, de főleg az eredményekkel, és azzal, hogy két nap alatt elképesztő dolgokat tanultak meg - többek közt kultúrtörténetünkből is. A résztvevők többsége folytatni kívánja a kutatást.”





Peter Drmlík: „Amikor a videóműhelyen, illetve főként a témán vagy a technikán gondolkodtam, amelyet megpróbálnék átadni a résztvevőknek, több lehetőség is eszembe jutott. Az első egy viszonylag klasszikus megközelítés volt – a környezet, a természet és a táj dokumentálása különböző napszakokban. A második lehetőség az ún. mikrotájak megörökítése, mely technika főleg a makró- és mikrofotózáshoz tervezett objektíveket használ. Továbbá felajánlottam a tanfolyam résztvevőinek egy a műhely ideje alatt elkészített teljes rövid videó elkészítésének lehetőségét, amely a „stop motion” módszerrel készülne el, ami alapvetően egy stop trükk – az ember rögzít egy felvételt, majd megváltoztatja a dolgokat az objektív előtt, majd újabb felvételt készít. Ezeknek a felvételeknek az összekapcsolásával tulajdonképpen egy animációs filmet hoz létre. Ez a technika nagyon felkeltette az emberek érdeklődését, mindenki úgy döntött, hogy munkáját ezzel a technikával szeretné végezni. Amikor azonban jobban belegondoltunk, hamar rájöttünk, hogy az egyes felvételek elkészítése, és az egyes felvételek előtt a tárgyak fizikai mozgatása, áthelyezése is nagyon munkaigényes, sok időbe telik, és valószínű, hogy egy-egy alkotó nem tudná időben befejezni a munkáját. Ezért úgy döntöttünk, hogy társszerzőkként, csoportban fogunk dolgozni. Így aztán sikerült befejezni a projektünket, és elkészülhetett egy rövid videófilm – A Tribeč-hegység rejtélye.” A rendezvényt a Művészeti Támogatáskezelő Alap támogatta.

Marta Kosmályová
Lévai RMK

Transzferelés szilárd felületre

Gabriel Kosmály: „A Transzferelés szilárd felületre elnevezésű műhely témája a fotó idegen anyagra – esetünkben fa anyagra – történő termotranszfer technikájának elsajátítása volt. A kész alkotás motívumának megválasztása nem volt tematikusan korlátozva, de tartalmazott három motívációs variációt. Az első appropriációba való átfedéssel szerkesztett portréval, a második diptichonnal és idézettel, a harmadik pedig egy saját, már meglévő kép – a végső transzfer jellegét figyelembe vevő – felhasználásával volt kapcsolatos. A résztvevők megértően fogadták a témákat, és példátlan érdeklődéssel késő éjszakáig dolgoztak. Az elkészült alkotások professzionális színvonalat képviseltek, és a résztvevők érdeklődése a technológia lehetőségei iránt jóval a műhely után is fennmaradt. Ez az előadó felé interneten keresztül intézett további kérdésekben és útmutatásokban nyilvánult meg. Úgy gondolom, hogy a műhely célkitűzése teljesült, és valóban értékes alkotások jöttek létre, amelyek gazdagították a résztvevők – a fotográfia művészeti közegként történő felhasználásának nem hagyományos formáiról szóló – ismereteit.”



DNI FOTOGRAFIE V LEVICIACH 2020

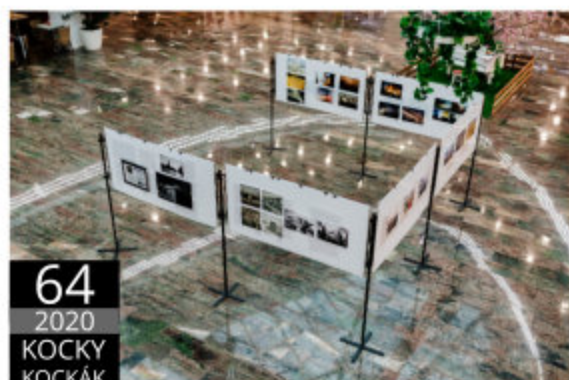
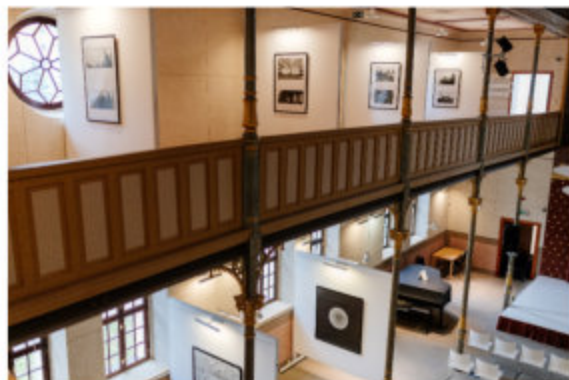
13. ročník medzinárodného fotografického festivalu

Predstavujem vám výnimočné podujatie, ktoré už trinásťkrát úspešne reprezentovalo naše mesto Levice, Nitriansky kraj a aj okolie. Sú to Dni fotografie, ktoré sa všeobecne spomínajú ako druhá najdôležitejšia udalosť a druhá najväčšia prehliadka fotografického umenia na Slovensku. Hlavným organizátorom festivalu DFLV je Regionálne osvetové stredisko v Leviciach. Spoluorganizátorom je o.z. Fotogravity v Leviciach.

Každoročne, od roku 2007, prinášame na jar 4 až 5 výstav zahraničných autorov, profesionálov. Tí vystavujú v reprezentačných priestoroch mesta - v Levickej synagóge a v Tekovskom múzeu. Priestor dávame aj 7 až 10 výstavám z radov amatérov, študentov umeleckých škôl, fotoklubov či z radov nadšencov fotografie mesta a okresu. Tieto výstavy inštalujeme v kaviarňach a obchodných priestoroch. Samozrejme, neoddeliteľnou súčasťou DFLV sú aj sprievodné podujatia, ktoré majú edukatívny charakter.

Na máj 2020 sme naplánovali 14 výstav a 6 sprievodných podujatí aj v spolupráci s Poľským inštitútom a Maďarským inštitútom v Bratislave. Nepodarilo sa všetko sľúbiť. Jedným z významných sprievodných podujatí DFLV mal byť štvrtý ročník medzinárodnej fotografickej konferencie, ktorá sa mala konať v októbri a jej vyvrcholením mala byť reprezentatívna výstava známeho slovenského umelca Karola Felixy. Bohužiaľ, ani jedna sa nemohla uskutočniť kvôli známym okolnostiam vývoja pandémie Covid 19. Plány sa dôsledkom toho museli meniť a všetky plánované výstavy so sprievodnými podujatiami sa presunuli na október. Práve preto sme prezieravo požiadali autorov výstav, aby svoje diela počas leta poslali do Levíc, aby sa stihli nainštalovať. Podarilo sa nám pripraviť 13 výstav. Dve v Synagóge v Leviciach, šesť v SC Dituria v Leviciach a výstavy v Synagóge v Šahách, Kaviarni Na kus reči, Dom Revizcky, ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským v Leviciach a MC Kontakt Levice. Spomínaná Dituria sa stala prekvapivo dobrou výstavou - priestorovou alternatívou Tekovského múzea.

1. októbra prišli nové opatrenia v súvislosti s Covid 19 a museli sme už aj plánované slávnostné otvorenie 2.10. s hlavnými vernisážami uskutočniť v obmedzenom počte do 50 účastníkov. Slávnostné otvorenie prebiehalo aj online vysielaním na našom FB, samozrejme bez osobnej účasti autorov, čo nás neskutočne mrzí. Svojou prítomnosťou obohatil túto udalosť jedine Robo Kočan / SKJ, autor jednej z výstav a lektor fotografického workshopu.



Na slávnostnom otvorení Dní fotografie v Leviciach, ktoré sme vám priniesli aj online (a zhladať ju viete aj na You Tube ROS Levice), predstavil a otvoril výstavu **Ruda Prekopa** kurátor Robo Kočan. Rudo Prekop je slovenský fotograf, žijúci a pôsobiaci v Prahe, je jedným z predstaviteľov legendárnej novej vlny v slovenskej fotografii. „Slovenská nová vlna je pojem, ktorý zahŕňa niekoľko slovenských fotografov, ktorí koncom 70. rokov prišli do Prahy a študovali na FAMU. Svojou hravou imaginatívnou tvorbou v prvej polovici 80. rokov nabúrali zabehaný pohľad na vtedajšiu fotografiu.“ (Wikipédia). Predstavil cyklus veľkoformátových fotografií - fotogramy, ktoré sú vytvorené analógovo, len za pomoci svetla a chemického procesu v tmavej komore. Druhým vystavujúcim v synagóge bol dokumentarista a bývalý fotoreportér **Imre Benkő** z Maďarska, ktorý patrí medzi úplnú špičku tohto žánru nielen v Maďarsku: „...zaujímajú ma tváre, moje fotografie sú skoro vždy snímané v rozptýlenom svetle pomocou čiernobielych analógových techník, ktoré vytvárajú určitú náladu.“ Výstavu prostredníctvom videotechniky bližšie priblížil kurátor Szamódy Zsolt Olaf.

V obchodnom centre Dituria bolo možné navštíviť výstavy **Kočan a Prekop**. Robo Kočan „putuje za meditatívnosťou a rozmanitosťou iných krajín a kultúr, aby následne do svojich fotografických obrazov vkladal vnemy a emócie. Neraz ich zhmotňuje do tajomných bytostí, anjelov či víl...“ (M. Paštéková). Pre Ruda Prekopa a jeho cyklus Reálovky je typická nenápadná situácia. To, čo si väčšina z nás ani len nevšimne, sa stáva centrom záujmu autora. Poľsko reprezentoval **Tomek Sikora**, kreatívny a hlavne hravý fotograf, ktorému bola v r. 1990 v Austrálii udelená cena Reklamný fotograf roka. Prostredníctvom čínsko – maďarskej výstavy „**V zrkadle Hodvábnej cesty**“ boli priblížené nezabudnuteľné okamihy z cesty po provincii Liaoning v Číne. Tejto výstavy sa zúčastnil aj náš krajan, Levičan Gabriel Kosmály. Galéria Menora Saag Artis v Synagóge v Šahách prepožičala priestory výstave Spomienky, ktorej autorom je vyštudovaný režisér a fotograf **Jose Andres Lacko** z Izraela. Fotograf so slovenskými a maďarskými koreňmi predstavuje život židovskej komunity v maďarsky hovoriacich oblastiach.

Výstava z výsledných prác detského fotografického workshopu bola zaujímavým súborom na tému: moja rodina, moje zvieratko. Deti nesklamali. Ich diela boli prirodzené, úprimné. Ručné kolorovanie čiernobielych fotografií - pod týmto názvom sme zorganizovali **fotografický workshop** a aj **online nočnú výstavu Kolorovanie**, pod vedením lektora Roba Kočana. Účastníci si vyskúšali nanášanie jemných farieb na čiernobiele fotografie, ktoré po úprave získali iný, nový rozmer. Súčasťou DFLV bola aj pútavá **prednáška** Roba Kočana, ktorý nás previedol „cestami-necestami“.



Kolektívne výstavy bývajú každoročne príležitosťou na prezentáciu tvorby amatérskych fotografov. V tomto roku sa predstavili **Fotoklub pri ZOS** zo Senice a **Fotoklub Frame** z Levíc. Miestnu fotografickú tvorbu dôstojne zastupoval **Braňo Valach** s Transsibírskou magistrálou, ktorú obohatil aj prostredníctvom **cestovateľského premietania**. **Ludovít Mészáros** je známy Levičan, lokálpatriot, ktorý dlhé roky svojou tvorbou dokumentuje mesto Levice, ale vytvára aj poetické obrazy jej obyvateľov a prírody. Filmové premietanie **Raj na zemi** v spolupráci s filmovým klubom Otáznik tento rok opäť potešilo svojich priaznivcov. Prežili sme hektické obdobie. Veľa výstav a aktivít prebehlo podľa „druhého plánu“. Absentovali hlavne osobné stretnutia s vystavujúcimi autormi a milovníkmi fotografického umenia. Boli sme ukrátení o živé rozhovory a spontánnosť. Táto vynútená situácia nielen ubrala, ale aj naučila mnohému, čo sa v budúcnosti bude môcť využívať. Nedá sa to presne vyčíslieť, ale pravdepodobne sme prostredníctvom online výstav oslovili ešte viac ľudí ako po iné roky. Vďaka patrí podporovateľom projektu, autorom a všetkým, ktorí sa pričínili o úspešné zvládnutie tohto ročníka Dní fotografie v Leviciach.

Hlavným partnerom podujatia bol Fond na podporu umenia. Podujatie ďalej finančne podporil Fond na podporu kultúry národnostných menšín, Nitriansky samosprávny kraj, Poľský inštitút, Maďarský inštitút a o.z. Fotogravity. Ďakujeme!

Marta Kosmályová



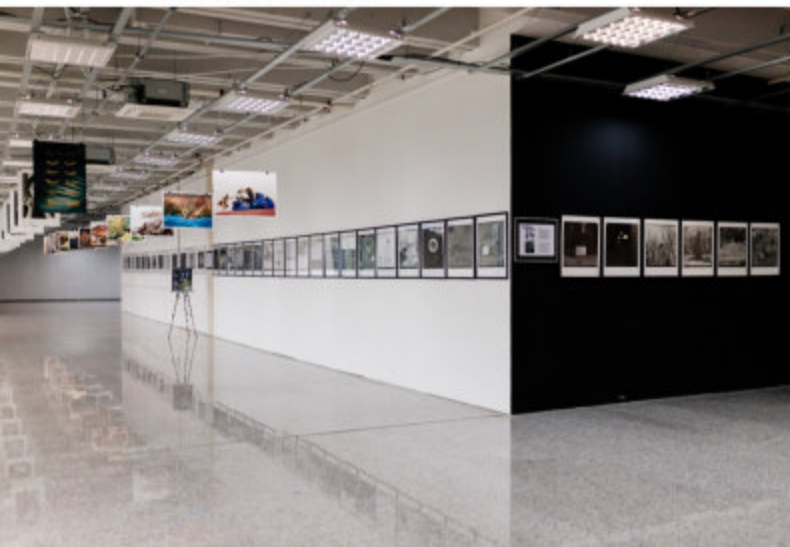
Kivételes eseményt mutatnak be az olvasóknak, amely immár tizenharmadik alkalommal képviseli sikeresen városunkat Lévát és Nyitra megyét. Ez a rendezvény nem más, mint a Fotográfiai Napok, amelyet általában Szlovákia második legfontosabb fotóművészeti eseményeként emlegetnek. A LFN fesztivál főszervezője a Lévai Regionális Művelődési Központ. A társszervező a lévai Fotogravity P.T.

2007 óta minden év tavaszán 4-5 kiállítást hozunk külföldi professzionális alkotók munkáiból. A kiállításokra a város reprezentatív helyein - a lévai zsinagógában és a Barsi Múzeumban - kerül sor. Ezen kívül - 7-10 kiállítás erejéig - amatőrök, művészeti iskolák tanulói, fotós klubok, valamint a város és a járás fotózás iránt rajongó egyének számára is teret adunk. Ezeket a kiállításokat általában kávézókban és bevásárlóközpontok helyiségeiben telepítjük. Természetesen, a LFN szerves részét képezik a kísérő rendezvények is, amelyek főleg oktatási jellegűek.

2020 májusára a Lengyel Intézettel és a Pozsonyi Magyar Intézettel együttműködve 14 kiállítást és 6 kísérő rendezvényt terveztünk. A tervet nem sikerült maradéktalanul teljesítenünk. A LFN egyik fontos kísérő rendezvénye lett volna az októberre tervezett Nemzetközi Fotókonferencia negyedik évfolyama, amelynek csúcspontjaként a jól ismert szlovák művész, Karol Felix reprezentatív kiállítását szerettük volna megvalósítani. Sajnos, a Covid 19 járvány alakulásának ismert körülményei miatt ezek egyikére sem kerülhetett sor. Ennek következtében terveinket meg kellett változtatnunk, és az összes tervezett kiállítást a kísérő rendezvényekkel együtt októberre halasztottuk. Előrelátóan kértük a kiállítások alkotóit, hogy még a nyár folyamán küldjék el műveiket Lévára, hogy telepíthessük azokat. Végül 13 kiállítást sikerült elkészítenünk. Kettőt a lévai zsinagógában, hatot a lévai Dituria SC-ben és egy-egy kiállítást az ipolysági zsinagógában, a lévai Na kus reči kávézóban, a Reviczky Házban, a lévai magyar tantervű általános iskolában és a lévai Kontakt IK-ban. Az említett Dituria meglepően jó kiállítás-területi alternatívájává vált a Barsi Múzeumnak.

LÉVAI FOTOGRÁFIAI NAPOK 2020

A NEMZETKÖZI FOTOGRÁFIAI FESZTIVÁL 13. ÉVFOLYAMA



Október 1-jével életbe léptek a Covid 19 kapcsán meghozott új intézkedések, és már az október 2-ára tervezett megnyitót is csak korlátozott számú, legfeljebb 50 résztvevővel tarthattuk meg. Az ünnepélyes megnyitót a FB segítségével online is közvetítettük, természetesen a szerzők személyes részvétele nélkül, amit nagyon sajnálunk. Csak Robo Kočan (SK), az egyik kiállítás szerzője és egy fotóműhely előadója gazdagította jelenlétével ezt az eseményt.

A Lévai Fotográfiai Napok ünnepélyes megnyitója keretében, amelyet online is közvetítettünk (és megtekinthető a Lévai RMK You Tube-csatornáján is), Rudo Prekop kiállítását annak védnöke, Robo Kočan mutatta be és nyitotta meg. Rudo Prekop Prágában élő és alkotó szlovák fotóművész, a szlovák fotográfia legendás új hullámának egyik képviselője.

„A szlovák új hullám fogalom néhány szlovák fényképész foglalt magában, akik az 1970-es évek végén érkeztek Prágába, és a Filmművészeti Egyetemen tanultak. Játékos, imaginatív alkotásaikkal az 1980-as évek első felében megtörték az akkori fotográfiáról korábban kialakult nézeteket.” (Wikipédia). Bemutatott egy nagy formátumú fényképekből - fotogramokból álló ciklust, amelyeket analóg módon készített, csak fényt és kémiai eljárást alkalmazva a sötétkammerában. A zsinagógában másodikként a dokumentumfilm-készítő és volt fotóriporter, Benkő Imre kiállítását tekinthettük meg, akit nem csak Magyarországi viszonylatban sorolnak e műfaj elitjéhez: „...az arcok érdekelnek, fotóimat szinte mindig diffúz fényben készítem fekete-fehér analóg technikákkal, melyek bizonyos fajta hangulatot teremtenek.” A kiállítást annak védnöke, Szamódy Olaf Zsolt mutatta be videóhívás segítségével.

A Dituria bevásárlóközpontban a Kočan és Prekop kiállításokat lehetett megtekinteni. Robo Kočan „más országok és kultúrák meditativitását és sokszínűségét keresve utazik a világban, hogy észleléseit és érzéseit később beilleszthesse képeibe. Gyakran titokzatos lényekként - angyalokként, vagy tündéreként - testesíti meg őket...” (M. Paštéková). Rudo Prekopra és Reálóvky című ciklusára a nem feltűnő helyzetek jellemzők. Olyan témák kerülnek a szerző figyelmének középpontjába, melyeket a legtöbben észre sem veszünk. Lengyelországot Tomek Sikora, kreatív és főként játékos kedvű fotós képviselte, aki 1990-ben Ausztráliában Az év reklámfotója elismerésben részesült. A „A Selyemút tükrében” című kínai-magyar kiállítás a kínai Liaoning tartományban tett utazás felejthetetlen pillanatait mutatta be. Ezen a kiállításon földink, a lévai Gabriel Kosmály is részt vett. Az ipolysági zsinagógában található Menora Saag Artis Galéria adott otthont az Emlékek című kiállításnak, amelynek szerzője az Izraelben élő okleveles rendező és fotós, Jose Andres Lacko. A szlovák és magyar gyökerekkel rendelkező fotós a magyar nyelvterületeken élő zsidó közösség életét mutatja be.



A gyermek fotóműhely - „az én családom”, és „kedvenc állatom” témákban készült - zárómunkáiból összeállított kiállítás érdekes gyűjteményt eredményezett. A gyerekek nem okoztak csalódást. Alkotásaik természetesen, őszinték. Fekete-fehér fényképek kézi színezése - ezzel a címmel rendeztünk fotóműhelyt és egy online éjszakai kiállítást „Színezés” címmel, Robo Kočan előadó vezetésével. A résztvevők kipróbálták, hogyan történik a lágy színek felvitele fekete-fehér fényképekre, amelyek a szerkesztés után egészen más, új dimenziót nyertek. A LFN része volt egy Robo Kočan által tartott lebilincselő előadás is, aki „úton-útfélen” vezetett bennünket.

A kollektív kiállítások minden évben lehetőséget kínálnak az amatőr fotósok munkájának bemutatására. Idén a szenicei MK mellett működő Fotóklub és a lévai Frame Fotóklub mutatkozott be. A helyi fotósokat méltóképpen képviselte Braňo Valach a Transzszibériai vasútvonallal, aki előadását élménybeszámolóval és vetítéssel is gazdagította. Mészáros Lajos közismert lévai lokálpatrióta, aki alkotásai révén hosszú évek óta dokumentálja Léva városát, de lírai képeket is alkot a város lakóiról és a környező természetről. A Földi Paradicsom című film vetítése, mely a Kérdőjel Filmklubbal együttműködve valósult meg, idén is örömet szerzett rajongóinak.

Egy mozgalmas időszakot tudhatunk magunk mögött. Számos kiállítás és egyéb tevékenység valósult meg a „B terv” szerint. Leginkább a kiállító alkotókkal és a fotográfia szerelmeseivel való személyes találkozások hiányoztak. A kialakult helyzet megrövidített bennünket az élő és spontán beszélgetésekkel. Ámde nemcsak elvett tőlünk, de sok mindenre megtanított, amit a jövőben felhasználhatunk majd. Pontosan nem számszerűsíthető, de valószínű, hogy az online kiállítások révén még több emberhez jutottunk el, mint más években. Köszönet illeti a projekt támogatóit, az alkotókat és mindazokat, akik hozzájárultak az idei Lévai Fotográfiai Napok sikeres lebonyolításához.

A rendezvény fő támogatója a Művészeti Támogatáskezelő Alap volt. Anyagi támogatásukkal hozzájárultak: a Kisebbségi Kulturális Alap, Nyitra Megye Önkormányzata, a Lengyel Intézetet, a Magyar Intézetet, és a Fotogravity P.T. Köszönjük!

Marta Kosmályová



TENTO ROK SME ZORGANIZOVALI PRE AMATÉRSKYCH FOTOGRAFOV ZAUJÍMAVÉ WORKSHOPY, KEDY SME SA STRETLI SO ZAUJÍMAVÝMI, NETRADIČNÝMI TECHNIKAMI

PREDSTAVUJEME VÁM ICH BLIŽŠIE

Ručné kolorovanie čiernobielych fotografií

Preložené z angličtiny - Ručné sfarbenie sa vzťahuje na akýkoľvek spôsob ručného pridávania farieb na čiernobiely fotografii, zvyčajne na zvýšenie realizmu obrázka alebo na umelecké účely. Ručné sfarbenie je tiež známe ako ručné maľovanie alebo prelakovanie (Wikipedia). Kolorovanie alebo ručné kolorovanie označuje niektorú z mnohých metód ručne pridávanej farby do čiernobielej fotografie alebo iného obrázku (napríklad čiernobiely film) pre zvýšenie jeho realistickej podoby. Typicky sa používajú vodové farby, oleje a ďalšie druhy farieb, ktoré sa aplikujú na povrch pomocou štetca, prstami, tampónom alebo sprejom. Niektoré fotografické žánre, najmä krajinárska a portrétna fotografia, boli ručne kolorované častejšie ako ostatné druhy. Niektoré ručne kolorované fotografie boli populárne natoľko, že sa niektoré firmy špecializovali na ich výrobu. Aplikácia farby vyžaduje značnú zručnosť, vďaka čomu neexistujú dva rovnaké pozitívy.

V praxi ide o nanášanie niekoľkých vrstiev bledej, zafarbenej vody na vopred namočenú fotografiu. Nanáša sa mäkkým štetcom, výsledkom je jemne vyfarbená fotografia. Tým záujemca dostane novú, originálnu fotografiu.

Fekete-fehér fotók kézi színezése

Angol nyelvről lefordítva - A kézi színezés a színek - egy fekete-fehér fényképhez történő - kézi hozzáadásának bármilyen módjára utal, általában a kép realiztikus vagy a művészi hatásának növelése érdekében. A kézi színezést kézi festésnek vagy újrifestésnek is nevezik (Wikipédia).

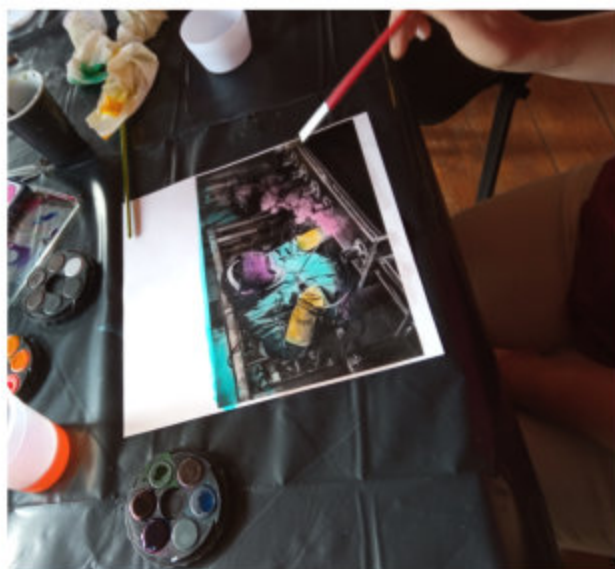
A kolorálás vagy kézi színezés azon sokféle módszer egyikére utal, amikor a fekete-fehér fényképhez vagy más képhez (például fekete-fehér filmhez) kézzel adunk hozzá színeket, a kép valósághűségének növelése érdekében. Jellemzően vízbázisú festékeket, olajokat és más típusú festékeket használnak, amelyeket ecsettel, ujjal, tamponnal vagy spray-vel visznek fel a felületre. Néhány fényképeszeti műfajban, különösen a tájképek és a portréfotók esetében, gyakrabban használták a kézi színezést, mint más területeken. Néhány kézzel festett fénykép annyira népszerű volt, hogy egy-egy vállalat kifejezetten ezek gyártására szakosodott. A festék felhordása jelentős szakértelmet igényel, ezért nem létezik két egyforma pozitív.

Gyakorlatilag több, halványan színezett vízrétegnek az előre beáztatott fényképre való felhordásáról van szó. A színezést puha ecsettel végzik, az eredmény egy lágyan kiszínezett fotó. Az érdeklődő ezáltal egy új, eredeti fényképet kap.



Na obrázku Robo Kočan, lektor fotografického workshopu „Ručné kolorovanie čiernobielej fotografie“, v rámci podujatia Dni fotografie v Leviciach 2020.

A képen Robo Kočan, a 2020-as Lévai Fotográfiai Napok keretében rendezett „Fekete-fehér fényképek kézi színezése” fotóműhely előadója látható.





Kamil Varga, Korona

A luminográfia

Luminográfia, fényfestés, fényceruza-rajz vagy illumináció (angolul illumination) – ezekkel a kifejezésekkel jelölik a fényképészetben a - többnyire mozgásban lévő - fényforrások (például gyertyafény, fáklyák vagy villanylámpák) segítségével történő fotózási technikát. A hosszú expozíciónak köszönhetően, az állványra rögzített fényképezőgéppel készített felvételeken a mozgó fények színes pályavonalakat hagynak maguk után. A luminogramm tulajdonképpen a fényérzékeny anyag megfestése fénnel, mindenféle egyéb tárgy beavatkozása nélkül.

Luminografia

Luminografia, maľba svetlom, kresba svetelnou ceruzkou alebo iluminácia (anglicky illumination) – týmto termínom sa vo fotografii označuje fotografovanie svetelnými zdrojmi, ako sú napríklad svetlá zo sviečky, facke alebo elektrické svetlá - väčšinou v pohybe. Vďaka dlhej expozícii, nasnímané fotoaparátom na statíve, zanechajú pohybujuce sa svetlá farebné trajektórie. Ako luminogram sa označuje obraz vzniknutý exponovaním fotocitlivého materiálu len svetlom bez použitia ďalších objektov.

„Luminografia je doslova kreslenie alebo maľovanie svetlom, preto ju tiež rozdeľujem na tieto dve kategórie. Kreslenie svetlom znamená, že svetelný zdroj otáčam proti kamere, teda voči divákovi. Pri dlhšej expozícii a pohybu svetlom sa potom zaznamená svetlo ako výrazná svetelná linka. Pri maľovaní - svetelný zdroj smerujem na povrch toho, čo fotografujem. Akoby som doslova svetlom natieral povrch objektu, ktorý snímam.“

Jan Pohribný, ktorý vystavoval u nás v rámci podujatia Dni fotografie v Leviciach 2017.

„A luminográfia szó szerint fénnel rajzolást vagy festést jelent, ezért is osztom fel erre a két kategóriára. A fénnel rajzolás azt jelenti, hogy a fényforrást a fényképezőgép felé, vagyis a néző irányába fordítom. Hosszabb expozícióval és a fényforrás mozgatásával a fény hangsúlyos, jellegzetes fény-vonalként jelenik meg a képen. Festéskor a fényforrást a fényképezett objektum felületére irányítom. Mintha szó szerint bekenném a fénnel a fotózott tárgy felületét.“

Jan Pohribný, aki a 2017. évi Léval Fotográfiai Napok keretében állított ki nálunk.



Jan Pohribný, Pozitívna energia

VISUAL ART 2020

to sú tri okresné súťaže

"Skutočná fotografia nepotrebuje vysvetlenie a tiež nemôže byť opísaná slovami."

Ansel Adams

Visual Art je súborom troch regionálnych súťaží vizuálneho umenia, ktoré v ostatných rokoch organizuje Regionálne osvetové stredisko v Leviciach: AMFO - okresná súťaž a výstava neprofesionálnej fotografickej tvorby, CINEAMA - okresná súťaž neprofesionálnej filmovej tvorby a Výtvarné spektrum - okresná súťaž a výstava neprofesionálnej výtvarnej tvorby. Aj tento rok boli prihlásené fotografie, videá a výtvarné diela na vysokej úrovni. Na súťaže aj výstavy sme sa pripravovali aj tento rok, až nastala prvá vlna pandémie koronavírusu a s nimi známe obmedzenia. Naše plány to veľmi narušilo tesne pred zasadnutím poroty. Po pár týždňoch, keď sa opatrenia trochu uvoľnili, zasadli členovia odbornej poroty: Gabriel Kosmály, Eva Budzáková, Peter Drmlík a za prísnych hygienických opatrení práce vyhodnotili. Výstavy, ktoré sa zrealizovali len virtuálne, je možné si pozrieť na YouTube ROS Levice.

AMFO

je celoštátna postupová súťaž a výstava amatérskej fotografickej tvorby. Patrí k najstarším a najprestížnejším súťažiam a zároveň je vrcholným podujatím tohto druhu na Slovensku. Jej hlavným poslaním je vytvoriť podmienky na porovnanie a zhodnotenie výsledkov súčasnej tvorby amatérskych fotografov na Slovensku, verejnou prezentáciou súťažných prác na výstavách motivovať záujem širokej verejnosti o fotografie rôzneho regionálneho pôvodu, tematického a žánrového zamerania. Súťaž nie je tematicky vymedzená, fotografi sú zaradení na základe veku a fotografie na základe kategórií na čiernobiela a farebné fotografické cykly.

Do našej okresnej súťaže bolo prihlásených 60 fotografií. Fotografie zobrazovali rôzne témy: krajinu, telo, prírodu, dokument, zátišia, zaujímavé situácie, rôzne hry so svetlom...

Gabriel Kosmály: „Tohtoročná prehliadka okresnej amatérskej fotografie bola počtom i kvalitou veľmi podobná predchádzajúcim ročníkom. Nachádzali sa v nej práce a autori rôzneho vývinu a typu.

Od pozorovateľov prírody a okolia cez hľadajúcich a často objavujúcich, až po výtvarne tvorivých a koncepčných autorov. Už tradične najsilnejšou zložkou boli vekovo mladší autori, u ktorých vidieť snahu o originalitu, ale aj určité vedenie /týka sa to študentov škôl s výtvarným zameraním/. Snahu vytvoriť a pretvoriť motív a neuspokojiť sa len so zaznamenaním a reprodukciou skutočnosti.

Do krajského kola postúpili práce, ktoré kvalitatívne predčili ostatné. Individuálne by som vyzdvihol práce mladých: Barbory Oravcovej, Karin Frajkovej a z generáciu dospelých: Ladislava Turica a Vladimíra Pelúcha.“

Na základe hodnotenia odbornej poroty a jej odporúčania boli výsledky v súťaži AMFO nasledovné:

I.SKUPINA

Čiernobiela fotografia

- 1.Tímotej Nagy – Zátišie 1, Zátišie 2
- 2.Simona Šumerajová – Hendikep 1,2

Farebná fotografia

- 1.Rebeca Valová – Duch miesta I, Duch miesta II
- 2.Simona Šumerajová – Nájdené zátišie
- 3.Miroslava Pokorná – Zázrak prírody, Kvapky dažďa, Šikovnosť pavúka, Písmo ulice

Cykly a seriály

- 1.Barbora Oravcová – Ospalá 1, Ospalá 2, Ospalá 3, Ospalá 4
- 2.Karin Frajková – Za mrežami 1, Za mrežami 2, Za mrežami 3



II.SKUPINA

Farebná fotografia

1.Natália Hegedúsová – Portrét 2

2.Viktória Villárová – Starý otec

3.Lili Borovicová – Belasý motýľ,

Čestné uznanie Lili Borovicová - Okno do krajiny zázrakov

Cykly a seriály

1.Nina Anna Demová – Obdobie života 1,

Obdobie života 2, Obdobie života 3, Obdobie života 4

III.SKUPINA

Čiernobiela fotografia

1.Vladimír Pelúch – Zimné tvary I, Zimné tvary II

2.Ladislav Turic – Krútnava I, Krútnava II

Farebná fotografia

1.Martin Šujanský – Multiverzum I, Multiverzum II, Multiverzum III

2.Mária Švecová – V šere... na jazere

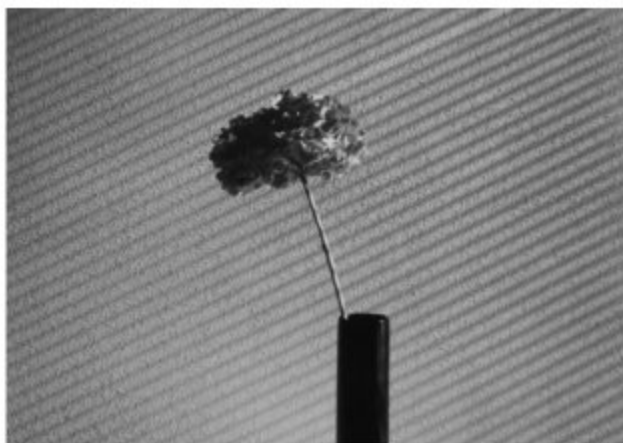
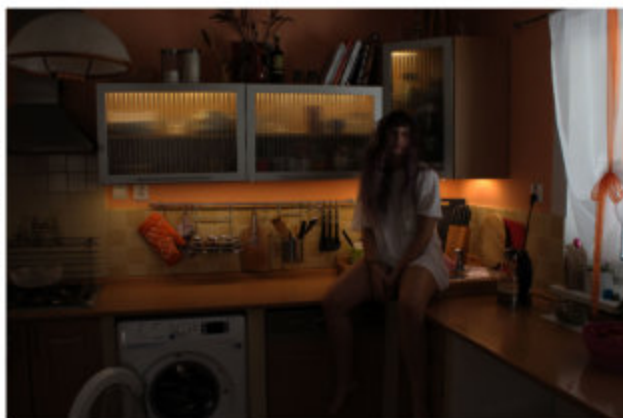
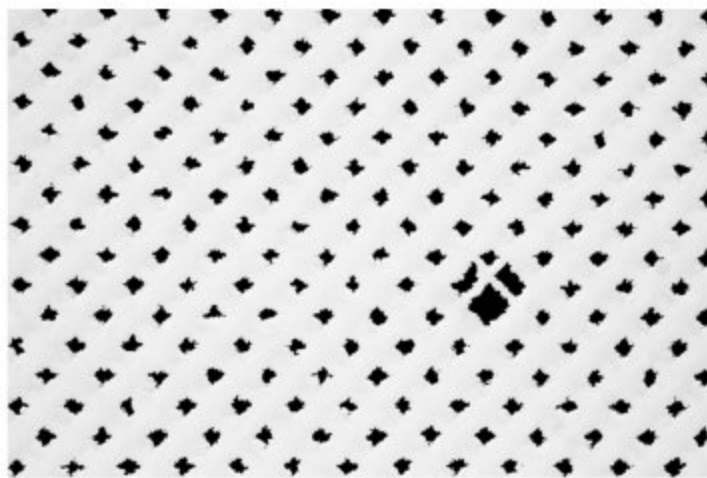
3.Vladimír Pelúch – Stena II

Čestné uznanie Mária Šuleková – Okná

Cykly a seriály

1.Ladislav Turic – Perecké príbehy I, Perecké príbehy II, Perecké príbehy III

2.Mária Švecová - Sám vojak v ústraní, Sám vojak v prebúdzaní, Sám vojak v usínaní



Všetky ocenené diela postúpili do krajského kola AMFO 2020 v Nových Zámkoch. Výsledky našich fotografov:

I. kategória – autori do 16 rokov, **čiernobiela fotografia**

1. miesto Timotej Nagy – Zátiešie 2

2. miesto Simona Šumerajová – Hendikep 1,2

I. kategória – autori do 16 rokov, **farebná fotografia**

2. miesto Rebeca Valová – Duch miesta 2

Kategória Cykly a seriály

Čestné uznanie Karin Frajková – Za mrežami 1, 2, 3

CINEAMA

je najstaršia a najprestížnejšia celoštátna súťaž v oblasti amatérskej filmovej tvorby na Slovensku, ktorá sa člení podľa vekových, vzdelanostných a žánrových kritérií. Našu okresnú súťaž sme zrealizovali opäť v obmedzenom režime, keďže pretrvávala prvá vlna pandémie koronavírusu. Prihlásené súťažné diela, videá, boli rovnako kvalitné a na vysokej úrovni. Bez určenia poradia boli odoslané do krajského kola, ktoré sa konalo v Komárne. Diváci a záujemcovia môžu videá zhliadnuť na YouTube ROS Levice.

Igor Trnka – Silence communication: Ľudská reč sa stráca. Prostredníctvom filmu zachytávam jej zmenu. Uviazla vo forme elektroniky.

Viktor Dohány, Richard Tolnai: Záhada trbečského pohoria

Viktor Dohány – Nie som pekná: Film o dievčati ktoré nie je spokojné zo svojim výzorom.

Richard Tolnai – Blindeye: Film o človeku ktorý sa prostredníctvom drog pokúša vyriešiť svoje problémy

Nina Anna Demová, Erika Kolláriková, Samuel Kádek, Ivana Niklová, Matej Nagy – V našej škole to žije: Film sa snaží pomocou animačnej techniky "stop motion", doslova oživiť prostredie a predmety, ktoré sú súčasťou každodenného života žiakov Školy umeleckého priemyslu Ladislava Bielika v Leviciach.

Skvelé výsledky našich filmárov v krajskom kole, ktoré sa konalo v Komárne:

II. veková skupina: autori do 21 rokov

1.miesto-postup do predvýberu: Nina Anna Demová, Erika Kolláriková, Samuel Timotej Kádek, Ivana Niklová, Matej Nagy - V našej škole to žije / animovaný film – LV

2.miesto-postup do predvýberu: Viktor Dohány, Richard Tolnai - Záhada trbečského pohoria / experiment – LV

3.miesto-postup do predvýberu: Richard Tolnai - Blind eye / experiment – LV

3.miesto-postup do predvýberu: Viktor Dohány - Nie som pekná / experiment - LV

3.miesto-postup do predvýberu: Igor Trnka - SILENCE COMMUNICATION / experiment – LV

Predvýberová komisia celoštátneho kola postupovej súťaže CINEAMA 2020 zostavila oficiálny súťažný výber filmov, ktoré sa publiku predstavili na celoštátnom kole 25.-27. septembra 2020 v Bardejovských Kúpeľoch:

Nie som pekná - Viktor Dohány /experiment

Silence Communication –Igor Trnka / experiment

V našej škole to žije - Nina Anna Demová, Erika Kolláriková, Samuel Timotej Kádek, Ivana Niklová, Matej Nagy / animovaný

Marta Kosmályová
ROS Levice



VISUAL ART 2020

három járási verseny

„Egy valódi fénykép nem igényel magyarázatot, és szavakkal le sem írható.”

Ansel Adams

A Visual Art három, a vizuális művészethez kapcsolódó regionális verseny átfogó neve, amelyet az utóbbi években a Lévai Regionális Művelődési Központ szervezett meg: az AMFO - amatőr fotósok kiállításával egybekötött járási versenye, a CINEAMA - amatőr filmesek járási versenye és a Képzőművészeti spektrum - amatőr képzőművészek kiállításával egybekötött járási versenye. A versenyzők idén is színvonalas fotókkal, videókkal és képzőművészeti alkotásokkal neveztek be. Már nagyban folytak az előkészületek az idei versenyekre és kiállításokra, amikor bekövetkezett a koronavírus-járvány első hulláma és a közismert korlátozások. Ez - közvetlenül a zsűri ülése előtt - jelentős mértékben megzavarta terveinket. Néhány hét múlva, amikor az intézkedések kissé enyhültek, összeült a szakmai zsűri - Gabriel Kosmály, Eva Budzáková, Peter Drmlík, - és szigorú higiéniai intézkedések közepette kiértékelte a pályamunkákat. A virtuális formában zajló kiállítások megtekinthetők a Lévai RMK YouTube csatornáján.

Az AMFO

amatőr fotósok országos szintű, többfordulós, kiállításokkal egybekötött versenye. A legrégebbi és legrangosabb versenyek közé tartozik, és Szlovákiában a maga nemében egyben az első számú ilyen rendezvény. Fő küldetése az, hogy megteremtse a feltételeket a szlovákiai kortárs amatőr fotósok eredményeinek összehasonlítására és értékelésére, és a pályamunkák kiállításokon történő nyilvános bemutatásával felkeltse a nagyközönség érdeklődését a különböző régiókból származó, különféle tematikus és műfaji irányultságú fotók iránt. A versenyben nincs tematikai megkötés, a fotósok életkor, és a fotók alapján vannak besorolva fekete-fehér fotó, színes fotó és fotóciklusok kategóriákba.

A verseny járási fordulójára 60 fotós pályamunka érkezett. A fotók különféle témákat mutattak: táj, test, természet, dokumentum, csendélet, érdekes helyzetek, különféle játékok fényen...

Gabriel Kosmály: „A járási amatőr fotózás idei szemléje mennyiségben és minőségben is nagyon hasonló volt az előző évihez. Különböző fejlődési szinten álló szerzők különböző típusú művei szerepeltek rajta. A természet és a környezet megfigyelőitől kezdve a keresőkön és gyakran felfedezőkön át a művészileg kreatív és konceptuális szerzőkig. Már hagyományosan, a legerősebb csoport a fiatalabb szerzők voltak, akiknél láthatjuk az eredetiségre irányuló törekvéseket, de egy bizonyos vezetettséget is fölfedezhetünk náluk (ez a művészeti iskolák diákjaira érvényes). Mindez egy-egy motívum létrehozására és átformálására irányuló igyekezetükben nyilvánul meg, és abban, hogy nem elégednek meg a valóság pusztá rögzítésével és reprodukálásával. A kerületi fordulóba azok a művek jutottak tovább, amelyek minőségileg felülmúlták a többit. Külön kiemelném a fiatalok közül Barbora Oravcová, Karin Frajková és a felnőtt generációból Ladislav Turic és Vladimír Pelúch munkáját.”



A szakmai zsüri értékelése és ajánlásai alapján az AMFO idei versenyén a következő eredmények születtek:

I.CSOPORT

Fekete-fehér fotó

- 1.Timotej Nagy – Csendélet 1, Csendélet 2
- 2.Simona Šumerajová – Hendikep 1,2

Színes fotó

- 1.Rebeca Valová – A hely szelleme I, A hely szelleme II
- 2.Simona Šumerajová – Megtalált csendélet
- 3.Miroslava Pokorná – A természet csodája, Esőcseppek, A pók ügyessége, Utcai írások

Ciklusok és sorozatok

- 1.Barbora Oravcová – Álmos 1, Álmos 2, Álmos 3, Álmos 4
- 2.Karin Frajková – Rács mögött 1, Rács mögött 2, Rács mögött 3

II.CSOPORT

Színes fotó

- 1.Natália Hegedüsová – Portré 2
- 2.Viktória Villárová – Nagypó
- 3.Lili Borovicová – Égszínkék pillangó, Elismerő oklevél: Lili Borovicová - Csodaországba néző ablak

Ciklusok és sorozatok

- 1.Nina Anna Demová – Életszakasz 1, Életszakasz 2, Életszakasz 3, Életszakasz 4

III.CSOPORT

Fekete-fehér fotó

- 1.Vladimír Pelúch – Téli formák I, Téli formák II
- 2.Ladislav Turic – Örvény I, Örvény II

Színes fotó

- 1.Martin Šujanský – Multiverzum I, Multiverzum II, Multiverzum III
 - 2.Mária Švecová – Szürkületkor... a tónál
 - 3.Vladimír Pelúch – Fal II
- Elismerő oklevél: Mária Šuleková – Ablakok

Ciklusok és sorozatok

- 1.Ladislav Turic – Pereci történetek I, Pereci történetek II, Pereci történetek III
- 2.Mária Švecová – Egyedül elzárkózva, Egyedül az ébredésben, Egyedül az elalvásban

Minden díjazott alkotás továbbjutott az AMFO 2020 kerületi fordulójára. Fotósaink eredményei:

I. kategória – 16 évnél fiatalabbak, fekete-fehér fotó

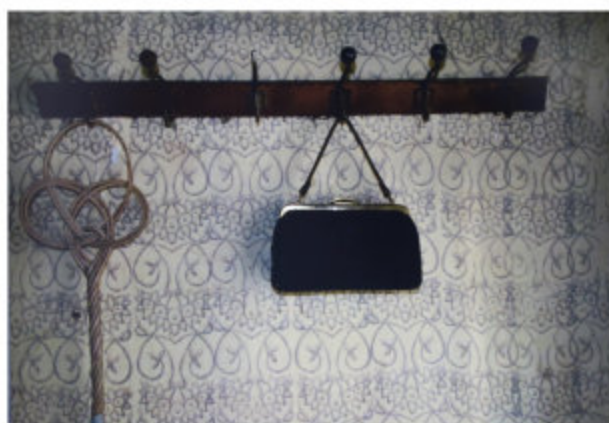
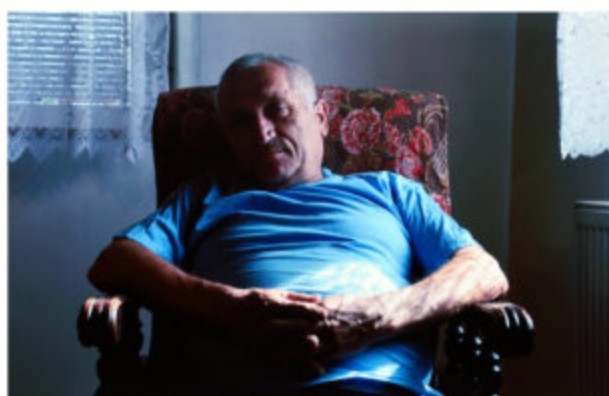
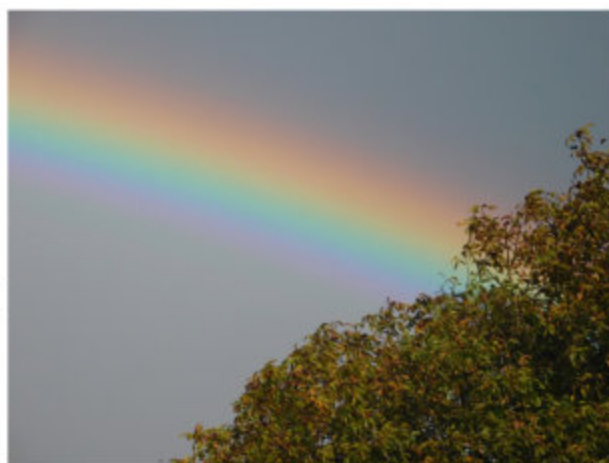
1. helyezés: Timotej Nagy – Csendélet 2
2. helyezés: Simona Šumerajová – Hendikep 1,2

I. kategória – 16 évnél fiatalabbak, színes fotó

2. helyezés: Rebeca Valová – A hely szelleme 2

Ciklusok és sorozatok kategória

- Elismerő oklevél: Karin Frajková – Rács mögött 1, 2, 3



CINEAMA

a legrégebbi és legrangosabb országos verseny az amatőr filmkészítés területén Szlovákiában, amelyet életkori, képzettségi és műfaji szempontok alapján csoportosítanak. A járási forduló korlátozott körülmények között tartottuk meg, mivel a koronavírus-járvány első hulláma még javában tombolt. A beküldött versenyművek, videók szinte egyforma minőségűek és magas színvonalúak voltak. Sorrend állítás nélkül továbbjutottak a kerületi fordulóra, amelyre Komáromban került sor. A nézők és az érdeklődők a videókat megtekinthetik a Lévai RMK YouTube csatornáján.

Igor Trnka – Silence communication: Az emberi beszéd elvesz. A film által megőrzöktem változásait. Megrekedt az elektronikus formájában.

Viktor Dohány, Richard Tolnai: A Tribecs-hegység rejtélye

Viktor Dohány – Nem vagyok szép: Film egy lányról, aki nem elégedett a kinézetével.

Richard Tolnai – Blindeye: Film egy emberről, aki drogokkal próbálja megoldani problémáit

Nina Anna Demová, Erika Kolláriková, Samuel Kádek, Ivana Niklová, Matej Nagy – A mi iskolánkban zajlik az élet: A film a „stop motion” animációs technika segítségével igyekszik szó szerint megeleveníteni azt a környezetet és tárgyakat, amelyek a lévai Ladislav Bielík Művészeti Iskola tanulóit mindennapjaikban körülveszik.

Filmkészítőink nagyszerű eredményei a Komáromban zajló kerületi fordulón:

II. korcsoport: 21 éves korig

1.helyezés – továbbjutás az előválogatóba: Nina Anna Demová, Erika Kolláriková, Samuel Kádek, Ivana Niklová, Matej Nagy – A mi iskolánkban zajlik az élet / animációs film – Léva

2.helyezés – továbbjutás az előválogatóba: Viktor Dohány, Richard Tolnai - A Tribecs-hegység rejtélye / kísérlet – Léva

3.helyezés – továbbjutás az előválogatóba: Richard Tolnai - Blind eye / kísérlet – Léva

3. helyezés – továbbjutás az előválogatóba: Viktor Dohány – Nem vagyok szép / kísérlet - Léva

3. helyezés – továbbjutás az előválogatóba:

Igor Trnka - SILENCE COMMUNICATION / kísérlet – Léva

A CINEAMA 2020 verseny országos fordulójának előválogató bizottsága összeállította azoknak a filmeknek a hivatalos válogatását, amelyet 2020. szeptember 25-27-én az országos fordulón mutattak be a közönségnek Bártfafürdőn.

Nem vagyok szép - Viktor Dohány /kísérlet

Silence Communication –Igor Trnka / kísérlet

A mi iskolánkban zajlik az élet - Nina Anna Demová, Erika Kolláriková, Samuel Kádek, Ivana Niklová, Matej Nagy / animációs film

Marta Kosmályová



Fotografický workshop Vzdelávame umením

28.8.-30.8. 2020 sa v Novej Bani konal fotografický workshop, organizovaný Regionálnym osvetovým strediskom v Leviciach. Podujatie, podporené Fondom na podporu umenia, bolo súčasťou projektu Vzdelávame umením. Zúčastnili sa ho prihlásení fotografi z rôznych kútov Slovenska, ktorí pracovali na dvoch témach: Akt klasicky a luminograficky, ktorý viedol Kamil Varga a Transfer na textil, pod vedením Gabriela Kosmályho. Ubytovaní boli v peknom prostredí Penziónu Tajch v Novej Bani. Účastníci prichádzajú na naše workshopy za účelom vzdelávania, aby sa zdokonalili vo fotografovaní, za novými zručnosťami, v snahe vyskúšať si pod vedením lektorov nové postupy a štýly, nafotiť technicky dobré, vydarené snímky, či naučiť alebo zdokonaľiť sa v technickej úprave fotografií. Za roky, čo sme organizovali podobné tvorivé dielne, fotografi nadviazali nové kamarátstva a priateľské vzťahy. Často sa aj mimo workshopu radia vo veciach kompozície, techniky, radia si, hodnotia si navzájom fotografie, spolupracujú na rôznych projektoch. Lektori sa na každú tvorivú dielňu dopredu pripravujú, posielajú vopred účastníkom úlohy, v snahe čo najefektívnejšie využiť určený čas. Prichádzajú na miesto už od piatku v popoludňajších hodinách a usilovne pracujú do nedeľného popoludnia na zadaných témach. Odchádzajú s dobrým pocitom, aby doma netrpezlivo aplikovali do svojej tvorby nové postupy či vedomosti.



Akt klasicky a luminograficky, lektor Kamil Varga

Kamil Varga: „Tento workshop sme mali rozdelený na dva veľmi odlišné prístupy. Jednak na klasické ateliérové svietenie aktu a luminografia aktu svetlom. Časovo sme si to rozdělili tak, že večery patrili luminografii a deň klasickému ateliérovému svieteniu. Koncepcia bola zvolená, aby to bolo predovšetkým pestré. Pri klasickom fotení aktu sme prešli úplne od tých najtypickejších, najklasickjších prístupov, od liniek (hovori sa tomu krajina tela alebo lowkey), kedy máme modernistický prístup, ktorý vznikol začiatkom 20. storočia. Charakteristické pre tento štýl sú linky, výrazy tela v protisvetle... Fotili sme aj dynamickejší akt s pomocou ventilátora, drapérie, textilu, využívali sme mikroténové fólie, atď. Zámerne som zvolil tento spôsob, aby účastníci vedeli, že klasický ateliérový akt môže byť veľmi pestrý. Skúšali sme aj ďalšie prístupy – do romantizmu, aby to bolo v ateliéri čo najzaujímavejšie.

Večer sme využili exteriér za chatou, pretože ohne sú moja špecialita- luminografia ohňa, maľovanie ohňom. To bolo finále, taká pekná bodka na záver workshopu. Myslím, že všetci účastníci boli spokojní, okrem modelky, ktorá sa veľmi bála, že ju upálime :-). Účastníci boli fajn, nafotili krásne fotky, ktoré sme si posledný deň premietli. Hlavne nafotili veľa, preto sa „chudáci“ museli dlho do noci trápiť s výberom, pretože, ako hovorili, nafotili asi tisíc fotiek na osobu. Len prebratie takého množstva trvá niekoľko hodín, potom ešte úpravy...”



Fotografický transfer na textil, lektor Gabriel Kosmály

„Tento workshop nadväzoval na predošlý, konaný v zime, kedy sa pracovalo s tepelným prenosom fotografie na MDF materiál. Výsledky a nadšenie respondentov následne vyústili do ďalšieho, na tomto podobnú tému, a to na „prenos fotografie na textil a iné materiály“. Zúčastnení fotografi spracovali pomocnú tému Génus loci Nová Baňa. V prípade nevyťaženia tejto témy mali možnosť použiť inde, resp. vopred vytvorené fotografie a transformovať na spomínané materiály. Najčastejšie sa pod vedením lektora využívala technika montáže – sendviču, pomocou ktorej vznikali zaujímavé výsledky. Na prenos sa používali materiály ako plátno, textília, kartón, drevená dyha. Výsledky sa v nedeľu dopoludnia prezentovali vo forme individuálnych výstupov, kedy autori sami vysvetlili svoj zámer a priblížili ostatným postup pri vzniku nového diela.“



Művészet által oktatunk fotóműhely

2020. augusztus 28. és 30. között fotóműhelyre került sor Újbányán, a Lévai Regionális Művelődési Központ szervezésében. A Művészeti Támogatáskezelő Alap által támogatott rendezvény a Művészet által oktatunk projekt része. Szlovákia különböző pontjairól érkező fotósok vettek részt rajta, akik két témában dolgoztak: a Klasszikus aktfotózás és luminográfia, melyet Kamil Varga vezetett, és a Transzferelés textíliára, melynek előadója Gabriel Kosmály volt. Újbányán, a Tajch Panzió kellemes környezetében voltak elszállásolva. A résztvevők azzal a céllal érkeznek műhelyeinkre, hogy művelődjenek, fejlesszék magukat a fotózás terén, új készségeket szerezzenek, az előadók segítségével új technikákat és stílusokat próbálhassanak ki, technikailag jó, minőségi képeket készítsenek, vagy pedig megtanulják, illetve tökéletesítsék a képszerkesztést. Az elmúlt évek során, amióta hasonló kreatív műhelyeket szerveztünk, a fotósok számos új barátot szereztek, új barátságok kötődtek. Gyakran a műhelyen kívül is konzultálnak a kompozícióval, a technikai kérdésekkel stb. kapcsolatos témákban, tanácsokat adnak egymásnak, értékelik egymás fotóit, együttműködnek különböző projektekben. Az előadók minden alkotóműhelyre előre felkészülnek, a feladatokat előre elküldik a résztvevőknek, hogy a rendelkezésre álló időt a lehető leghatékonyabban tudják kihasználni. Már péntek délutántól kezdve érkeznek a helyszínre, és vasárnap délutánig keményen dolgoznak a kijelölt témákon. Jó érzéssel távoznak, és türelmetlenül várják, hogy az otthoni munkájuk során alkalmazzák az új eljárásokat vagy ismereteket.



Klasszikus aktfotózás és luminográfia, előadó: Kamil Varga

Kamil Varga: „Ezt a műhelyt két nagyon különböző megközelítés alapján osztottuk ketté. Először is, a klasszikus stúdióvilágítással készülő aktfotózás részre, és az akt luminográfiával való megvilágításának technikáját alkalmazó részre. Időben mindezt úgy osztottuk be, hogy esténként luminográfiával, míg nappal klasszikus stúdióvilágítással dolgoztunk. A koncepciót úgy választottuk meg, hogy mindenekelőtt sokrétű legyen. A klasszikus aktfotózás esetében végig vettük a legjellemzőbb, legklasszikusabb megközelítéseket, a kontúroktól (az ún. lowkey, azaz sötét a sötétben képek) kezdve, melyben a modernista megközelítés kerül előtérbe, s amely a 20. század elején keletkezett. Erre a stílusra a vonalak, a test ellenfényben való fotózása stb. jellemzőek. Ventilátor, drapéria, textil segítségével, továbbá mikroténz fóliák stb. felhasználásával dinamikusabb aktfotókat is készítettünk. Szándékosan választottam ezt a módszert, hogy a résztvevők lássák, hogy egy klasszikus stúdió aktfotózás nagyon változatos lehet. Kipróbáltunk más megközelítéseket is – a romantika irányában, hogy a lehető legerdekesebbé tegyük a stúdiómunkát.

Este kihasználtuk a ház mögötti külső teret, mert a tüzek és lángok az én specialitásom – tűz luminográfia, tűzfestés. Ez volt a finálé, egy amolyan szép pont a műhely végén. Szerintem minden résztvevő elégedett volt, kivéve a modellt, aki nagyon félt, hogy megégetjük őt :-). A résztvevők kedvesek, ügyesek voltak, gyönyörű fotókat készítettek, amelyeket az utolsó napon le is vetítettünk. Főleg SOKAT fotóztak, ezért „szegények” egész éjjel a válogatással voltak elfoglalva, mert – mint mondták –, fejenként körülbelül ezer fényképet készítettek. Egy ilyen mennyiségű felvételnek csupán az átnézése is néhány órába telik, nem még az utómunkák...”



Fotó transzfer textíliára, előadó: Gabriel Kosmály

„Ez a műhely kapcsolódott az előző, télen megtartott műhelyre, ahol a fotók MDF anyagra hőkezeléssel történő átvitelével dolgoztunk. Az eredmények, és az érdeklődők lelkesedése ezt követően egy másik, hasonló témájú műhelyt eredményezett: a „fotók átvitele textíliákra és más anyagokra”. A résztvevő fotósok a Genius Loci - A hely szelleme - Újbánya - segédtémát dolgozták ki. A téma kiaknázatlansága esetén lehetőségük volt másutt, ill. előre elkészített fotókat is felhasználni és átvinni az emilitett anyagokra. Leggyakrabban a montázstechnikát - a szendvicset alkalmazzák, amelynek segítségével érdekes eredmények születnek. Az átvitelhez olyan anyagokat használtak, mint a vászot, szövet, karton és fa furnérlemez. Az eredményeket vasárnap délelőtt egyéni bemutatók formájában mutatták be, ahol maguk a szerzők magyarázták el szándékukat, és bevették a többiek az új mű létrehozásának folyamatába.”



ÚVOD DO KRONIKÁRSKEJ PRAXE

POSTREHY LEKTORA

V priebehu druhého júnového týždňa ma telefonicky oslovila pani Alžbeta Sádovská, riaditeľka ROS Levice, s iniciatívou založiť tradíciu pravidelných kronikárskych školení v levickom regióne. Úprimne sa priznám, že som si pri tejto informácii musel sadnúť, bol som viac než milo prekvapený – bol som ohromený a nadšený. Veľmi rád som prijal ponuku viesť tieto pravidelné školenia.

Termín úvodného školenia Úvod do kronikárskej praxe (alebo skrátene Kronikárska prax), ktoré malo byť naozaj len ľahkým úvodom do problematiky kronikárstva a väčšími zoznamovacím workshopom, bol dohodnutý na utorok, 14. júla 2020. Z 89 samospráv okresu Levice sa tohto prvého školenia prostredníctvom svojich kronikárov zúčastnilo 8 samospráv, ďalším účastníkom bol kronikár z pomerne vzdialenej Bratislavy-Karlovej Vsi.

S malou dušičkou som sa prihovárал skupine zúčastnených kronikárov, opierajúc sa len o svoje skúsenosti z niekoľkých školení kronikárov v Galante a individuálnych konzultácií s kronikármi či starostami a starostkami. S niektorými z prítomných kronikárov sme sa predtým poznali aspoň elektronicky – prostredníctvom Facebook skupiny Spájame kronikárov Slovenska.

Dúfam, že som splnil očakávania tých kronikárov, ktorí sa aj v neistom období pandémie rozhodli pre účasť na tomto školení snád' nie len kvôli novým poznatkom, ale aj kvôli času, strávenému v príjemnej a inteligentnej spoločnosti kolegov – kronikárov.

Po úvodných príhovoroch a krátkej prednáške, popretkávanéj neraz spontánnymi otázkami do diskusie, nastal čas na rozhovory, siahajúce do väčšej hĺbky problémov, peripetií či nejasností, ktoré prítomní kronikári mali a majú vo svojej práci. Ešte na začiatku celého školenia účastníci vyplnili dotazník, z ktorého vyplynuli pre mňa viaceré dôležité informácie – stál som pred skupinou, pozostávajúcou z celonárodne oceneného kronikára i začínajúcich kronikárov.

Ani jeden z účastníkov nemal skúsenosť s pravidelnou účasťou na školeniach kronikárov v predošlom období. Často skloňovaným dôvodom neúčasti na dostupných školeniach kronikárov bola vzdialenosť od regiónu/miesta pôsobiska. Napriek tomu viacerí kronikári jednorazovo absolvovali školenia pre kronikárov

i vo vzdialenejších lokalitách (v Martine – Domovina, na Štrbskom Plese – RVC Prešov, v Galante – GOS Galanta). Žiadnu skúsenosť so školeniami kronikárov deklarovali 5 z 9 zúčastnených kronikárov.

Ako najvhodnejšiu formu externej pomoci kronikári sami uviedli školenia a za veľmi nápomocné označili diskusie, prebiehajúce v rámci Facebook skupiny Spájame kronikárov Slovenska.

Pre dôležitú vzájomnú spätnú väzbu som všetkým účastníkom získané údaje i zistené „výsledky“ zaslal na nimi uvedené mailové adresy. Ostávame tak v kontakte aj v čase mimo fyzickej prítomnosti na školení a predsa s radostným očakávaním ďalšieho stretnutia. Myslím teda, že školenie splnilo svoj účel a uvidíme, aká bude účasť na ďalšom stretnutí. Verím, že prídu aj ďalší kronikári, pokojne aj spoza hraníc levického okresu.

Bolo mi ctou a teším sa na ďalšiu spoluprácu!

Martin Lukáč

BEVEZETÉS A KRÓNIKAÍRÁS GYAKORLATÁBA AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEI

Június második hetében felhívott telefonon Alžbeta Sádovská asszony, a Lévai RMK igazgatója, és azzal a kezdeményezéssel állt elő, hogy a Lévai járásban rendszeres képzések segítségével szeretnék visszahozni a krónikaírás hagyományát. Őszintén bevallom, hogy az információ hallatán le kellett ülnöm, nagyon kellemesen meglepődtem – megdöbbentem és lelkesedést éreztem. Örömmel mondtam igent az ajánlatra, hogy én vezethetem ezeket a képzéseket. A Bevezetés a krónikaírás gyakorlatába (vagy röviden a Krónikaírás gyakorlata) címet viselő bevezető képzés időpontját 2020. július 14-ére, egy keddi napra tűztük ki, amelyet egy igazán könnyed bevezetésnek szántam a krónikaírás kérdéskörébe és inkább ismerkedő jellegű műhelyfoglalkozás formájában. A Lévai járás 89 önkormányzata közül 8 önkormányzat vett részt ezen az első képzésen krónikásaik révén, egy további résztvevő a viszonylag távoli Pozsony-Károlyfalu krónikása volt.

A csupán a galántai krónikások részére tartott néhány tanfolyam és krónikaírókkal vagy polgármesterekkel folytatott egyéni konzultációk tapasztalataira támaszkodva félénken beszéltem a résztvevő krónikások kis csoportja előtt. A jelenlévő krónikásoknak egy részével már legalább elektronikusan - az Összehozzuk Szlovákia krónikáit Facebook-csoporton keresztül ismertük egymást. Remélem, hogy megfelelek azon krónikások elvárásainak, akik a világjárvány bizonytalan időszakában is úgy döntöttek, hogy részt vesznek ezen a képzésen, s talán nemcsak az új ismeretek, hanem a krónikás kollégák kellemes és intelligens társaságában eltöltött idő miatt is.

A bevezető beszédek és a rövid - gyakran spontán vitakérdésekkel átszőtt - előadás után elérkezett a beszélgetések ideje, melyek során mélyebben elemezhattuk azokat a problémákat, viszontagságokat vagy kétértelműségeket, amelyekkel a jelenlévő krónikások munkájuk során találkozottak vagy találkoznak. A képzés kezdetén a résztvevők kitöltöttek egy kérdőívet, amely fontos információkat szolgáltatott számomra – egy országosan elismert krónikaírókból és kezdő krónikásokból álló vegyes csoport előtt álltam.

A résztvevők egyikének sem volt korábbi tapasztalata rendszeres krónikaíró képzésen való részvétellel. A rendelkezésre álló képzéseken való részvétel elmaradásának gyakran említett oka a régiótól/munkahelytől való távolság volt. Ennek ellenére több krónikás jelezte, hogy elvégzett egy egyszeri, krónikaíróknak szóló képzést távolabbi helyiségekben is (pl.

Turócszentmártonban - Domovina, Csorbatón - Eperjesi RMI, Galánta - Galántai RMK). A kilenc résztvevő krónikás közül öten nyilatkoztak úgy, hogy semmilyen tapasztalatuk nincs a krónikaíró képzéssel.

A külső segítség legmegfelelőbb formájaként maguk a krónikások a képzést említették, és az Összehozzuk Szlovákia krónikáit Facebook-csoporton belül zajló beszélgetéseket is nagyon hasznosnak ítélték.

A begyűjtött adatokat és a kérdőív „eredményeit” visszajelzés céljából minden résztvevőnek elküldtem a megadott e-mail címre. Így a képzésen való fizikai jelenlétén kívül is kapcsolatban maradunk egymással, örömteli várakozással a következő találkozáig. Úgy gondolom tehát, hogy a képzés teljesítette a célját, meglátjuk, milyen lesz a részvétel a következő találkozón. Remélem, hogy más krónikaírók is eljönnek, akár a Lévai járás határain túlról is. Megtiszteltetés volt számomra ez a felkérés, várom a további együttműködést!

Martin Lukáč

NÁVRAT KRONIKÁRSKEJ METODIKY DO LEVÍC

O kultúre sa hovorí ako o rezorte, ktorý je vždy najukrivdenejší zo všetkých existujúcich. Vždy mu býva upierané najväčšie množstvo príležitostí na rozvoj, financií, potenciálneho personálu a tým pádom sa kultúre dostáva neraz neprávom nedostatok celkovej spoločenskej pozornosti – môžeme to parafrázovať ako: „Kultúra je rezort holubičích“. Aj v rámci kultúry sú však rozvíjanejšie oblasti a menej rozvíjané oblasti. Kronikárstvo je tou menej rozvíjanou sférou a aj preto o ňom môžeme hovoriť, že „je údelom holubičím v rezorte holubičom“. Letným pohľadom do histórie môžeme uviesť, že socialistický režim – i keď čiastočne z ideologicko-agitačných dôvodov – prikazoval vedenie kroník, k čomu však štátna správa náležite vybudovala celoslovenskú sieť kronikárskych metodikov. Existoval ústredný orgán pre kronikársku metodu (Referát obecných kroník pôsobil v rámci Matice slovenskej), ako aj tie regionálne – krajské a okresné metodici kronikárstva. Často krát sa jednalo o pracovníkov regionálnych múzeí. Vplyvom politicko-spoločenských zmien po Nežnej revolúcii (1989) došlo aj k úpadku povedomia o kronikách, ktoré boli považované za socialistický relikv (čo je aj vzhľadom na ich hromadné zakladanie v období prvej Československej republiky zavádzajúca a nepravdivá informácia). Od kronikárskej metodiky upustila aj štátna správa i zákonodarcovia, ktorí za posledné tri desaťročia neboli schopní spracovať a schváliť relevantný a praxou žiadaný zákon o kronikárstve, od ktorého by sa očakávalo posilnenie pozície kronikárstva, pokračovanie v tradícii kronikárskej metodiky a pod. Z kronikárstva sa tak stal samorast, závislý ani tak nie od jedinej vety v Zákone č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ktorá samosprávam prikazuje viesť si vlastnú kroniku, ako od morálnej povinnosti a cti jednotlivých samospráv. Metodiky kronikárstva sa vzdala drvivá väčšina regionálnych múzeí i osvetových stredísk. Svetlou výnimkou je neďaleko od Levíc pôsobiace Galantské osvetové stredisko (GOS) v Galante, ktoré ostalo verné tradícii organizovania kronikárskych školení a v súčasnosti môžeme hovoriť o naozaj dlhoročnej podpore a zášte kronikárstva zo strany GOS.



Dnes síce mnohé z osvetových stredísk či regionálnych vzdelávacích centier (RVC) argumentujú tým, že sa kronikárom nevenujú, lebo neevidujú z ich strany žiaden záujem – ide však o výsledok viac ako tridsaťročného zanedbávania kronikárskej metodiky a celkovej komunikácie s kronikármi. Navyše, častokrát sa osvetové strediská a RVC spoliehajú na zasielanie výziev ku školeniam štatutárom samospráv a prax ukazuje, že sa tieto výzvy kvôli tomu nie vždy dostanú ku kronikárom – tí teda ani nevedia, že sa nejakého školenia môžu zúčastniť. Zastrešovanie práce a celkovej činnosti kronikárov sa stalo legendou, povestou z čias minulých. Regionálne osvetové stredisko (ROS) v Leviciach sa rozhodlo ísť proti prúdu – urobilo dobre. Po desaťročiach úplnej absencie akejkoľvek spolupráce regionálnych inštitúcií s obecnými, mestskými, ale aj školskými či spolkovými kronikármi došlo k obnove systematickej kronikárskej metodiky v levickom regióne. Je nepochybné, že si to tento najväčší slovenský okres zaslúži. 85 obcí a 4 mestá v okrese Levice sú určite veľkou výzvou pre organizátorov plánovaných pravidelných kronikárskych školení. Ambíciou je organizovať ich každé dva mesiace, čo je ideálne tempo na rozvoj systematickej metodiky kronikárstva v regióne – kronikári majú konečne príležitosť sa vzájomne spoznať, osobne sa porozprávať i konzultovať prípadné problémy a peripetie kronikárskej práce. Veľmi vhodným, dôležitým a efektívnym krokom je začiatok vytvárania regionálnej „databázy“ kronikárov, ktorá sa tak stane významnou kontaktnou sieťou. Riaditeľka ROS Levice – Alžbeta Sádovská a metodik ROS Levice – David Hudec rozprúdili „krv v žilách“ kronikárstvu v okrese Levice. Treba im za to vyjadriť patričnú vďaku. Nepriamo, pomyslene, no pritom evidentne idú príkladom ostatným osvetovým strediskám, ktoré to svojim spádovým regiónom stále džia.

Martin Lukáč

A KRÓNIKAÍRÁS MÓDSZERTANÁNAK VISSZATÉRÉSE LÉVÁRA

A kultúrát gyakran, mint a leginkább megrövidített ágazatok egyikét emlegetjük. Mindig megtagadják tőle a legjobb fejlődési lehetőségeket, a pénzeszközöket, a potenciális emberi erőforrásokat, ezért a kultúra gyakran igazságtalanul marad az általános társadalmi figyelem látókörén kívül. A kultúrán belül is vannak azonban fejlettebb és kevésbé fejlett területek. A krónikaírás a kevésbé fejlett területek közé tartozik. Felszínes pillantást vetve a történelembe elmondható, hogy a szocialista rendszer - bár részben ideológiai és agitációs okokból - előírta a krónikák vezetését, amihez azonban az államigazgatás megfelelően ki is építette a krónikaíró módszertanosok országos hálózatát. Létezett egy, a krónikaírás módszertanát kézben tartó központi testület (a Községi Krónikaíró Szakosztály a Matica slovenská keretein belül működött), valamint regionális szinten a járási és kerületi módszertanosok. Gyakran a regionális múzeumok alkalmazottai látták el ezt a feladatot. A bársonyos forradalom (1989) után bekövetkezett politikai és társadalmi változások következtében a szocialista ereklyének tartott (ami már azért is félrevezető és valótlan információ, mivel az Első Csehszlovák Köztársaság idején is tömegével indítottak krónikákat) krónikák tudatos szerepe is csökkent. A krónikaírás módszertanával az államigazgatás és a jogalkotók is felhagytak, akik az elmúlt három évtizedben sem voltak képesek kidolgozni és jóváhagyni egy releváns, és a gyakorlati élet által megkövetelt krónikaírással szembeni törvényt, melytől elvárható lenne, hogy megerősítse a krónikaírás helyzetét, folytatná a krónikaírás módszertanának hagyományát stb. A krónikaírás így egy önerőből létező valamivé vált, ami nem is annyira a helyi önkormányzatokról szóló 369/1990 T.t. sz. törvény (amely előírja az önkormányzatoknak a krónika vezetését) egyetlen mondatának, mint inkább az egyes önkormányzatok erkölcsi kötelezettségérzetének és becsületének függvénye.



A regionális múzeumok és művelődési központok döntő többsége is felhagyott a krónikaírással. Ékes kivételt képez a Lévatól nem messze, Galántán működő Galántai Művelődési Központ (GMK), amely hű maradt a krónikaíró képzések szervezésének hagyományához, és ma már valóban a krónikaírás hosszú távú támogatásáról és pártfogásáról beszélhetünk a GMK részéről. Bár sok művelődési központ vagy regionális művelődési intézet (RMI) azzal érvel, hogy azért nem figyelnek oda a krónikaírókra, mert nem észlelnék a részükről semmilyen érdeklődést - ez inkább annak az eredménye, hogy a krónikaírás módszertanát több mint harminc évig elhanyagolták, akárcsak a krónikaírókkal való általános kommunikációt. Sőt, a művelődési központok és a RMI-k gyakran abban bíznak, hogy képzési felhívásaikat elegendő, ha elküldik az önkormányzatok képviselőinek, viszont a tapasztalatok azt mutatják, hogy ezek a felhívások nem mindig jutnak el a krónikaírókhoz - így ők azt sem tudják, hogy valamilyen képzésen részt vehetnek. A krónikaírók munkájának és általános tevékenységének felkarolása regévé, a múlt korok legendájává vált. A Lévai Regionális Művelődési Központ (RMK) úgy döntött, hogy szembe úszik az árral - jól tette. Miután a regionális intézmények évtizedekig semmiféle együttműködést nem folytattak az önkormányzati, városi, az iskolai vagy szövetségi krónikásokkal, Léva környékén megújulni látszik a szisztematikus krónikaírás módszertana. Kétségtelen, hogy az ország legnagyobb kiterjedésű járása ezt meg is érdemli. A Lévai járás 85 települése és 4 városa bizonyára nagy kihívást jelent a tervezett rendszeres krónikaíró képzések szervezői számára. A terv az, hogy kéthavonta kerülnek megrendezésre, ami ideális haladási ütem a krónikaírás szisztematikus módszertanának fejlesztésére a régióban - a krónikaírók végre lehetőséget kapnak egymás kölcsönös megismerésére, személyes beszélgetésekre, konzultációkra a krónikaírás esetleges problémáiról és viszontagságairól. Nagyon helyes, fontos és hatékony lépés a krónikások regionális „adatbázisa” létrehozásának megkezdése, amely fontos kapcsolattartó hálózattá válhat. A Lévai RMK igazgatója - Alžbeta Sádovská és a Lévai RMK módszertanosa - David Hudec felkavarta a Lévai járás krónikaírásának vérkeringését. Ezért köszönet illeti őket. Közvetve, ötletesen, ugyanakkor nyilvánvalóan mutatnak példát más művelődési központoknak, amelyek - saját vonzáskörzetükre nézve - egyelőre adósok maradtak ezzel.

Martin Lukáč

KRONIKÁRSKE DILEMY

Laická spoločnosť a neraz aj pracovníci samosprávy si zamieňajú pojmy **kronika**, **pamätná kniha** a **matrika**. Kroniku s matrikou kvôli rovnakej prípone, kroniku s pamätnou knihou zas kvôli ich podobnému, no určite nie rovnakému účelu. Navyše, v období prvej Československej republiky, kedy došlo k doposiaľ najväčšiemu rozmachu kronikárstva na území dnešného Slovenska, sa kroniky nazývali ako **pamätné knihy obecné**. Prostredníctvom tohto článku si teda aspoň na jednom príklade môžete uvedomiť, aké dilemy musia riešiť kronikári, pokiaľ sa snažia o dostatočnú osvetu medzi „nezasvätenými“ občanmi. Ťažko totiž niekomu niečo vysvetliť, pokiaľ tomu oni sami nerozumejú.



Pamätná kniha je záznamová kniha, kde sa ozdobným a esteticky kvalitným, pritom však dobre čitateľným písmom zapisujú slávnostné zápisy pri rôznych dôležitých udalostiach a príležitostiach - uvítanie detí do života, posedenie s jubilantmi, významné životné či sobášne jubileá, udeľovanie obecných/mestských ocenení či významné návštevy a pod. Pamätná kniha veľmi úzko súvisí tiež s činnosťou Zborov pre občianske záležitosti (ZPOZ) - preto v niektorých prípadoch býva nesprávne označovaná ako „**kronika ZPOZ**“. Je spracovávaná „ad hoc“ v priebehu diania počas roka, jednotlivé zápisy sa predpripravujú napr. na podpisy počas slávnostných udalostí. Jej zamieňanie je spôsobené archaickým označením kroník ako pamätných kníh (v zmysle nariadení z obdobia prvej Československej republiky).

Kronika je textové dielo, uzatvárané jej spracovateľom po skončení konkrétneho kalendárneho roka ako ročný kronikársky zápis, ktorý dokumentuje dianie v obci/meste a to v rôznych tematických prierezoch (samospráva, demografia a pohyb obyvateľstva, mimoriadne udalosti, školstvo, kultúra, cirkev, spolky a organizácie, šport, atď.). Môže byť doplnená rôznymi samostatnými prílohami (fotoalbum, DVD nosič, výstrižková služba a pod.). Je spracovávaná väčšinou tematicky až po uplynutí dotyčného (spracovávaného) kalendárneho roka.



Matrika je už zaužívaná skratka pre matričné úrady. Ide sa o výraz, ktorý však vo svojom prvotnom význame označuje samotnú matričnú knihu (narodených, zosobášených či zomrelých). Práve kvôli rovnakej koncovke si laici zvyknú slová „matrika“ a „kronika“ zamieňať. Napriek tomu kronikár častokrát veľmi intenzívne spolupracuje s matrikárom či matrikárkou obce (napr. pri spracovávaní kapitoly ročného kronikárskeho zápisu o demografii, pohybe obyvateľstva).

Martin Lukáč

KRÓNKA-DILEMMÁK

Gyakran előfordul, hogy a laikus közönség, de nemegyszer az önkormányzati dolgozók is, összetévesztik a **krónika**, az **emlékkönyv** és az **anyakönyv** fogalmakat. A krónikát az anyakönyvvel (a szlovák nyelvben) hasonló toldalékaik miatt, a krónikát az emlékkönyvvel hasonló - de bizonyára nem azonos - rendeltetésük miatt. Sőt, az első Csehszlovák Köztársaság időszakában, amikor a mai Szlovákia területén a krónikaírás legnagyobb fellendülésének lehettünk tanúi, a krónikákat **falusi emlékkönyveknek nevezték**.

E cikk segítségével legalább egy példán keresztül betekintést nyerhetnek abba, milyen dilemmákkal kell megküzdenie a krónikásoknak, amikor megfelelő felvilágosodást igyekeznek adni az „avatatlan” állampolgárok számára. Nehéz ugyanis valakinek valamit elmagyarázni, ha az illető maga sem érti.

Az **emlékkönyv** egy jegyzetkönyv, melybe a különféle fontos események és alkalmak - gyermekek születése, jubilánsok köszöntése, fontos életesemények vagy házassági évfordulók, önkormányzati/városi kitüntetések átadása, jelentős látogatások stb. - ünnepi bejegyzéseit rögzítik dekoratív és esztétikailag magas színvonalú, ugyanakkor jól olvasható írással. Az emlékkönyv nagyon szorosan kapcsolódik a Polgári Ügyek Testülete (PÜT) tevékenységéhez is, ezért egyes esetekben - tévesen - „**PÜT-krónikának**” nevezik. Az év folyamán a történések szerint „ad hoc” módon kerül feldolgozásra, az egyes bejegyzéseket előre elkészítik, pl. ünnepi alkalmak esetén az aláírások helyét. A krónikával történő tévesztése körüli zavart a krónikák (az első Csehszlovák Köztársaság idején hatályos szabályozás értelmében) emlékkönyvekként történt archaikus megjelölése okozza.



A **krónika** egy szöveges mű, amelyet írója egy adott naptári év végén éves krónika-jegyzékként zár le, és amely a község/város eseményeit különféle tematikus egységek (önkormányzat, demográfia és népességmozgás, különleges események, oktatás, kultúra, egyház, egyesületek és egyéb szervezetek, sport stb.) szerint dokumentálja. Különböző különálló mellékletekkel (fotóalbum, DVD hordozó, sajtófigyelő stb.) egészíthető ki. Az adott (feldolgozott) naptári év lezárása után általában tematikailag osztályozva kerül feldolgozásra.

Az **anyakönyv** (szlovákul „matrika”) az anyakönyvi hivatalok megszokott rövidítése. Ez azonban egy olyan kifejezés, melynek eredeti jelentése magára a (születési, házassági vagy halotti) nyilvántartási könyvre utal. A laikusok a hasonló szövegek miatt is hajlamosak összekeverni a „matrika” és a „krónika” szavakat. Ennek ellenére a krónikás gyakran nagyon szorosan együttműködik a község anyakönyvvezetőjével (pl. az éves krónika-jegyzék demográfiai és népességmozgási nyilvántartásáról szóló fejezetének feldolgozása során).

Martin Lukáč





Inovatívne trendy vo vzdelávaní

Vzdelávanie v oblasti včelárstva a popularizáciu zdravej výživy, včiel a medu sme začali realizovať v ROS Levice v mesiaci jún 2020. Po prvých dvoch úvodných podujatiach a výborných ohlasoch našich poslucháčov sme sa rozhodli pre pravidelné organizovanie podujatí tohto druhu. Nadviazali sme spoluprácu so Slovenským Zväzom Včelárov a miestnymi základnými organizáciami.

Našou cieľovou skupinou sú deti z materských a základných škôl, pretože so vzdelávaním takéhoto druhu je potrebné začať už od útleho veku dieťaťa.

Vzdelávanie mladej generácie vnímame ako jeden zo základných pilierov budúcej prosperity slovenského včelárstva, nakoľko priemerný vek včelárskej základne na Slovensku sa stále zvyšuje. Vzhľadom na aktuálnu situáciu vo svete, týkajúcu sa masívnych úhynov včiel, tohtoročný nedostatok medu na Slovensku, je nevyhnutne potrebná osвета aj v tejto oblasti záujmovej činnosti. V mnohých obciach a mestách fungujú popri zväze včelárov a základných školách záujmové včelárske krúžky, ktoré pracujú systematicky, na vysokej úrovni a sú dobre finančne podporované.

Dňa 17. júna 2020 ROS Levice zorganizovalo poznávaciu interaktívnu prednášku s názvom: Včelí med ako liek – medové raňajky, podujatie sme uviedli v Materskej škole v obci Veľký Ďur. Po prvom úspešnom podujatí nasledovalo ďalšie - 3. júla v Materskej škole v obci Rybník. Deti nadšené sledovali živé včely v sklenenom úli, pozorne počúvali a odpovedali na všetky naše otázky. Záujem prejavili aj MŠ v Hontianskej Vrbici a Jure nad Hronom, tu sme prednášky realizovali 14.9. a 21.9.2020. S podobnými interaktívnymi prednáškami budeme pokračovať aj v roku 2021.

Načo sú nám včely?

Včela medonosná (*Apis Mellifera*) má veľmi dôležité postavenie v živote človeka a v kolobehu prírody. Je najdôležitejším opeľovačom kultúrnych aj divo žijúcich rastlín, bez včiel by v Európe behom krátkej doby vyhynulo takmer 20 tisíc druhov rastlín. Došlo by k výraznému poklesu biodiverzity, narušeniu ekosystému a tým by bola ohrozená aj existencia človeka.

Čo je opeľovanie ?

Opeľovanie je proces, prostredníctvom ktorého sa môžu rozmnožiť rastliny. Je to prenesenie peľu z jednej časti kvetu – tyčinky na druhú časť – bliznu piestika. Včelám pri zbieraní nektáru z kvetov zostáva na chlpkoch nôh zachytený peľ, ktorý sa pri návšteve ďalších kvetov prilepí na ich lepkavú bliznu. Vtedy nastane opelenie. Rastliny sa opeľujú aj vodou, vetrom, či iným hmyzom a živočíchmi. V Európe to predstavuje približne 76% celej produkcie potravín. Okrem toho majú včely oproti ostatným hmyzím opeľovačom podstatnú prednosť. Zimu prečká celé včelstvo a hneď skoro na jar je tak k dispozícii množstvo výkonných opeľovačov.

Včely sú v prvej línii potravinového reťazca a udržiujú pri živote tiež divoké vtáky a zvieratá, ktoré sa živia semenami a plodmi rastlín.

Dôležité je, samozrejme, spomenúť aj včelie produkty: med, peľ, vosk, propolis, materská kašička a včelí jed, ktoré majú významné postavenie v liečiteľstve, farmácii a kozmetike.

David Hudec
ROS Levice

Innovatív képzési irányzatok

A méhészet, az egészséges táplálkozás, a méhek és a méz népszerűsítése területét magában foglaló képzéseinket a Lévai RMK-ban 2020 júniusában indítottuk útjára. Az első két alkalom és a hallgatók kiváló visszajelzései után úgy döntöttünk, hogy rendszeresen szervezünk ilyen jellegű rendezvényeket. Felvettük a kapcsolatot a Szlovákiai Méhészek Szövetségével és a helyi alapszervezetekkel. Célcsoportunk az óvodás és általános iskolás korú gyermekek, mert az ilyen jellegű képzést már kisiskolás kortól el kell kezdeni. A fiatal nemzedék oktatását a szlovákiai méhészet jövőbeni fellendülésének egyik alappilléreinek tekintjük, mivel a szlovákiai méhésztársadalom átlagos életkora folyamatosan emelkedik. Tekintettel a világban fennálló jelenlegi helyzetre, a tömeges méhpusztulásokra, az idei szlovákiai mézhiányra, elengedhetetlen az ezen a területen végzett felvilágosító tevékenység. Számos településen és városban működnek a méhész szövetség és általános iskolák mellett méhész szakkörök, amelyek szisztematikus, magas szintű tevékenységet végeznek, és általában anyagi támogatottságuk is megfelelő. A Lévai RMK 2020. június 17-én „A méz, mint gyógyszer – mézes reggeli” címmel interaktív ismeretterjesztő előadást szervezett Nagygyőröd község óvodájában. Az első sikeres rendezvényt július 3-án a garamszőlősi óvodában tartott előadás követte. A gyerekek lelkesen figyelték az üvegkaptárban bemutatott élő méheket, figyelmesen hallgatták az előadást és minden kérdésünkre válaszoltak. A rendezvény iránt a hontfüzesgyarmati, vámosladányi és garamszentgyörgyi óvodák is érdeklődést mutattak, itt 2020. szeptember 14-én és 21-én tartottunk előadásokat.

Hasonló interaktív előadásokkal 2021-ben is folytatjuk majd ezt a programot.

Mire jók a méhek?

A mézelő méh (*Apis Mellifera*) nagyon fontos szerepet tölt be az ember életében és a természet körforgásában. A termesztett kultúrtermények és a vadon élő növények legfontosabb beporzója, méhek nélkül Európában rövid idő alatt csaknem 20 000 növényfaj pusztulna ki. Jelentősen csökkenne a biodiverzitás, sérülést szenvedne az ökoszisztéma, és ezáltal az ember léte is veszélybe kerülne.

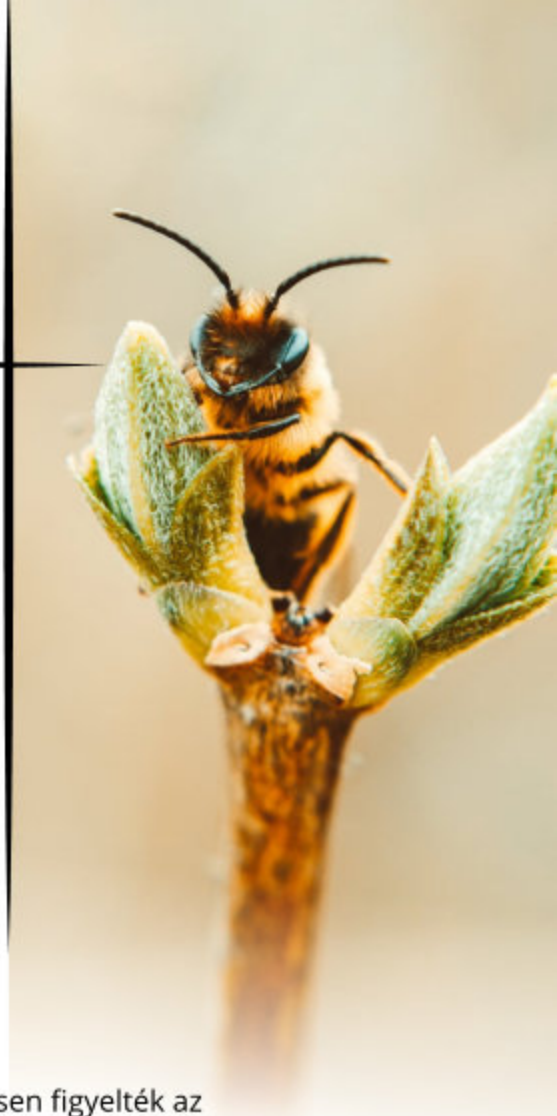
Mi a beporzás?

A beporzás (megporzás) olyan folyamat, mely lehetővé teszi a növények szaporodását. Tulajdonképpen a virágpornak a virág egyik részéről (porzó) a másikra (bibe) való áthelyezéséről van szó. Amikor a méhek a virágokból nektárt gyűjtenek, a virágpór a lábukon lévő apró szőrszálakra tapad, amely további virágokra repülésük során ráragad a virág ragacsos bibéjére. Ekkor következik be a beporzás.

A növények beporzása víz, szél vagy más rovarok és állatok által is bekövetkezhet. Európában ez a teljes élelmiszertermelés mintegy 76%-át teszi ki. Ezenkívül a méhek jelentős előnnyel bírnak a többi rovar beporzóval szemben. Miután az egész méhkas átvészeli a telet, már kora tavasszal egy sereg hatékony beporzó áll rendelkezésre.

A méhek a tápláléklánc élvonalában foglalnak helyet, és azon vadon élő madarakat és állatokat is életben tartják, amelyek növények magjaival és gyümölcseivel táplálkoznak. Természetesen, fontos megemlíteni a méhészeti termékeket is - méz, virágpór, méhviasz, propolisz, méhpempő és méhméreg -, amelyek jelentős szerepet töltenek be az orvostudományban, a gyógyszerészetben és a szépségápolásban.

David Hudec
Lévai RMK





Zbor ZUŠ

Franza Schuberta

zo Želiezoviec

Detský spevácky zbor bol založený v roku 2018. Skladá sa hlavne zo žiakov speváckej triedy ZUŠ. Zbor odvtedy pravidelne vystupuje na školských akciách a reprezentuje ZUŠ a mesto Želiezovce. Zbor vedie a diriguje Mgr. art. Diana Horváthová. Prvým veľkým úspechom zboru bolo získanie zlatého pásma s pochvalou poroty na krajskej súťaži Mládež spieva v Nových Zámkoch. To znamenalo aj postup do celoštátneho kola, ktoré sa konalo v Rimavskej Sobote, kde sa podarilo zboru umiestniť v striebornom pásme. Porota víťazom udelila cenu Národného osvetového centra a cenu primátora mesta Rimavská Sobota za povinnú skladbu Lúčne spevy od Bartolomeja Urbanca.

O rok neskôr sa konal jubilejný 50. Ročník súťaže detských speváckych zborov. Na celoštátne kolo do Prievidzi postúpilo 13 najlepších detských zborov, medzi nimi aj Zbor ZUŠ Franza Schuberta zo Želiezoviec, kde získal špeciálne ocenenie a cenu primátora mesta Prievidza za propagáciu slovenskej tvorby. V júli 2020 sa zbor zapojil do tvorivých workshopov ktoré organizovalo ROS v Leviciach, pod vedením skúsenej odborníčky Moniky Bažikovej, ktorých cieľom bolo členov zboru ešte viac povzbudiť k dokonalosti a citu k hudbe. Lektorka sa zamerala najmä na prácu so zvukom a rytmom, body percussion – hru na telo, či rytmicko-melodické cvičenia. Pre veľký záujem workshop pokračoval aj v auguste a do budúcnosti plánujeme ďalšiu spoluprácu. Zbor ZUŠ Franza Schuberta zo Želiezoviec je jeden z mála zborov, ktorý reprezentuje náš kraj na rôznych významných súťažiach. Držíme im palce, aby sa im darilo aj naďalej...

Diana Horváthová, riadiťelka ZUŠ
David Hudec, ROS Levice



A Zselízi

Franz Schubert

Gyermekkar

A gyermekkórust 2018-ban alapították. Főleg a művészeti alapiskola ének tagozatos tanulóiból áll. A kórus azóta rendszeresen fellép az iskolai rendezvényeken, és képviseli a művészeti alapiskolát és Zseliz városát egyaránt. Az együtttest Mgr. art. Diana Horváthová karnagy vezeti. Első komolyabb sikerük az Érsekújvárbán megrendezett Eneklő Ifjúság elnevezésű regionális versenyen elért arany sávos minősítés megszerzése és a zsűri elismerése volt. Ez továbbjutást is jelentett az országos fordulóra, melyre Rimaszombatban került sor, ahol a kórusnak sikerült ezüst sávos minősítést szereznie. Bartolomej Urbanec „Lúčne spevy” című kötelezően választható művének előadásáért a zsűri a Nemzeti Művelődési Központ és Rimaszombat Város polgármesterének díját adományozta a nyerteseknek.

Egy évvel később került sor a Gyermekkórusok versenyének 50. évfolyamára. A Privigyén rendezett országos fordulóra a legjobb 13 gyermekkórus jutott tovább - köztük volt a Zselízi Franz Schubert Gyermekkar is, ahol különdíjat és Privigye Város polgármesterének a szlovák művek népszerűsítéséért járó díjat kapták. 2020 júliusában a kórus részt vett a Lévai RMK által szervezett és Monika Bažiková szakszerű vezetésével zajló kreatív műhelyeken, melyek célja az volt, hogy tovább ösztönözze a kórustagokat a tökéletesség és a zenei érzék irányába. Az előadó főként a hanggal és a ritmussal való munkával, a body percussion-nal (testdobolás), illetve dallamos ritmusgyakorlatokkal foglalkozott. A nagy érdeklődésre való tekintettel a műhelymunka augusztusban is folytatódott, és a jövőben további együttműködést tervezünk. A Zselízi Franz Schubert Gyermekkar azon kórusok egyike, amely különböző fontos versenyeken képviseli régiókat. Szurkolunk nekik, hogy a továbbiakban is ilyen szép sikereket érjenek el...

Diana Horváthová, igazgatónője ZUŠ
David Hudec, RMK Levice

Predstavujeme Moniku Bažíkovú

nikdy som nechcela Učiť a Dirigovať

Mgr. art. et Mgr. Monika Bažíková, ArtD. je absolventkou Konzervatória v Žiline (dirigovanie a klavír) a študijného programu Hudobná výchova - Hra na klavíri na Žilinskej univerzite v Žiline. Je tiež absolventkou zborového dirigovania na Akadémii umenia v Banskej Bystrici a doktorandského štúdia zborového dirigovania na Akademii muzycznej v Krakove, Poľsko. V súčasnosti je pedagógom Katedry hudobnej kultúry na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici a tiež na Základnej umeleckej škole v Žiline. Je dirigentkou speváckeho zboru OMNIA, s ktorým od jeho založenia (2003) dosahuje významné ocenenia doma aj v zahraničí. Zároveň je členkou a umeleckou vedúcou súrodeneckej vokálnej skupiny „B7“ a dirigentkou detského speváckeho zboru na ZUŠ. Okrem pedagogických a dirigentských aktivít tiež komponuje, prednáša na hudobných seminároch, je členkou porôt na speváckych a zborových súťažiach, aktívne sa zapája do medzinárodných hudobných projektov, ako napr.:

- „In Terra Pax“ (medzinárodný spevácky zbor) Poľsko, Nemecko, Francúzsko, Španielsko, Slovensko
 - „Conducting21C“ Stockholm / Švédsko (dirigentské kurzy) spolupráca so zborom Manado State University Choir z Indonézie
 - Majstrovské dirigentské kurzy v Saint-Etienne / Francúzsko
 - Job-Alike (workshopy pre pedagógov hudby), Amsterdam / Holandsko
- Hudobná spolupráca Moniky Bažíkovej zahŕňa aj mená dirigentov ako sú Jean-Baptiste Bertrand (Francúzsko), Pau de Luis Alba (Španielsko), Leoš Svárovský (Česká republika), Przemysław Jeziorowski (Poľsko), Jerzy Swoboda (Poľsko), Steve Danielson (USA), Simon Chalk (Veľká Británia) a telesá - Štátny komorný orchester Žilina a Čenstochovská filharmónia.

David Hudec, ROS Levice



Bemutatjuk Monika Bažíkovát soha nem akartam Tanítani és Vezényelni



Mgr. art. et Mgr. Monika Bažíková, ArtD. a Zsolnai Konzervatóriumn (karnagy és zongora szak) befejezése után a Zsolnai Egyetemen Zeneoktatás - Zongora tanulmányi programban diplomázott. Emellett a Besztercebányai Művészeti Akadémián elvégezte a kórusvezénylés szakot, valamint kórusvezénylői doktori tanulmányokat folytatott Lengyelországban a Krakkói Zeneakadémián. Jelenleg a Besztercebányai Bél Mátyás Egyetem Zenei Kultúra Tanszékének és a Zsolnai Művészeti Alapiskola tanára. Az OMNIA énekkar karmestere, amellyel annak megalakulása óta (2003) jelentős elismeréseket ért el itthon és külföldön. Tagja és művészeti vezetője a testvérekből álló „B7” Énekegyüttesnek, és a Művészeti Alapiskola gyermekkórusának karmestere. Pedagógiai és karnagy tevékenysége mellett komponál, előadásokat tart különböző zenei szemináriumokon, ének- és kórusversenyek értékelő zsűritagja, és aktívan részt vesz olyan nemzetközi zenei projekteken, mint pl.:

- „In Terra Pax” (nemzetközi kórus)
Lengyelország, Németország, Franciaország,
Spanyolország, Szlovákia
 - „Conducting21C” Stockholm / Svédország
(karmester tanfolyamok) együttműködés az
indonéz Manado Állami Egyetemi kórusral
 - Karmesteri mesterkurzusok a franciaországi
Saint-Etienne-ben
 - Job-Alike (műhelyek zenetanároknak),
Amszterdam / Hollandia
- Monika Bažíková olyan ismert karmesterekkel
működik együtt, mint Jean-Baptiste Bertrand
(Franciaország), Pau de Luis Alba
(Spanyolország), Leoš Svárovský (Csehország),
Przemysław Jeziorowski (Lengyelország), Jerzy
Swoboda (Lengyelország), Steve Danielson (USA),
Simon Chalk (Egyesült Királyság), a zenekarok
közül a Zsolnai Állami Kamarazenekar és a
Częstochowska-i Filharmónia.

David Hudec, RMK Léva





Spomienka na obete Holokaustu

Dá sa hudbou vyjadriť boj proti fašizmu, rasizmu a extrémizmu?

Norimberské rasové zákony, ktoré prijal Ríšsky snem v roku 1935, a tiež na ne nadväzujúce vyhlášky, klasifikovali Cigánov spolu so Židmi ako „element zabraňujúci čistote rasy“. Rómom odopreli občianske práva a vystavili ich zvláštnemu zaobchádzaniu. V praxi to znamenalo začiatok deportácií do vyhladzovacích táborov. Spočiatku ich nacisti využívali na prácu, postupne však dochádzalo k premyslenému vyvražďovaniu. Počas druhej svetovej vojny zahynulo v Európe asi 300 – 500 tisíc Rómov.

Špeciálny „Cigánsky koncentračný tábor“ zriadili v roku 1942 v Auschwitz-Birkenau pri meste Osvienčim. V tábore internovali asi 22 tisíc Rómov, pričom vyše 19 tisíc z nich zavraždili. Ostatných väzňov potom odviezli do plynových komôr.

ROS Levice 31.01. 2020 usporiadalo v Divadelnej sále Mestského úradu v Šahách podujatie s názvom Deň pamiatky obetí holokaustu – Dá sa hudbou vyjadriť boj proti fašizmu, rasizmu a extrémizmu? Podujatie prebiehalo formou prednášky spojenej s edukačným koncertom a video prezentáciou venovanou pamiatke obetí holokaustu, zvlášť Rómskeho. Lektorom podujatia bol Miroslav Rác, skladateľ a klavirista, ktorý skomponoval hudbu, vyjadrujúcu úctu všetkým obetiam II. Svetovej vojny, ktorí zahynuli v koncentračných a vyhladzovacích táboroch. Je prvý, ktorý svoju skladbu venoval obetiam holokaustu. Svoju prednášku završil klavírnym koncertom pre deti zo Základných škôl v Šahách.

David Hudec, ROS Levice

Emlékezés a holokauszt áldozataira

Kifejezhető-e zenével a fasizmus, a rasszizmus és a szélsőségesesség elleni harc?

A Reichstag által 1935-ben elfogadott nürnbergi faji törvények, valamint az azt követő rendeletek a cigányokat a zsidókkal együtt „a faj tisztaságát gátló elemeknek” minősítették. A romák állampolgári jogait megtagadták, és különleges bánásmódnak vetették alá őket. A gyakorlatban ez a megsemmisítő táborokba történő deportálások kezdetét jelentette. A náciok eleinte munkavégzésre használták őket, ám fokozatosan szándékos legyilkolásuk következett be. A második világháború alatt Európában körülbelül 300-500 ezer roma pusztult el.

1942-ben Oświęcim közelében, Auschwitz-Birkenauban különleges „cigány koncentrációs tábor” hoztak létre. A táborba körülbelül 22 ezer romát internáltak, és közülük több mint 19 ezret meggyilkoltak. A többi rabot ezután gázkamrákba vitték.

A Lévai RMK 2020. január 31-én A holokauszt áldozatainak emléknapja – Kifejezhető-e zenével a fasizmus, a rasszizmus és a szélsőségesesség elleni harc? címmel emlékműsort szervezett az Ipolysági Városi Hivatal színháztermében.

Az esemény oktatási hangversennyel egybekötött előadás és videó bemutató formájában zajlott, amely a holokauszt - főleg roma - áldozataira emlékezett. A rendezvény főszereplője, előadója Miroslav Rác zeneszerző és zongoraművész volt, aki a II. Világháború alatt a koncentrációs és megsemmisítő táborokban elhunyt áldozatok iránti tiszteletét kifejező zeneművet komponált. Ő az első, aki kompozícióját a holokauszt áldozatainak ajánlotta. Előadását Ipolyság város általános iskoláinak gyermekei számára bemutatott zongora-hangversennyel zárta.

David Hudec, RMK Léva



SRDCE V KRUHU

celoživotné
vzdelávanie sa
dospelých



Jana Almaja Vaculčiaková

Tak opäť pokračujeme. Ženské stretnutia v Šahách si vyžiadali samé ženy, ktoré sa stretávajú druhým rokom v centre Modrý lúč. Som veľmi vďačná za tieto chvíle, ktoré si dovoľia ženy spoločne prežiť. Cieľom a zároveň aj názvom týchto stretnutí je tento raz Sebapoznávanie a kreatívne sebavyjadrenie.

A možno sa teraz pýtate: „Na čo sú ženské stretnutia dobré?“

Podporné skupiny robím 14 rokov a vidím v nich obrovský význam. Môžeme ich vnímať ako súčasť prevencie duševného zdravia alebo aj bezpečným miestom pre celoživotné vzdelávanie sa dospelých.

Konkrétne ženské stretnutia v bezpečnom prostredí sú časom zastavenia sa v každodennej realite. Vytvárajú príležitosť na hlbšie rozhovory o témach, ktoré ženy zaujímajú a často sa nemajú s kým o týchto témach porozprávať. Vytvárajú priestor na porozumenie sebe aj iným ženám, na vnímanie ženského života, ktorý je poskladaný z vývojových fáz a v každej z týchto fáz zažívame určitý druh skúseností. Rozdiel je v tom, ako k nim každá z nás pristupuje. Tu sa môžeme vzájomne inšpirovať, podporiť pri prekonávaní prekážok, nadviazať rôzne formy spolupráce, vytvoriť hlbšie priateľské vzťahy so ženami, ktoré sú podobne zmýšľajúce ako my. Podporné skupiny sú pre mňa spájaním sa so „ženským zdrojom“. Z tohto zdroja môžeme načerpať motiváciu, ocenenie, podporu v náročných obdobiach, pochopenie, dôveru, prijatie, napriek odlišnostiam. Často tu nachádzame vlastné riešenia na problémy, ktoré práve riešime. A môžeme do tohto zdroja aj prispievať tým, čo poznáme, čo dokážeme, čo je nám blízke. Môžeme si spoločne trénovať komunikačné zručnosti, hlbšie popremýšľať o spôsobe svojho života, inšpirovať sa životmi iných žien.

Veľmi sa teším zo stretnutí, z cyklu Sebapoznávanie a kreatívne sebavyjadrenie, lebo vďaka ženám, ktoré prichádzajú, môžem robiť svoju prácu, ktorú milujem.

V roku 2020 ROS Levice usporiadalo celkom 9 otvorených stretnutí pre ženy: 3 v Leviciach, v materskom centre MEDULIENKA a 6 stretnutí v Šahách vo voľno-časovom centre MODRÝ LÚČ. Z toho v prvom polroku to boli tri podujatia, ktoré podporil Fond na podporu umenia, v rámci projektu Vzdelávame umením.

V druhom polroku sa ženy venovali témam:

3. 9. Zmena je život – stretnutie o zmenách, ktoré sú súčasťou našich životov a princípoch, ktoré sú súčasťou zmien. Hlbšie pochopenie zmien, ktoré sa dejú v nás, v našich medzifudských vzťahoch, v našej práci ale aj v oblasti zdravia. Zameranie pozornosti na zmeny, ktoré sú pre nás najdôležitejšie a môžeme ich podporiť novým prístupom, ktorý nájdeme.

Jana Vaculčiaková a David Hudec, ROS Levice

NŐI KÖRBE

élethosszig tartó tanulás felnőtteknek

Jana Almaja Vaculčiaková

Tehát folytatjuk. Az Ipolyságon rendezett női találkozót maguk a nők kérték, akik már második éve találkozhatnak a Kék Sugár központban. Nagyon hálás vagyok ezekért a pillanatokért, amelyeket a nők körében tölthetek. E találkozók célja és egyben címe is ezúttal az Önismeret és a kreatív önkifejezés.

Lehet, hogy most felmerül önben a kérdés: „Mire jók ezek a női találkozók?”

Tizennégy éve dolgozom támogató csoportokkal, és nagy jelentőséget látok bennük. A mentális egészség megelőzésének részeként, vagy akár a felnőttek élethosszig tartó tanulásának biztonságos helyeként foghatjuk fel őket.

A konkrét találkozók a mindennapok valóságából való megállás idejét biztosítják, biztonságos környezetben. Lehetőséget nyújtanak mélyreható beszélgetésekre olyan témákban, amelyek a nőket érdeklik, és gyakran nincs kivel beszélniük rólok. Teret adnak önmaguk és más nők megértéséhez, a női élet olyan fajta felfogásához, miszerint az fejlődési fázisokból áll, és ezeknek a fázisoknak mindegyikéből egyfajta tapasztalatot gyűjtve megyünk tovább. A különbség csak abban áll, hogy miként közelítjük meg ezeket, hogy állunk hozzá. Itt inspirálhatjuk egymást, támogathatjuk egymást az akadályok leküzdésében, megteremthetünk különféle együttműködési formákat, mélyebb barátságokat köthetünk hasonló gondolkodású nőkkel. Számomra a támogató csoportok a „női erőforrásokhoz” való kapcsolódást jelentik. Ebből a forrásból a különbségek ellenére motivációt, megbecsülést, a nehéz időszakokban támogatást, megértést, bizalmat, elfogadást nyerhetünk. Gyakran találunk saját megoldásokat az éppen aktuálisan megoldandó problémákra. És ehhez az erőforráshoz azzal is hozzájárulhatunk, amit tudunk, amire képesek vagyunk, ami közel áll hozzánk. Együtt fejleszthetjük a kommunikációs készségeinket, mélyebben átgondolhatjuk életmódunkat, más nők életéből kaphatunk ihletet, ösztönzőerőt.

Nagyon örülök az Önismeret és a kreatív önkifejezés sorozat keretén belül megtartott találkozónak, mert a résztvevő nőknek köszönhetően azt a munkát végezhetem, amelyet szeretek.

2020-ban a Lévai RMK 9 alkalommal folytatta a nőknek szóló nyílt találkozók sorozatát. Három alkalommal Léván, a MEDULIENKA Babamama Központban, és hat alkalommal Ipolyságon, a KÉK SUGÁR Szabadidőközpontban. Ebből az első félévben szervezett három rendezvényt a Művészet által oktatunk projekt keretében a Művészeti Támogatáskezelő Alap támogatása.

Az év második felében a nők a következő témákkal foglalkoztak:

3. 9. 2020 A változás az élet – találkozó az életünk részét képező változásokról és a változás részét képező elvekről. A belsőnkben, az interperszonális kapcsolatainkban, a munkánkban, de az egészség területén is zajló változások mélyebb megértése. A számunkra legfontosabb változásokra összpontosítva támogatni tudjuk ezeket az általunk megtalált új megközelítésekkel.

David Hudec, RMK Léva



2021 V KOCKE

Kronikárska prax

kronikárske dilemy, skryté úlohy kronikára,
skladanie kronikárskej mozaiky

20.1. a 24.3.2021, 10.00 – 14.00, MC Kontakt v Leviciach

Vývoj tradičného ľudového odevu

odev na scéne, starostlivosť
a ošetrovanie tradičných odevov

16.1.2021, 9.00 – 15.00, MC Kontakt v Leviciach

EKOLOGICKY

metodický deň pre učiteľov
základných a stredných škôl k programu ENVIRÓZA

10.2.2021, 9.00 – 13.00, MC Kontakt v Leviciach

Rozprávky sú pre všetky deti

čítanie z knihy Jan Šandor: Čierna ruža – Rómske rozprávky., príprava a
ochutnávka tradičného rómskeho jedla: Marikľa, Fazuľová nátierka, Džatky

18.2.2021, 13.00 – 16.00, ZŠ Lok

Sebapoznávanie a kreatívne sebavyjadrenie

Vzdelávame umením

otvorené stretnutia pre ženy zamerané
na sebapoznávanie a kreatívne
sebavyjadrenie

17.00 – 19.00, Voľnočasové centrum Modrý Lúč, Šahy

28.1. Mám v sebe Kráľovnú

24.2. Spôsoby jednoduchšieho ukončovania - Som spojená s prírodou?

31.3. Telo ako cesta k sebe

28.4. Liečivý rodostrom

26.5. Ako si vzájomne pomáhame?

30.6. Smiech je liek

Cyklus keramických workshopov

Vzdelávame umením

keramické workshopy pre ľudí
so zdravotným postihnutím

13.00 – 16.00

Voľnočasové centrum Modrý Lúč, Ružová, 23B Šahy

28.1., 24.2., 31.3., 28.4., 26.5., 30.6.

Tvorivá dramatika

Vzdelávame umením

workshopy tvorivej dramatiky
nielen pre učiteľky MŠ

10.3. Šahy

6.5. Starý Tekov

24.6. Levice, PaSA Levice

14.10. Želiezovce

67.HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

okresné kolo v recitačnej súťaži: IV., V. kategória a kategória DRK a DP
26.3.2021, Tekovské múzeum v Leviciach

67.HVIEZDOSLAVOV KUBÍN

okresné kolo v recitačnej súťaži: I., II. a III. kategória
9.4.2021, Tekovské múzeum v Leviciach

Deň obetí Holokaustu

prednáška

27.1.2021, 10.00 – 12.00

Synagóga v Leviciach

Fašiangy v Tekove

prednáška

22.1.2021, 15.00 – 19.00

Malé Kozmálovce

Literárny klub

besedy so spisovateľom a
vydavateľmi slovenskej literatúry

23.2. a 16.3.2021

Kaviareň Na kus reči
Levice

Výtvarné kreácie

Vzdelávame umením

výtvarné a remeselné workshopy
pre amatérskych výtvarníkov

16.00 – 18.00, Mira Office Levice

9.2. Umelecká paleta – rôzne médiá

23.2. Škatuľka so zimným motívom

9.3. Maľovanie na sklo

23.3. Maľovanie na textil

6.4. Jarná dekorácia

20.4., 4.5., 8.6., 22.6.

Výtvarné hry

cyklus tvorivých workshopov nie len
pre deti s environmentálnu tematikou
zamerané na komunitné centrá

8.2. Pukanec

8.4. Tekovské Lužany

13.5. Levice

10.6. Mýtne Ludany

DETSKÝ JAVISKOVÝ SEN

krajská súťažná prehliadka
detskej dramatickej tvorivosti
21. – 22.4.2021, DK Tlmače

Remeselné workshopy

Vzdelávame umením

16.00 – 18.00, MC Kontakt v Leviciach

13.1. a 27.1. Keramika

28.4. a 19.5. Pedig

3.2. a 9.6. remeslá

Barikane Roma

hrdí Rómovia

17.3., 8.4., 12.5., 27.5. Pukanec, Tekovské Lužany

Včelí med ako liek

Načo sú nám včely?

interaktívna prednáška pre deti: medové raňajky,

ukážka stavby včelieho úľa, popis

základného včelárskeho náradia, ukážka včiel

žijúcich v sklenenom úli...

24.6. okres Levice

Letný tvorivý tábor s ROSkou

štyri dni plné tvorivosti a hier (tvorivé dielne, prednášky, divadelné predstavenia a i.)

6.-9.7.2021, Tekovské múzeum v Leviciach

Metodika výučby ľudového spevu I - VI

13.2. Tlmače

20.3. Čajkov

15.5. Starý Tekov

5.6. Plášťovce

25.9. Podlužany

27.11. Hronské Kľačany

Metodika výučby ľudového tanca I - VI

27.2. Bátorce

27.3. Kozárovce

24.4. Farná

29.5. Šahy

28.6. Levice

23.10. Tlmače

Takí sme

XIII. ročník medzinárodného folklórneho festivalu

8. – 12.9.2021, Levice, Šahy, Veľké Kozmálovce, Pukanec, Ipeľský Sokolec, Čankov

Medzinárodné folklórne kolokvium

12. – 13.11.2021, Levice

Workshop „Banda“

workshop pre LH DFS a mladých instrumentalistov

júl – október 2021

Fotka mesiaca

po celý rok súťažte o najlepšiu fotku mesiaca, téma ľubovoľná

Čarovné pastelky

výtvarná súťaž pre deti predškolského veku

november – december 2021

Novodobé závislosti

sociálna a primárna prevencia pre deti a študentov na rôzne témy:

novodobé závislosti, drogy v tele, marihuana, extáza, bulímia a anorexia

4.2. Kalná nad Hronom, Veľký Ďur

14.4., 20.5. Levice

10.6. Šahy

Dni fotografie v Leviciach 2021

XIV. ročník medzinárodného fotografického festivalu,

14 výstav a šesť sprievodných podujatí

21.5. – 13.7.2021, Synagóga v Leviciach

Tekovské múzeum v Leviciach, Synagóga v Šahách

Medzinárodná fotografická konferencia

21.5.2021, Levice

Visual art

súťaž v neprofesionálnej fotografickej, filmovej a výtvarnej tvorbe:

Amfo, Cineama, Výtvarné spektrum

26.3. – 9.4.2021, CS Dituria, Levice

Fotografický a filmový workshop

26. – 28.3. a 27. – 29.8.2021

Levice a Nová Baňa

HRAJ!

regionálna prehliadka hudobného folklóru detí

14.3.2021, Tekovské Lužany

Šaffova ostroha

krajská prehliadka tanečníkov sólistov v ľudovom tanci

11.4.2021, Hronské Kľačany

Výtvarné spektrum

celoslovenská výtvarná súťaž spojená s výstavou

8.10. – 31.10.2021, Synagóga v Leviciach

Blší trh, fotobazár

september 2021

Podujatia
Regionálneho osvetového strediska v Leviciach
sa v roku 2020 zrealizovali
vďaka finančnej podpore



NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

u. fond
na podporu
umenia



občasník Regionálneho osvetového strediska v Leviciach
(ROS) KOCKY/KOCKÁK

zriaďovateľom ROS je Nitriansky samosprávny kraj

vydáva ROS od roku 2008

vychádza 2x ročne

číslo I./II. 2020

kontakt: ROS, Fr. Hečku 25, 934 47 Levice, 036 631 6667

za obsah zodpovedá: Alžbeta Sádovská, riaditeľka ROS

texty, články, príspevky: kolektív ROS

grafické spracovanie a úprava: Boris Beláni, ROS

preklad textov do maďarského jazyka: Alexander Gobó

fotografie použité v občasniku: archív ROS

fotografia na obálke vpredu: Marcela Vitusová

fotografia na obálke vzadu: Oľga Sklenková

neprešlo jazykovou úpravou

vyšlo v náklade 500 kusov

8.12.2020

EV: 5625/18

ISSN: 2585-8688

nepredajné

distribúované do 89 obcí okresu Levice,

osvetovým strediskám na celom Slovensku,

občianskym združeniam, jednotlivcom doma a v zahraničí

www.roslevice.sk

[f/roslevice](https://www.facebook.com/roslevice)

TAKÍ SME Medzinárodný folklórny festival

THIS IS US International Folklore Festival

2021

8.9. Ipeľský Sokolec a Šahy

9.9. Veľké Kozmálovce

10.9. Levice

11.9. Šahy a Čankov

12.9. Pukanec

VSTUP VOĽNÝ

organizátor



NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

podujatie z verejných zdrojov
podporil a hlavným partnerom
podujatia je

u. fond
na podporu
umenia

**KULT
MINOR**



Mesto
Levice



